

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1770		Abo	1770	1

SOURCE

Renqvist.

36. 1770(?) Abo-trakten?

En strök i ett tillfällighetstryck utgör vår enda och tämligen apokryfiska källa:

Itze maa on järinnyt lähdennoan
Ja wesi wirrasa lijekn.
Joka tapahdui Cunnia päivänäs,
Cosca lähdetäs sana oli saatu.

(H. Weis, Ilkeen Cuning:seen Corkeudensa Triintzi Hendrichin Tulon yltze
Turkussa Presidin Waldakunnasta, joka tapahdui sinä colmannes päivä
Loun-Cunsa Vuonna 1770: Cocoonpandu, Hendrich Alanilda C. m. T. Präp-
dätkä, Vuonna 1770).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1771	10 Dec	Søndmøre	1771/12/10	1

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

Kol

1771.

"Natten til den 10 Decbr. atter en liden Rystelse, og"

1771. Nuit du 10 décembre et nuit du 24 mars 1773, petites secousses, toujours dans le Søndmør. La plupart de ces secousses étaient dirigées du S. E. au N. O.; elles furent suivies de vents du sud, lesquels étaient doux. En général, elles étaient accompagnées d'une baisse barométrique de 2 à 4 millimètres; mais le baromètre revenait peu après à son niveau (K.).

1771.

—10 desember, om natten, paa Søndmøre. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1772	1 Jan	Skara	1772/1/1	1
1772. 78. Den 1 januari; Skara. BJERKANDER; EHRENHEIM s. 99. 107. 1772, jan. 1. Skara. Ehr.				

SOURCE

Gjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR DAY/MONTH LOCATION
1772 18 Feb Kola

CODE
1772/2/18

PAGE
1

SOURCE

Perrey.

1772. 18 février, 7 heures du soir, dans les environs de Kola, bruit souterrain semblable à celui que ferait un chariot sur un chemin pavé. Peu après, tremblement de terre qui dura environ une minute, et dont la direction fut du nord au sud. La secousse ébranla des édifices et fit tomber des tuiles. Temps nébuleux et orageux tout le jour. Pendant la commotion, il tomba de la neige accompagnée d'un grand vent (*Journal encycl.*, 1er mai 1772).

Renqvist.

37. 1772. II. 18, kl. 10, Kola-trakten.

18 février, 7 heures du soir, dans les environs de Kola, bruit souterrain semblable à celui que ferait un chariot sur un chemin pavé. Peu après, tremblement de terre qui dura environ une minute, et dont la direction fut du nord au sud. La secousse ébranla des édifices et fit tomber des tuiles. Temps nébuleux et orageux tout le jour. Pendant la commotion, il tomba de la neige accompagnée d'un grand vent (PERREY, *soit citer Journal encycl.*, 1772, 1 maj).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1772	25 Dec	Utsjoki	1772/12/25	1

SOURCE

Renqvist.

38. 1772. XII. 25, Utsjoki.

•Kyrkoherden i Utsjoki Mag. Dan. E. Högman förmäler, att d. 25 dec.
1772 derstädes skett en jordbäfning, dock lindrigare» (SIDENBLADII, p. 117).

SOURCE

Kjellén.

1772.

134. Den 31 december; Vänerns borg.

Natten till den 1 jan., kl. mellan 11 och 12, inföll ifrån SV vind och regnaktig väderlek en häftig NO vind, hvilken jämte skakning i hufva jorden, så att lästa dörrar på flere ställen blefvo öppnade och kakelugnspipor remnade, samt en besynnerlig rörelse öfver sjön i Vänerns vatten åstadkom en allmän förskräckelse. — Hela den här vid staden belägna s. k. Dalbobron har nästan till hela sin stenmur af 700 aln. längd blifvit i grund förstörd och liknar nu föga annat än en lång stenhög jäms med vattenbrynet. De flera i hamnen här vid staden lagda skutor slet sig lösa ifrån sina landstäten samt fördes af vinden och vattnets tilltagande den ena hit den andra dit; och af dem som äro igenfunna, dels utmed ofvannärmda stenbro å ömse sidor och dels vid stränderna, synes ej mera sammanhängande än närmaste plankor och band intill kölen. Den som något känner belägenheten kan lätteligen föreställa sig hvad häftighet

och höjd vattnet haft, när en af de största skutor i Vänern, som drager ung. 1,600 å 2,000 skeppund järn, blifvit kastad öfver den s. k. Dalbobacken eller Sanden, hvarest vägen från bron till Dalbobergen framlöper — —. Vattnet har gått upp uti en del hus i staden, så högt i de lägsta att golftäljorna blifvit uppkastade. — — Åtskillige som varit på resor, och däribland isynnerhet postkarlen som hitförde Göteborgsposten, måste våga sig att rid uti det öfver landsvägen till anseelig höjd uppåt vattnet. Trollhätte slussverks-byggnader har härmed tagit mycken skada — —.

Dat. Vänerns borg den 2 jan., i *Inrikes Tidningar* 1773, nr 2. Publicerad äfven i Cl. J. LJUNGSTRÖM, Väne härad (1884), s. 18 f.

Att en jordstöt var orsaken till vattenhöjdet, kan icke be-
tviflas; och man vill gärna sätta den i förbindelse med dislo-
kationer utefter södra Dalslands ö-fria kust, i fortsättningen af
Göta elfs hypotetiska sprickdal. Måhända var det samma en-
dogena spänning, som tvänne veckor senare utlöstes genom »jord-
och vattubäfningen» längre ned för elfven, se nr 79.

108. (?) —, dec. 31, kl. 11—12 e. m. Vänerns borg; möjligen
blott stormflod. Kj.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1773	14 Jan	Göta	1773/1/14	1
1778. 79(?). <i>Den 14 januari; Göta elf.</i> »Natten till den 14 dennes märktes en jord- och vattubäfnings utmed och i Göta elf, åt Nyebro-trakten. Så förljades af resande». Tidn. <i>Hvad Nytt? Hvad Nytt?</i> 1778, den 15 januari (nr 9). Nyebro är färjplats vid Agnesbergs station. Uppgiften utsluter icke tanken på ett ras vid flodens stränder. 109. (?) 1773, jan. 13/14, natten. Nybro (vid Göta älf); möjligen jordskred. Kj.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1773	24 March	Sunnmøre	1773/3/24	1
1773. "endelig den 24 Marts ligeledes. De fleste af disse Jordskjælv have gaaet fra S. O. til N. V., alle have haft mildt Veir og sydlig Vind ifølge med sig og da man 1766 havde tre Gange Jordskjælv, er det troligt, at samme ikke have gjort lide til den stærke Varme, som indfaldt i samme Aar. Hvad deres Virkning paa Barometeret angaaer, da har samme gemeenlig synket 1 Linie eller 2, enten nylig før eller efter, men strax derpaa steget igjen." (l. c.) 1773. 24 mars, dans le Söndmör. (Voyez p. précédente). 1773. 24 mars, paa Söndmøre. (KEILH.).				

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

Kolderup.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1773	13 Sept	W. Norway	1773/9/13	1
SOURCE Perrey. Kolderup. Visenzio Istoria de Terramoto 1788.				
—13 septembre, à Bergen, tremblement ressenti dans une grande partie de la Norvège. A Vigort ou Winger, deux ouragans épouvantables et tremblement de terre dans le même jour, le tout accompagné de bruits souterrains et de sifflements, tandis qu'il tombait une pluie diluviale (<i>Gaz. de Fr.</i>, 26 novembre 1773). 13 september, i Bergen, Hardanger og store dele av Norge kl. 7¹, em. IV. (PERREY). A 13 del seguente Settembre, si sono sentiti a Winger in Norvegia (30), cioè a dire, quasi à confine dell'artico Rondo. (30) Fortezza situata sur la Frontière della Svezia. Essa è nella Provincia d'Aggerhus della Norvegia meridionale.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1773	13 Sept	W. Norway	1773/9/13	2

SOURCE

Bergens
Adressecontours
Efterretninger
1773/10/4.

Den Vigens prestegjeld i Hardanger bester følgende: 1773 Mandag den 13 september formiddag kl. tre knustes
il otte sket-kortes i luften en kvinne og menn. Kl. nær ved 10 en skide luftkan, som varde omkring 2
minutter, hvorefter fulgte 2 ondtog orsaker, kort over treer fra himlen. Kl. 12 blev himlen meget
skæmmet og korter den etter et luft-dønn, hvorefter fulgte regn. Eftermiddag kl. halv 8 sket et skæmmet
indstød, men at husene med bord derudi var upstede, det varde nær ved et minut og nærved fra
ende overvære kom fra O. til NO og gik til W. Fra øver kom hendene dæmninger, et folk
se i domus lunde fandt en høftig berøvelse under sig. Natten herefter kom en gruelig storm fra
i W. til W. gledes af regn som fra øvre-lund og derhos medan lufi flod, som ingen aldgammel
sed sig at erindre; den fortog alt hvad som ind 5.6. a 7 alen fra sette-fløe-maal. Men hele
i 14 de upstede stormen med ondtog skien ... Begyn Ades-ent. effo 1773/40 Mandag 9/10.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1773	13 Sept	W. Norway	1773/9/13	3

SOURCE

Bergen
 Den 13de i denne Maaned om
 Aftenen mellem 6 og 7 fornam
 man her til et Jord-Bevæ-
 gelse.
 Efterretninger fra Afdelens Controllør
 Bergen, Norge 1773 nr. 38
 Mandagen den 20 September

Chronik,
 p.24.

— am 13. September. Erderschütterung bei Win-
 ger in Norwegen 5),

5) Fivensio (1788), S. XLVI.

Bergen Adresse
 Kont. Eft.
 20 Sept 1773.

Bergen.
 Den 13de i denne Maaned om Aftenen
 mellem 6 og 7 fornam man her til et Jord-
 Skæl.

Den 16de er Stads- Capitaine Hr. Lau-
 rids Holte Nicolaisen bestykket til Stads-
 Hauptmand her i Staden, i Stedet for es-
 ter Ansøgning demitterede hidtil værende
 Stads- Hauptmand Hr. Justitz-Raad Schulz.

Bergen Adresse
 Kont. Eft.
 4 Oct 1773.

Fra Vigoers Præstegjeld i Hardanger her
 rettes efterfølgende: 1773. Mandagen den 13de
 Septembr. Formiddag Kl. tre Quarter til Otte

Slet hortes i Luften en Hvinen og Susen. Kl. 10
 ten nær ved 10, en stærk Luft-Dønn, som vare-
 de omtrent 2 Minuter, hvorefter fulgte 2 mæg-
 tige Ozeaner, kort, men strax paa hinanden. Kl.
 12 blev Himlen meget mørkagtig, og hortes da-
 atter et Luft-Dønn, hvorpaa fulgte Regn. Ef-
 termiddag Kl. halv 8te Slet, et stærkt Jord-
 Stød, saa at Husene med hvad derudi var op-
 stede, det varede nær ved 1 Minut, og saavidt
 jeg kunde observere, kom fra O. til N. O. og gik
 til W. Paa Egen kom saadanne Dønninger, at
 Folk, som laae i smaa Baade sandt en hæftig Be-
 vægelse under sig. Ratten herefter kom en grue-
 lig Storm af S. W. til W. geleidet af Regn,
 som fra Skye-Brud, og derhos saadan hoi Flod,
 som ingen Eldgammel veed sig at erindre; den
 hortog alt hvad som stod s. 6. a 7 Alen fra ret-
 te Glos-Maal. Men hele den 14derste Storm
 men med megen Brølen i Luften af adskillige Lyd,

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1773	13 Sept	W. Norway	1773/9/13	4

SOURCE

Bergen Adresse
Kont. Eft.
4 Oct 1773.

alting. Lillige en overmaade Regn. Deretter
har Wind af S. S. O., Syd, S. S. W. grad-
seret med Regn, saa de fleste har maattet søge sin
Krog i Husene indtil i Dag den 17de, da Lufften
synes mildere, mindre Regn, Winden N. til N.
dog Fældsaaget. Vandene begynde at falde
den 17de til omtrent sit sædvanlige Maal. Haar-
doet og mangfoldig Brændveds er Land, Man-
den skilt ved. Jffun lidet Korn at regne, stob-
nde her i Qvæn den 17te, saa det var bierget
forinden.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1773	25 Nov	Skara	1773/11/25	1
80. <i>Den 25 november</i>; Skara. BJERKANDER. 110. —, nov. 25. Skara. Kj.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1773	12 Dec	Sweden	1773/12/12	1
—12 décembre, en Suède, éboulement d'une montagne. <i>Il avait plu longtemps (Gaz. de Fr., 31 janv. 1774).</i>				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1774	29 Oct 29 Nov.	W. Norway	1774/10/29	1
SOURCE				
Perrey.	1774. 29 octobre, trois heures du soir, dans la préfecture de Hardanger et à Bergen, quelques secousses qui ont ébranlé plusieurs maisons (<i>Gaz. de Fr.</i>, 20 février 1775).			
Kolderup.	1774. 29 oktober, kl. 3 em, i Bergen og Hardanger. (PERREY). 29 november, kl. 2 em., Kongsberg og Ekersund. (PERREY).			
Gaz de France 1774/12/30.	On the 29th November at 2pm a shock of an earthquake was felt at Kongsberg, Norway, which lasted 1½ minutes and which shook buildings. This disturbance, which was also accompanied by an underground noise, was also felt at Egersund.			
Gaz de France 1775/2/20.	On 29th October at 3pm in calm weather a violent earthquake occurred in the Hardanger prefecture. The shocks were successive during several seconds and shook many homes. One was felt here (Bergen) and in other quarters of the Kingdom, a little close to the same period.			

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1774	29 Oct 29 Nov	W. Norway	1774/10/29	2

SOURCE

Bergens
Adressecontours
Efterretninger
1774/11/21.

en Vigens brætegyld i Hardanger:

Den 29 de okt kl. a. efter midday antænt 3 skat blev i Hardanger, som i den anden del
thi for langere tid have vi ingen underretning, forment et stærkt dem, som af et skod
der kom fra N. O. S. O. og i sin brevete strækning til S. S. W. og i den sidste forment
end oplysnig. Fiden var af stændig skilling og N. O. S. O. blev ligesom uden skjel her og
kunde se den ganske dag. Rytningen vedvarede fulde 2 sec. af 1 Minutte. Hare og hore
sejtede voldselig. Høje ville unge, at de følede jorden rygte under sig, men jeg som stod da
im for bærsk lød for horene mærkede ei det, alene vinduernes skingning og lyden af
et stærkt dem. Natten derefter ved samme skat horte jeg rumen i luften. Men da jeg gik ud,
er horenden meget mædt og jeg mærkede til en sket orden.

Bergens Adh.-cont. efter. 1774 nr 47 / måned 21/11 /

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1774	29 Oct 29 Nov	W. Norway	1774/10/29	3

SOURCE
 Bergen
 Adresse Kont.
 Eft.
 21 Nov 1774.

Fra Wigoers Præstegjæld i Harbanger.
 Den 29de Oct. h. a. efter Middag om-
 trent 3 Slæt blev i Harbanger, før i den nor-
 dre Deel; thi fra længer ind have vi ingen
 Underretning, fornummet et stærkt Dun, som
 af et Stød, der kom fra N. O. T. O.; og i sin
 observerte Strækning til S. S. W. og i den
 sidste Fornemmelse end Tydligere. Vinden
 var af temmelig Ruling og N. O. T. O. klar
 Himmel, uden Sky her at kunde see den
 gandske Dag. Rystningen vedvarede fulde
 2 Sec. af 1 Minute. Huse og hvad deri
 var reystede voldselig. Nogle ville sige, at
 de følede Jorden ryste under sig; men jeg,
 som stod da paa fri Mark lidet fra Husene,
 mærkede ei dertil, alene Vinduers Sklang-
 ring og Lyden af et stærkt Dun. Natten
 derefter ved samme Slæt hørte jeg Susen i
 Luften. Men, da jeg gik ud, var Himmlen
 noget mørk, og jeg mærkede til en kort Or-
 can. Den 26de begyndte N. O. Vind, blæ-
 ser endnu (nævnlig den 13de Nov.) bestan-
 dig af samme, med klar Luft. Gartspier ere
 i den Tid hjemkomne fra Bergen med N.
 W. og W. Vind, alt til Giermunds havn,
 ei længer.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1774	12 Nov	Skara	1774/11/12	1

SOURCE

Kjellén.

1774.

81. *Den 12 november*; Skara.
BJERKANDER; EHRENHEIM s. 99.

III. 1774, nov. 12. Skara. Ehr.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1774	29 Nov	Kongsberg, Egersund	1774/11/29	1

SOURCE

Perrey.

—29 novembre, deux heures du soir, à Kongsberg.
et Egersund, une secousse d'une minute et demie,
laquelle a ébranlé des édifices (*Gaz. de Fr.*, 30 dé-
cembre 1774).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1774	24 Dec etc.	Skarab län	1774/12/24	1

SOURCE

Kjellén.

112. —, dec. 24. Skarab. län; 1775, jan. 1, kl. 5 f. m., Jung.
N.; jan. 2, kl. 6—7 f. m., Skara m. fl. 3 stö-
tar. Ehr., Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1775	2 Jan	Skara	1775/1/2	1
SOURCE Perrey. Kjellén. 1775. Janvier ou février, six heures et demie du soir, à Skara (Göthie occidentale), une secousse (<i>Journ. Encyclop.</i>, mars 1775). 1775. 82(?). Den 2 januari; Skara. BJERKANDER; EHRENHEIM anf. st.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1775	23 May	Sala	1775/5/23	1

SOURCE

Perrey.

—23 mai, à Sala, une légère secousse avec bruit pareil au tonnerre. Les eaux des lacs furent violemment agitées (von Hoff, d'après les *Mém. de l'Acad. de Stockholm*, an 1775).

Kjellén.

83. Den 23 maj; Sala.

Sedan förleden maj månad då händelsen timade i Sala och någon krets häromkring har jag väntat se någon underrättelse i Posttidningarne, om någon skakning förmärkt på andra ställen i riket, eller om tilläfsventys på afhängnare utrikes orter någon betydlig stor jordbäfning skett, hvaref hade kunnat slutas huruvida den kännning, som här blifvit inktningen, varit en verkan af en så vidsträckt och nästan allmän jordbäfning som den, hvilken den 1 nov. 1755 gjorde så stor förödelse; men sedan under denne förfutne tiden ingen sådan händelse blifvit kungjord, kan med nog visshet slutas, att denna rörelse skett endast i en liten trakt invid och till ungefär 2 mils afstand rundt omkring Sala, som således kan räknas för medelpunkten däraf.

Omständigheterna af detta fenomen voro följande. Den 23 i nästförledne maj månad, klockan tre kvart på 12 om middagen eller kanske närmare mot 12, hördes ett buller alldeles så starkt men ej så skarpt och knallande som af åska, hvilket påstod så länge som ett vanligt åskdunder, med vissa mellanrum af ökad och minskad häftighet. Detta gjorde så mycket mera uppmärksamhet som lusten var ganska klar, utom några få knappt märkbara och ljusa strömoln, och det tillika var stilla lugnt. Jag vistades jämte flera på ett sådant ställe i staden hvarest horisonten åt O var fri, och vi tyckte att dundret hördes ifrån den trakten, men som något afståget, och att dess riktning var ifrån N till S; sedan detta var förbi, märktes ej det minsta susande eller tomt buller, som plägar hända efter åska, ehuru mycken aktning man gaf derpå. De fleste, som i staden och på fältet däromkring hörde dundret, trodde att krutstampar sprungit, som en mil ifrån Sala porr ut äro belägne; och somliga gissade det samma om Klosters krutbruk, som dock ligger på 7 å 8 mils afstand härifrån, men det dröjde ej länge förrän det ryktet i orten utbredde sig, att Sala grufva till en del igenfallit och för det öfriga blifvit så skadad att man hade att befara den största osäkerhet. När jag tidigt sökte underrättelse om en händelse som skulle verkat ett bedröfligt ödesmål för Sala silfververk, fick jag af herr Geschwornern STAAPP inhämta, huru han, som vid nämnda tid på dagen, varit uppe vid drottningsschaktet, hört ~~ett~~ ganska starkt dån, hvilket han trodde härröra af något bergfall, antingen i Måklös- eller Kongsrännings-schakterna, hvilka i dess ställning voro O om honom be-

lägna, att han tyckte sig kunna urskilja buller af fallande stora lösnor och skutor, men att han kände tydligen, det marken darrade under honom. På strax gjord efterfrågan därom fanns med största fögnad att intet fall skett, men man fruktade dock i början att arbetsrummen kunde blifvit skadade, och man trodde att en allmän bergrensning i grufvan skulle blifva oundviklig, emedan vid anställd närmare undersökning ned i grufvan följande omständigheter syntes underhålla denna farhåga. Uti alla de rum, hvarest folket arbetade, har ett förfärligt buller blifvit hört, alldeles som åskan höres i dagen; detta buller har påstått vid samma tid och lika länge och med samma ökande och minskande i häftighet, som i början är skedd, hvilket de trött härröra utaf studningen af det fallande bergget och stora skutor. Samtliga arbetarne och jämväl grufstigarens togo således för utfördt, att något ovanligt stort fall skett på något ställe i grufvan; de förra sökte göra sig därom underrättade af sina kamrater, och stigaren, då han besökte alla orter i afsikt att träffa skiljet hvarest olyckan skulle hända, tillfrågades i hvarje arbetsrum om rätt stället hvarest fallet måtte hafva skett. Att dundret ej antogs vara ett verkligt åskdunder, härrörde af den erfarenhet man äger, att åskan väl känns i grufvan, men ehuru skarp den måtte vara

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1775	23 May	Sala	1775/5/23	2

SOURCE

Kjellén.

förekommer dock bullret där ej starkare än en på längre håll skenande åska, och troddes vara ett så mycket mera förfärligt bergfall som de alla känt en märklig rörelse i berget, och grufvetigaren, då han var stadd på en stege, hvilken ej stod perpendikulärt utan något lutande mot berget, ej kunde föreställa sig annat än att stegen skulle kastas ifrån berget åt andra sidan, hvarför han i häpenheten fattade stegen med bägge armarna; de arbetare åter, hvilkas syssla är att vid Drottningsschakts Båljestaden gifva akt på tunnorna och då varit sittande på ett bräde, hafva blifvit liksom ryckta fram och tillbaka. Huru nog betydande denna skakning varit kan skönjas däraf, att grufvan därvid blef uppfylld med damm som ett tjockt töcken, hvilket ej annat kunde än förorsaka mycken fruktan för någon besynnerlig olyckshändelse; men den Högste vare ärad! Vid nogaste granskning har ej den minsta rubbning förmärkts och ingen enda lösa nedfallit eller någon vidare öppning försports uti vissa sprickor och remsor i berget, hvilka på somliga ställen finnas och från längre tid tillbaka med uppmärksamhet blifvit undersökta. — De underrättelser jag haft tillfälle erhålla ifrån de näst här omkring, på en och två mil åt alla kanter belägna orter stämma däruti öfverens, att man vid klart och lugnt väder känt rörelse i jorden, och det starkast på backar och hållar, jämte det att man allstädes hört dundret, men att somliga tyckte det ske i V somliga åt O och andre åt annan led. Flera som vistats i rummen hafva känt lindriga stötar och sett fat och tallrikar rubbas af sina ställen, jämväl att sotet fallit ut ur skorstenarna. Uti en härnvid belägen socken har en stor flock boskapskrentar gått i beto på en sank myr, hvilka alla vid skakningen sprungit upp ur kärret såsom de varit jagade,¹ hvilket icke plägar hända

¹ Jfr ofvan nr 20.

vid Åskelag då boskapen hellre liksom vill digna åt marken. I sjöarne har varit en nog märkbar rörelse och såsom en jäsnung från botten; hvarvid fisken kastat sig upp ur vattnet, hvilket ej heller sker under Åskdunder; däruti hafva flere instämt, men i synnerhet har en bergsman i Sala berättat, att under det han, som är en väl öfvad fiskare, samma stund på dagen varit ute på den så kallade Sala damm 1/2:dele mil N ifrån staden belägen, och vid det han stått i sin ökostock att öfver det lugna vattnet så sig omkring efter bästa lägenheten att utlägga sitt skottnät, tyckte han, som dess berättelse lydde, att alla 4 väder i huset trycktes tillsammans, och såg i detsamma tydligen att fisken i ett ögonblick öfver allt i dammen kastade sig öfver vattenbrynet, hvilket han aldrig tillförrne erfärit; han kände då tillika en sådan ovanlig rörelse, såsom af en skvalpning från botten, att han blef liksom irrig och vimlande i hufvudet, men af bullret hörde han ej mera än som af en handkvarn på längre håll. emedan han den tiden var bevärad af öronfluss och af den orsaken hörde ganska illa. Vattnet, som under detta var liksom skummande och hvitaktigt, blef åter stilla och svårtuade, men fisken gaf sig åt djupet, och det lyckades ej för honom att den dagen göra någon fångst.

Af alla sammanstämmande berättelser synes detta vara en anstöt af jordbäfning, och att utbrottet ej skett mycket djupt i jorden, emedan i de städer som på något längre afstånd omgifva Sala, såsom Vesterås, Enköping, Hedemora, och i de lika långt härifrån belägna socknar hvarken buller eller rörelse förmärkts, men att stöten skett på tillräckligt djup för att ej skada Sala grufva, hvilken väl blifvit hastigt hvälfd och skakad men, såsom i ett åt alla sidor bergfast solidum innesluten, dock i sin byggnad ej bruten eller rubbad, hvilket torde olyckligen kunnat hafva händt om stötningsspunkten varit på mindre djup belägen.

Dat. Sala den 30 juni 1775; BERNHARD BERNDTSON, i K. V. A. Handl. 1775, ss. 173—178. Af meddelarens omsorgsfulla undersökning, speciellt af hvad som berättas från Sala damm, vill det verkligen synas som om lokalen drabbats af en lindrig successorisk jordstöt; dock talar å andra sidan däremot dånets starka hörbarhet, hvilket icke brukar vara fallot i grufvor vid åkta jordskalf. Se nedan nr 124 samt dessutom ofvan nr 18.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1775	23 May	Sala	1775/5/23	3

SOURCE

Kjellen.

113. 1775, maj 23. Sala och trakten. Ehr., Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1775	23 May	Sala	1775/5/23	4
— am 23. Mai. In Sala und der umliegenden Gegend in Schweden eine leichte Erderschütterung, die aber mit einem starken donnerähnlichen Poltern verbunden war, am stärksten in dem Innern der Bergwerke und auf einigen Seen bemerkt wurde, wo sie eine ungewöhnliche Bewegung des Wassers verursachte und ein plötzliches Emporsteigen der Fische ²⁾). 2) Berendson in Abb. d. Acad. zu Stockholm, deutsche Uebers. T. XXXVII. J. 1775. S. 178.				

SOURCE

Chronik,
S. 26.

EVENT YEAR DAY/MONTH LOCATION
1775 23 May Sala

CODE PAGE
1775/5/23 5

SOURCE

Kgl. Sv.
Vet. Acc.
Handl.
1775.

BERATTELSE *Om et Phenomène, som närmast liknat et Jord-skälf;* af BERNHARD BERNDTSON.

Sedan förleden Maji månad, då händelsen timade i Sala, och någon krets häromkring, har jag väntat se någon underrättelse i Posttidningarne, om någon skakning förmärkts på andre ställen i Riket, eller om til äfventyrs, på aflägsnare utrikes orter, någon betydelig stor

M 4 Jord-

Jord-bäfning skedd, hvaraf hade kunnat slutas, huru vida den känning, som här blifvit i åktagen, varit en verkan af en så vidttråkt och nästan allmän Jord-bäfning, som den, hvilken d. 1 November 1755 gjorde så stor förödelse; men sedan under denne förflutne tiden, ingen sådan händelse blifvit kungjord, kan med nog vilshet slutas, at denne rörelse skedd endast i en liten tract invid, och til ungefär 2 mils afstånd rundt omkring Sala, som således kan räknas för medel-punkten deraf.

Omfständigheterna af detta Phenomène voro följande:

Den 23 i nästförledne Maji månad, klockan Tre fjerdedelar på 12 om middagen, eller kanske närmare mot 12, hördes et buller, aldeles så starkt, men ej så skarpt och knallande, som af åska, hvilket påstod så länge, som et vanligt åske-dunder, med visse mellan-skiften af ökad och minskad häftighet. Detta gjorde så mycket mera upmärksamhet, som luften var ganska klar, utom några få knapt märkbara och ljusa strö-moln, och det tillika var stilla lungt. Jag vistades, jämte flere, på et sådant ställe i Staden, hvarest horisonten åt Öster var fri, och vi tyckte, at dundret hördes ifrån den trachten, men såsom något aflägsat; och at dess direction var ifrån Norr til Söder; sedan detta var förbi, märktes ej det minsta susande eller tomt buller, som plågar hända efter åska, churu mycken aktning man gaf derpå. De sätte, som i Staden och på fältet deromkring hörde dundret, trodde, at de Krut-stampar sprungit, som i mil

ifrån Sala Norr ut äro belägne, och somlige giffade det samma om Klosters Krut-Bruk, som dock ligger på 7 à 8 mils afstånd härifrån; men det dröjde ej länge, förr än det ryktet i orten utbredde sig, at Sala Grufva til en del igenfallit, och för det öfriga blifvit så skakad, at man hade at befara den största osäkerhet. När jag tidigt sökte underrättelse om en händelse, som skulle verkat et bedröfveligt ödes-mål för Sala Silfver-verk, fick jag af Herr Gefchvornern STAARF inhämta, huru han, som vid näm-

de tid på dagen, varit uppe vid Drottninge-Schaktet, hört et ganska starkt dån, hvilket han trodde härröra af något Bergfall, antingen i Maklös- eller Kongs-Rymnings-Schakterne, hvilke i dess ställning voro Öster om honom belägne, at han tyckte sig kunna urskillja buller af fallande stora löfnor och Skutor, men at han kände tydeligen, det marken darrade under honom. På strax gjord efterfrågan derom, fanns med största fögnad, at intet fall skedd: men man fruktade dock i början, at arbets-rummen kunde blifvit skadade, och man trodde, at en allmän Berg-ränsning i Grufvan skulle blifva oundvikelig, emedan, vid anställd närmare undersökning ned i Grufvan, följande omständigheter syntes underhålla denna farhåga. Uti alla de rum, hvarest folket arbetade, har et förtärligt buller blifvit hört, aldeles som åskan höres i dagen; detta buller har påstått vid samma tid och lika länge, och med samma ökande och minskande i häftighet, som i början är nämndt, hvilket de trodt härröra utaf studsningen af det fallande Berget och stora Skutor.

M 5 Sam-

Samtelige arbetarne, och jämväl Grufve-Stigaren, togo således för afgjort, at något ovanligt stort fall skedd på något ställe i Grufvan: de förre sökte göra sig derom underrättade af sine Kamerater, och Stigaren, då han besökte alla orter, i afsigt at träffa stället, hvarest olyckan skulle händt, tillfrågades i hvarje arbets-rum, om rätta stället, hvarest fallet mätte hafva skedd.

At dundret ej antogs vara et verkligt åske-dunder, härrörde af den erfarenhet man eger, at åskan väl höres i Grufvan, men churu skarp den måtte vara, förekommer dock bullret då ej starkare, än en på längre håll sakta gående åska: och det troddes vara et så mycket mera förtärligt Berg-fall, som de alle känt en märkelig rörelse i Berget, och Grufve-Stigaren, då han var stadd på en steg, hvilken ej stod perpendiculairt, utan nog lutande mot Berget, ej kunde föreställa sig annat, än at stegen skulle kastas ifrån Berget, at andra sidan, hvarest han i håpenheten fattade stegen med bågge armarna; de arbetare åter, hvilkas syssla är, at vid Drottninge-Schakts Bäljestaden gifva akt på Tunnorne, och då varit sittande på et bråde, hafva blifvit likasom ryckte fram och tillbaka.

Huru nog betydande denne skakning varit, kan skönjas deraf, at Grufvan dervid blef uppfylld med damm, som en tjock töcken, hvilket ej annat kunde, än förorsaka mycken fruktan för någon befinnnerlig olycks-händelse; men, den Högste vare årad! vid nogaste granskning, har ej den minsta rubbning förmärkts, och ingen

enda löfna nedfallit, eller någon vidare öppning förspordts uti vissa sprickor och reppnor i Berget, hvilka på somlige ställen finnas, och

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1775	23 May	Sala	1775/5/23	6

SOURCE

Kgl. Sv.
Vet. Acc.
Handl.
1775.

från längre tid tillbaka med upmärksamhet blifvit underfökte.

nat hafva händt, om Stöttings-puncten varit på mindre djup belägen.

Sala, d. 30 Jun. 1775.

~~REDACTED~~

UT-

De underrättelser jag haft tillfälle erhålla ifrån de näst häromkring, på 1 å 2 mil åt alla kanter, belägne orter, stämman deruti öfverens, at man vid klart och lugnt våder känt rörelse i jorden, och det starkast på backar och hållor, jämte det, at man allestädes hört dundret, men at somliga tyckt det ske i Väster, somliga åt Öster, och andre åt annan led. Flere, som vistats i rummen, hafva känt lindrige stötar, och sedt fat och rallrikar rubbas af sine ställen, jämväl, at faret fallit utur Skorstensarne. Uti en hår in vid belägen Socken, har en stor flock Boskaps-kreatur gått i bete på en sank Myra, hvilka alla vid skakningen sprungit up ur kårret, såsom de varit jagade, hvilket icke plågar hända vid åske-slag, då Boskapen håldre lika som vill digna åt marken. I Sjöarne har varit en nog märkbar rörelse, och såsom en gåsning från botten; hvarvid fisken kastat sig up ur vattnet, hvilket ej heller sker under åske-dunder; deruti hafva flere instämt, men i synnerhet har en Bergsman i Sala berättat, at under det han, som är en väl öfvad Fiskare, samma stund på dagen, varit ute på den lå kallade Sala damm, $\frac{1}{2}$ -dels mil i Norr ifrån Staden belägen, och vid det han stått i sin ök-stock, at öfver det lugna vattnet se sig omkring efter bästa lägenheten, at utlägga sitt Skott-nät, tyckte han, som

som dets berättelse lydde, at alla 4 våder i haft tryckte tillsammans, och låg i det samma tydeligen, at fisken i et ögnableck, öfver alt i dammen, kastade sig öfver vattu-brynet, hvilket han aldrig tillförene erfarit: han kände då tillika en sådan ovanlig rörelse, såsom af en squalpning från botten, at han blef liksom irrig och vimlande i hufvudet; men af bullret hörde han ej mera, än som af en hand-quarn på längre håll, emedan han den tiden var besvärad af öron-flufs, och af den orsaken hörde ganska illa. Vattnet, som under detta var lika som skumande och hvitaktigt, blef åter stilla och svartnade, men fisken gaf sig åt djupet, och det lyckades ej för honom, at den dagen göra någon fångst.

Af alla sammanstående berättelser, synes detta varit en anstöt af Jord-bäfning, och at utbrottet ej skedd mycket djupt i jorden: emedan i de Städer, som på något längre afstånd omgifva Sala, såsom Vesterås, Enköping, Hedmora, och i de lika långt härifrån belägne Sockenar, hvarken buller eller rörelse förmärkts; men at stöten skedd på tillräckeligt djup, för at ej skada Sala Grufva, hvilken väl blifvit hastigt hvälfd och skakad; men såsom i et å alla sidor bergfast solidum innesluten, dock i sin byggnad ej bruten eller rubbad, hvilket torde olyckeligen kun-

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1775	18 July	Skara	1775/7/18	1
84. <i>Den 18 juli; Skara.</i> BJERKANDER; EHRENHEIM anf. st. 114. —, juli 18. Skara. Ehr.				

SOURCE
Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1775	14 Oct	Bygdeå	1775/10/14	1

SOURCE

Kjellén.

85. *Den 14 oktober; Bygdeå.*

»1775 den 14 okt. kändes ock någon lindrig jordbävning, utom
flera som sedan blifvit anmärkte.»

HÖLPHIERS V, 63 n.

115. —, okt. 14. Bygdeå. Afven kollektivuppgift. Kj.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1775		Islande	1775	1

SOURCE

Perrey.

—(Sans date de mois ni de jour.) Tremblement en
Islande (von Hoff).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1776	10 Jan	Skara	1776/1/10	1

SOURCE

Kjellén.

1776.

86. *Den 10 januari*; Skara.

BJERKANDER och EHRENHEIM.

116. 1776, jan. 10. Skara. Ehr.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1776	10 Feb	Thorø	1776/2/10	1

1776. 20 février, à l'île de Thorn, près d'Assens, en Fionie, la glace a été brisée et jetée sur le rivage, élevé de 5 ou 6 pieds, par une secousse de tremblement de terre (*Gaz. de Fr.*, 1er avril 1776).

Von Hoff rapporte une secousse comme ayant été ressentie le 10 du même mois à l'île Thorøe, d'après Cotte : probablement le même fait.

Jordrystelse paa Øen Thorø ved Assens.

SOURCE

Perrey.

Johnstrup.

Dansk Hist.
Almansk.

1782
(Blad A 4).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1776	26 Oct	Skara	1776/10/26	1

SOURCE

Kjellén.

87. *Den 26 oktober*; Skara.

BJERKANDER och EHRENHEIM.

117. —, okt. 26. Skara. Ehr.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1776	2 Nov	Röslagen	1776/11/2	1
SOURCE Kjellén. 118. —, nov. 2, kl. $\frac{1}{2}$2—3 e. m. Roslagen (Börstil, Tors-åker). Sid.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1776	24 Dec	Hernösand	1776/12/24	1
—24 décembre, à Hernösand, en Finlande (!), une secousse (von Hoff, d'après Cotte). 1776. 135. Den 24 december; trakten kring Hernösand. HOLPHERS IV, 48 n. f. 119. —, dec. 24. Hernösand. Kj.				

SOURCE

Perrey.

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1776	24 Dec	Hernösand	1776/12/24	2
— am 24. December. Dergleichen zu Hornoe- sand in Finnland 2). 2) Cotter. a. O.				

SOURCE

Chronik,
p.29.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1777	29 March	Österbottens	1777/3/29	1

SOURCE

Renqvist.

39. 1777. III. 29, kvällen, Österbottens kustland.

»Jordbäfningar i Österbotn äro ovanlige, om ej aldeles ohörde; men sidst förledne Påskafon var en starck skakning, så at folcket på flere ställen blef förskräckt. I Brahestad, Ny-Carleby, Vörå, Lill-, Stor-Kyrö, och Wasa har den varit så kjänbar, at stolar och kärill i husen dalrat. Här i Malax hördes allenast, samma tid, ett starkt dån. Om denna sällsynta händelsen längre i kring förmärkts, är än obekant» (Utdrag af Bref ifrån Malax, Tidningar utgifne af et Sällskap i Åbo, 1777, nr. 18).

»Den 29 mars om aftonen har märkts i Öfvervetil kapell af Gamla Karleby socken någon anstöt af jordbäfning, gående ifrån norr till söder» (SIDENBLADII, p. 117).

»Den 29 Martii eller om Påska-afton, under det man spisade aftonvard, märktes här någon slags jordbäfning, hvilken kom Nordan ifrån och for, under huset der man satt til Bords, söder åt, hvarvid husgolvet rördes och uti mellan Taket märktes en hastig brakning» (Mortalitetstabell för 1777, Vetil).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1777	29 May	Skara	1777/5/29	1
SOURCE Kjellén. 1777. 88. <i>Den 29 maj</i>; Skara. BJERKANDER. 120. 1777. maj 29. Skara. Kj.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1777	14 Nov	Sundsvall	1777/11/14	1

1777.

14 Novbr., Jordskjælv i Sundsvall (v. Hoff, l. c., P. 404).

1777. 14 novembre, cinq heures et demie du soir, à Sundsvall et dans les environs, une forte secousse qui a ébranlé la ville avec un bruit sourd, qui s'étendait du N. E. au S. O. A la commotion, qui dura une minute et demie, succédèrent quelques coups de tonnerre, et un reflux subit des eaux de la mer qui fit déborder la rivière qui traverse la ville (*Gaz. de Fr.*, 5 janv. 1778).

89. Den 14 november; Sundsvall.
v. HOFF hos KEILHAU, s. 96.

121. —, nov. 14, kl. 6—7 e. m. Sundsvall. Keilh., Sid.

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1777	4 Dec	Västerbotten	1777/12/4	1
SOURCE Kjellén. 122. —, dec. 4, kl. 11—12 e. m. Västerbotten och delvis Ångermanland. Sid.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1778	10 Jan	Grue	1778/1/10	1

SOURCE

Kjellén.

[123.] 1778, jan. 10. Östmark; sekundärt från Grue i Norge.
Sid.

Kolderup.

1778.
10 januar, Grue. (KJELLÉN).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1778	10 April	Resele	1778/4/10	1

SOURCE

Kjellén.

124. —, april 10, kl. 10 e. m. Resele (Angerm.). V. Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1778/9		Fryksdalen	1778/9	1
125. —, veckan före jul, Fryksdalen; nyårsnatten 1778/9. N. och V. om Sunne kyrka. Sid.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1779	4 March	Baltique	1779/3/4	1
1779. 4 mars, mouvement extraordinaire des eaux dans la Baltique (von Hoff, d'après Cotte).				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1779	6-7 March	Frillesås	1779/3/6	1
1779. 90. <i>Den 6 och 7 maj; Frillesås på vestkusten (Viske härad i Halland); EHRENHEIM s. 99.</i> 126. 1779, maj 6—7. Frillesås (Hall.). Flere stötar? Eshr.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1779	14 July	Sverige	1779/7/14	1

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

Kjellén.

1779.

14 Juli, i Sverrig (l. c.)

— 14 juillet, à Larshöe-Sagewereck (Helsingland), une secousse.

91. Den 14 juli, i Sverige, v. HOFF hos KEILHAU s. 96.

127. —, juli 14. »I Sverige». Keilh.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1779	22 July	Sweden	1779/7/22	1

SOURCE

Perrey.

— 22 juillet, secousse nouvelle en Suède (*Gaz. de Fr.*,
14 septembre 1779, von Hoff).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1779	21 Sept.	Bergen	1779/9/21	1

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

Kolderup.

21 Septbr., i Bergen (l. c.).

—21 septembre, entre quatre et cinq heures du ma-
tin, à Bergen, une secousse (*Gaz. de Fr.*, 19 no-
vembre 1779).

1779.
21 september, mellem kl. 4 og 5 fm., i Bergen. (KEILHAU, PERREY.)

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1779	21 Sept	Bergen	1779/9/21	2
SOURCE Gazette de France, 19/11/1779. 21 Sept. A shock of an earthquake was felt between 4.00 and 5.00am.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1779	21 Dec	Karlstad	1779/12/21	1

SOURCE

Kjellén.

92. *Den 21 december*; Karlstad.

»Den 21 dec., kl. 11, i Karlstad ett hårdt och långsamt underjordiskt donder, som gick ifrån NV till SO».

EHRENHEIM s. 100. Den angifna riktningen öfverensstämmer med en af södra Värmlands kända spricklinier.¹

¹ Se HOLMQUIST i G. F. F. 1902, s. 66, och SVEDMARK ibm ss. 115 f., 118.

128. —, dec. 21, kl. 10—11 e. m. Karlstad, N.V.; Rudskoga — Lugnsund. Iöhr., Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1780	10 March		1780/3/10	1

SOURCE

Tronhiems
Adresse
Kongelige
Contoirs,
No. 11,
17/3/1780.

Tronhiem.

Natten til Fredagen den 10de Martii opkom en saadan Storm og Uvejr af en Syd-Vest, som intet Menneske her paa Stædet fandt erindre, hvorved en allene de fleste Bygninger i Byen, men end og overalt paa Landet, er tilføjet betydelig Glæde, adskillige Skibe, Jægte og Baade ramponerede; og man har endnu ikke spurgt alle de Ulykker, som af dette Vejr ere forarsagede, men saa meget fandt man med Sandhed sige, at Staden paa alle Steder er stor, og for mange uoprettelig.

Monkholm den 10de Martii.

I denne Nat, Kloften 1, opkom et overmaade stort stormende Vejr af

Syd-Vest, hvoriblandt formodentlig var en Orkan, der drev Vandet højt over Fæstningen, ligesom den allerstærkeste Stobregn, hvorved alle Vinduer og Tage, paa den Kænde Været kom fra, deels bleve gandske ruinerede, deels beskadigede, ja en stor Deel Raabber af Taget paa et her værende Taarn blev ogsaa afblæst. Broen uden for Fæstningen gandske bedervet, og en lidet Kløften-Have, der med stor Møje og Betsning var anlagt og opfyldt paa en Klippe, i Bund og Grund ødelagt. Af 2de Skibe, som laae for Anker her ved Fæstningen, drev det ene løst, og ind ad Strind-Fiorden, hvor det skal være bleven bjerget; paa det andet maatte Mastene kappes, saa det om Morgen

nen laae for Brag. Endskønt der var et stormende Vejr den hele Dag, vovede sig dog nogle Folk i 2de Baade her ud, for at redde det benæbnte Brag; men paa Veyen til Byen igien fandrede den ene Baad med 6 Mand, hvoraf de 4re druknede.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1780	10 March		1780/3/10	2

SOURCE

Tronhiems
Adresse
Kongelige
Contoirs,
No. 13,
31/3/1780.

Tronhiem.

Der indløber daglig Efterretninger fra alle Kanter om Skade og Ulykker, som ere forarsagede af det i No. 11. af disse Blade ommeldte Uvejr; thi ligesom en stor Deel af de største og fornemste Bygninger her i Byen have taget Skade, saa meldes og det samme fra Christiansund, Molde og andre Steder; heele Staburer *) ere blevene oploftede og bortførte nogle Skridt fra deres rette Plads, hvorved mange ere blevene berøvede baade deres Sæde-Korn og Madvare; store Træer, deels af-

*) Stabur er et Huns, som staar for sig selv paa Stolper, og hvori Korn og Madvare forvares.

brækkede, deels med Roden oprykkede; Røster og Søe-Boder langs Søe-Kystene borttagne, og alt det deri værende bortskollet; Jægter og Baade bortdrevne og i Stykker slagne; mange ere blevene Hunsbilde; Skipperen paa et til Molde den 14de Martii indkommet Skotsk Skib, ladet med Byg, Malt og Meel, som har faaet Skade paa Skib og Ladning, beretter, at have fornummet dette Vejr, og man befrygter altsaa, at det har strakt sig vidt. Fiskerierne har og desformedst lidt meget, og i Nordland, om det der har existeret, maa det have forarsaget Skade for mange tusinde Rigsdaler. Efter en foresundet Skrivelse skal et saadant Uvejr være indtruffet over heele Riket for næst op 100 Aars siden. Vi have haft en streng Vinter; Føret vedvarer endnu, da der i disse Dage er faldt en Mængde Sne.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1780	10 March		1780/3/10	3

SOURCE

Tronhiems
Adresse
Kongelige
Contoirs,
No. 15,
14/4/1780.

Udskiligt Nyk.

Tronhiem.

Winteren og Glæde. Føret continuerer endnu; Kulden har i afvigte og denne Uge været fra 5 til 10 Grader under Fryse. Puncten efter Reaumur's Thermometer, hvilket dog er usædvanlig for paa denne Tid af Aaret; det seer altsaa slet ud for Landmanden, som ifkun har lidt Foer.

Paa Munkholms Fæstning har i afvigte Martii Maaned regnet i 6 Dage og sneet 18 Dage; det faldne Regn og smeltede Sneer beløber 4 Tom. og 1½ Scrup. øst paa Jorden.

Christiansund.

Dette Aars Fiske-er det allermindste og sletteste, som nogen Land erindre. Grips Fiskevær, som man havde tænkt skulle have gaaet reent under i det forfærfelige Vær, som indfaldt den 9de og 10de Martii, har lidt mindst af alle her omkring; Floden har været der ulige mindre end ude i Fiordene; der blev ikke mistet en Baad, men nogle fra lidt beskadiget. I Boe derimod er meere end 40 Baade gjort aldeles ubrugelige. I Fiordene ere mange Nøster og den største Deel Baade spolerede. Her i Christiansund er 4 Nøster omkastede, nogle Jagter og en stor Deel Baade i stykkerflagne, foruden Hauge, Planter, Gladbrygger, Vinduer og Tøge, som ere spolerede.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1780	10 March		1780/3/10	4

SOURCE

Tronhiems
Adresse
Kongelige
Contoirs,
No. 20,
19/5/1780.

Fra Zundersen den 29de April.

Ligesom fra alle omliggende Steder,
spores Ulykker af det om Natten til
den 10de næstleden Mars opkomne sterke
Stormvejr, høres og udi Zundersens
Fogderie meer og meer Klage over de
Ruiner, Bepret paa samme Tid her har
anrettet. Samme begyndte om Natten
Kl. 12 af Syd-Vest, blev efterhaanden
fuld Vesten, da det under skarp Lynild-
vored, og dævrede først nogenhinde i
mod Morgen. Fast ingen Gaard, uden
Tagene, gandske, eller for en Deel, ere
aflastede, Vinduerne indslagne, og Fjoll
og Fæe lagde under blot Himmel; men
paa mange Gaarde er Skaden saa tryk-
kende, at samme for deres fattige Bes-

boere en staaer til Opretning, hvor Staa-
burer med Madvare og Sædelovn ere
oprykkede og adspaltede over Marken;
Høeboer omstyrkede, og ikke Levninger
af Fourage tilbage; Kirkerne ere og som-
mesteds bleve meget beskadigede; mange
Jægtter og Baade sønderslagne, som lag-
de befragtede med Bord og Brændevad
til Byen; men det som nu og for Ester-
tinden vil forarsage det største og soles-
ligste Tab, er den almindelige Odelø-
gelse, Stobene bleve udsatte for, som
befindes saaledes forslidte og omkastede,
at endog de tykkeste Gæstommer Træer
findes ofte paa 2 til 3 Steder af Stam-
men afbrudte og henfængte 80 a 100
Alen fra Roden, saa at, hvor man no-
lig saae de beste Stokstrekninger, der
ved fornuftig Brug bestandig kunde lever-
re Sav og Dugnings-Tømmer; der
vise sig nu meere omstyrkede Høbe af
Træer; ja alfare Byer vare i Begyn-
delsen saa opfyldte deraf, at de længe
vare ufremkommelige. Paa sine Steder
land den forderbede Stok opbygget til
Brændefang; men den mindste Deel til

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1780	10 March		1780/3/10	5

SOURCE

Tronhiems
Adresse
Kongelige
Contoirs,
No. 20,
19/5/1780.

Sastommer, saasam Træet og den til-
bagestaaende Stamme ved Afbrækningen
fjedes omviede, som en thousand Træer,
og fløvede i Splinter. Det store For-
syn have vi at takke, at denne rasende
Storm indtraf dog paa en Tid, medens
Tagene og Jorden vare frosne og be-
tynged med Sne, da ellers paa Hus-
bygninger havde fæd store Glæde, og
Træerne blevne oprykkede med Roden,
hvorpaa man af et, dog mindre Noget,
som her indtraf for omtrent 40 Aar siden,
havde et beklagelig Beviis. Imidlertid
Land og den nærmere Glæde, som er
allene dette Fogderie tilføjet, ikke ansees
under 30 til 40000 Rdlr. Tab. Til at den-
ne Ulykke er Tilstanden for Landmanden
sædvanligt gjort meere ynkelig, end neppe
Land erindres, efterdi den største Drift
og Fortjeneste for Gadejer og Bønde,
ved den uhorste flette Vinter, som forrige
Aar indtraf, blev standset, og desuden
Korn og Høe-Avlingen faare ringe, da
Hølebrødet maa allerede søges til Føde;
den største Deel mangle fornødent Sæ-
dekorn, da en Tonde Sæde, Havre nu
allerede, af de faa, som have Lejlighed
til at købe, betales med 2 Rdlr. 2 Ort,
og en Bog Høe med 24 p.; ja Foder-
Mangelen saa stor, at over 200de af
kort og smaat Nøg er allerede døde af
Sult, ligesom det desværre endnu har
Anseelse til, at saa vel kunne redde sine
Kreature, da Jorden, som paa denne
Tid almindelig plejer at være bær, og

under Nogen, ligger endnu haardt af-
frosen, Tullen over 1 Alen dyb, Sneen
almindelig fra en og en halv til 2 Alen høj,
og Rattetuden vedbliver lige streng, saa
at i Fald Luften ikke hastig smeltes,
Land Mærken ikke endnu paa en Maaned
almindelig blive bær, og da vil her være
en ynkelig Elendighed blandt Folk.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1780	25 Sept 27 Sept	Christiania	1780/9/25	1
SOURCE				
Keilhau.		1780. 27 Septbr., Jordskjælv i Christiania (L. c.).		
Perrey.		1780. 27 septembre, à Christiania, tremblement de terre (von Hoff, d'après Cotte).		
Kolderup.		1780. 25 september, kl. 3 fm., i Eker. (Th.). 27 september, i Kristiania. (KEILHAU.).		

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1780	25 Sept 27 Sept	Christiania	1780/9/25	2
Ström. Lasted several minutes S.E.→N.W. It was accompanied by a whistling noise, and in some places fire was seen in the sky. It was quite a powerful earthquake.				

SOURCE

Ström.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1780	15 Oct	Torneå	1780/10/15	1
SOURCE				
Keilhau.		15 Octbr., i Torneå (l. c.).		
Perrey.		—13 octobre, à Torneå, tremblement de terre (von Hoff, d'après Cotte). M. Keilhau donne la date du 15 (B.).		
Kjellén.		1780. 98. Den 13 oktober; Torneå. »Den 13 i denna månad (fullmånadsdag), kl. 6.30 f. m., kändes i Torneå stad en temligen stark jordbäfvning, med underjordiskt dån eller buller, som varade i 8—10 sekunder under sakta NV väder; barom. låg, vid 25 tum 0 linea, term. 2 gr. under fryspunkten; husen skakades så att dörrar och fönster knarkade och de öppna sväfvade; kalk föll af spisarne och hvitlimningen af tak och väggar; några spis- och kakelugns-murar remnade. Man hörde af det till böndagen ifrån Landet inkomna folket, att jordbäfningen äfven lika stark, om ej starkare, blifvit samma stund anmärkt 2—3 mil V och par mil O. om Torne stad. Huru vidt den verkliga sträckte sig, väntar man säkra underrättelser.» Dat. Torne stad den 28 okt., i <i>Inrikes Tidningar</i> 1780, nr 87. Annoterad för Torneå af HÜLPHERS V, 2: 148, samt (under falskt datum 15 okt.) hos KEILHAU s. 97 efter v. HOFF. 129. 1780, okt. 13, kl. 1/2 7 f. m. Torneå samt ett par mil. V. och O. om staden. Keilh. (dat. 15/10). Kj.		
Renqvist.		40. 1780. X. 13, kl. 1/2 7, Torneå och trakten omkring. »Den 13 i denne Månad, (Fullmånads-Dag,) kl. 6.30 minuter förmiddagen, kändes i Torneå Stad en tämmelig stark Jordbäfning, med underjordiskt dån eller buller, som varade i 8 til 10 Secunder, under sakta Nord-Väst Väder; Barometern låg, vid pass 25 tum, 0 linea; Thermometern 2 grader Svenskt under Frys-punkten; Husen skakades så, at Dörrar och Fenster knarkade, och de öppna sväfvade; Kalk föll af Spisarna och Hvitlimningen af Tak och Väggar; några Spis- och Kakelugns-Murar remnade. Man hörde, af det til Bönedagen ifrån Landet inkomna Folket, at Jordbäfningen äfven lika stark, om ej än starkare, blifvit samma stund anmärkt 2 til 3 mil Väster och par mil Öster om Torneå Stad. Huru vidt den verkliga sträckt sig, väntar man säkra underrättelser». (Brev från Torneå av den 23 okt. i Inr. Tidn. 1780, nr. 87).		

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1780	25 Nov		1780/11/25	1

SOURCE

Thomassen.

1780.

Am 25 November, ungefähr 3 Uhr morgens, ward ein ziemlich starkes Erdbeben, das einige Minuten dauerte, wahrgenommen. Die Erschütterung ging, wie es schien, von SO nach NW und wurde von einem gellenden Tone begleitet. Zugleich wurde in der Luft stellenweise Feuer gesehen.

(Hans Ström: Meteorologische Beobachtungen zu Eger. Nyste Samling af det Kgl. Norske Videnskabs Selskabs Skrifter I 1798.)

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1780	24/25 Dec	Dals-Ed	1780/12/24	1

SOURCE

Kjellén.

130. —, dec. 24/25, natten. Dals-Ed. Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1781	29 March	Skara	1781/3/29	1

SOURCE

Kjellén.

1781.

94. *Den 29 mars*; Skara.

BJERKANDER; EHRENHEIM s. 100.

131. 1781, mars 29. Skara. Ehr.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1782	21 April	Vasbo	1782/4/21	1

SOURCE

Kjellén.

1782.

95. *Den 21 april; Vasbo härad.*

»så stark att fat och tallrikar föllo ner af hyllorna».

EHRENHEIM s. 100. Vasbo uppgifves af E. ligga i Nerike, men då denna provins icke äger något härad med detta namn, afses säkerligen det stora Vasbo i Vestergötland, som gränsar intill Nerike.

132. 1782, april 21. Vadsbo. Jähr.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1782	23 May?	Hellzén	1782/5/23	1
1782. ? 23 Mai. Pehr Hellzén, i sin Tid Lector i Mathematik ved Gymnasiet i Hernösand, beskriver i Sv. Vet. Ac. Hand. för 1783 en merklig Revolution, som paa foranförte Dag foregik ved Indsöen Brusjön ved Indals-Elven. Han tvivlar Ikke paa, at et Jord-ekjælv har havt Deel i denne Hændelse, hvorved Knald som af Torden hörtes, hvorved en Dam kastedes i Veiret, Skorstene sank ned i deres Grundvold, m. m., hvilket Alt, efter de anförte Omstændigheder, dog hellere synes ikkun at have været Særsyn ved et særdeles betydeligt Jord-fald og de forud for dette gaaede Operationer af Vandene paa det løse Terrain, som omgiver Söen og udgjör dens Bund. 1782. 23 mai (P), d'après Hellzén, chute de terrains ou peut-être tremblement de terre, près le lac de Brusjön, dans la vallée de l'Indals-elv : on entendit un grand bruit (<i>Mém. de l'Acad. des sciences de Stockholm</i>, pour 1783, K.). [96]. Den 23 maj; Sillre i Indalen (Medelpad). »En sjettedels mil ifrån Sillre åns utlopp uti stora Indalselfven löper hon igenom en insjö, Brusjön kallad, hvilken är omgifven med sluttande berg på alla sidor utom de dällder därest ån in- och utlöper. Bottnen uti denna sjö består af gyttja och stränderna af lös jäsande lerjord. Dess storlek är $\frac{1}{16}$ mil i längden och hälften däraf i bredden, eller vid pass 45 quadr. tunnland. Dess största djup har ej tillförne varit öfver 6 alnar, som gör, att hela sjön kan anses hafva innehållit 1,890,000 kubikalnar vatten. Vattnets in- och utlöpande om våren torde kunna hinna till 2 kubikalnar i sekund, men eljes icke till halffparten så mycket. Emot kl. 2 om morgonen den 23 maj berättar en nära till berörde sjö boende torpare och dess moder sig hafva hört såsom ett ovanligt åskdunder, hvarför de af sin säng uppstigit och blifvit varse att hela sjön var uti en stark kokning och tillika flödande. Torparen begaf sig genast till en 200 famnar ifrån dess hus öfver sjöns utlopp byggd hålldamm och laudsvägsbro. Dem ser han vid ankomsten icke blott brista utan utur grunden upplystas och uppkastas. Denna hålldamm var uti spakt vatten så starkt befäst, att vattnet om våren alltid flödat däröfver och lemnat dammen orörd. Vårvattnet hade dock ej denna tid hunnit betydligt samlas sig, hvarföre ej heller det vid åns utlopp uti Indalselfven byggda flöddiga sågverk ännu kunnat för vattenbrist någon sågning begynna. En sträcka af $\frac{1}{8}$ mil, som ligger emellan berörda sjö och sistnämnda åns utlopp i Indalselfven, är nog stupande, dock ej öfver 6 tum på hvarje famn, som gör på denna hela längd emot 250 alnars perpendikulärt fall. Uti denna sträcka kastade sig vattnet ifrån Brusjön med en hisklig fart, tog med sig utom den nämde hålldammen och bron 2 stycken i ån uppbyggda qvarnhus med därtill hörande dammar och virke, en stor ymnighet af stenar och skog å ömse sidor om ån, däribland funnos de gröfsta furutrån, hvilka berättas med sådan förekräklig häftighet hafva blifvit vräkte och svängda att de ömsom visat roten i vädret och ömsom toppen. Jorden synes liksom hafva remnat efter den väg där ån framfarit, så att ehuru hon fört framflöt på en fast stengrund har hon likväl skurit därinunder på somliga ställen till 10 och ända till 15 alnar.				

SOURCE
Keilhau.

Corey.

Kjellén.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1782	23 May?	Hellzén	1782/5/23	2

SOURCE

Kjellén.

Vid Åminnet, där Sillre finbladiga sågverk stått, utkars allra först jämte dammarna en stor stenbunden sandbank, som varit en förmur för verkets byggnader. Därefter inbröt vattnet på dem med sådan skyndsambhet, att två hustrur ibland det där boende arbetsfolket, som i hast blifvit uppväckt af tvenne sågkarlar hvilka redan innan olyckan börjades voro på sågluset uppgångne, ej hunno berga sitt lif. Det föräklras af flere arbetekarlar, att de ännu vid olyckans början inne uti husen varande först sågo skorstenarne sjunka ända ned igenom deras grund, därefter och under det de för att frälsa sig arbetade sig uppföre en bredvid belägen under deras fötter fallande sandås, hafva de sett husen icke blott bortflyta utan först vändas upp och ned, så sönderfalla och bortföras. Jorden hafva de ook känt sviktande under sina fötter. Sedan den bebyggda platsen på detta sätt var rensad och i en stenhop förvandlad, utbröt vattnet af sådan fördämning åt en annan sida och tog sig ett nytt utlopp 400 alnar ifrån det förra, hvarvid det på lika sätt bortförde en i vägen varande byggnad och alla andra obstakler samt uppfyllde hela platsen ifrån Åns förra mynning till dess nya med ett berg af grus och sten, som till anseelig del nedsatte sig uti stora Indalselfven, igentäppte $\frac{2}{3}$ af dess bredd och igenom ett sådant vattnets sammantryckande däruti förorsakade ett svårt fall, som gör samma elf vid detta stället ofarbar. Det omrörde nedflyttade berget, som nu visar sig, består mestadels af större stenar till 50 och 60 kubikalnars innehåll och däröfver.

Den plan, hvarupå det lagt sig vid ofta nämde Sillres utlopp, var ej mycket sluttande, endast till $1\frac{1}{2}$ tum på hvarje famn, och bergets volym nu är ungefär $2\frac{1}{2}$ million kubikalnar. Under olyckshändelsen såga folket sig hafva sett stenarne öfver vattenbrynet flytande liksom trä. På detta sättet har icke allenast berörda berg uppkommit, utan en myckenhet stenar har äfven af stora elfven under detta ras blifvit förde till längre nedanför belägna ställen och där förorsakat uppgrundningar och olägenhet uti flera laxnotvarp. Denna stora elf har utanför Sillre ända till dess utlopp i hafvet $4\frac{1}{2}$ mil vid omrörde olyckshändelse uti 4 timmars tid uppgått till 3 å 4 alnars höjd, allt som dess bredd varit större eller mindre, men uti Sillreån vid sågverket begynte vattnet efter $2\frac{1}{2}$ timma falla, och efter $3\frac{1}{4}$ var det ej högre än vanligt. Intet tvifvelsmål synes vara underkastadt, att ju en jordbäfning vid denna händelse varit för handen och verkande. Det starka knallande såsom af åska, hvilket varit hördt vid dess början vid Brusjön, dammens uppkastande, skorstenarnes nedajunkande och jordens gungande gifva nogsamta jordbäfningen tillkänna. Att här tillika förevarit en uppkastning af vatten utur

jordens inre delar, är mer än sannolikt, fast den för bristande säkra observationer ej med fullkomlig visshet kan styrkas. När SillreÅ om våren höget utförde tvenne kubikalnar vatten i sekund, borde han hafva utfört 177 kubikalnar i sekund för att på trenne timmar uttömma Brusjöns ofvan anförde »vattenkolumn» och det däruti samma tid inflytande vatten. Det kommer förnämligast därupå an, om dessa 177 kubikalnars vattenmängd uti den beskrifna sluttningen kunnat förorsaka den anförda hiseliga verkan. Jag föreställer mig att mera vatten därtill varit erforderligt, om man eljest ej vill tillägga jordbäfningen att hafva framkastat omrörde berg, hvartill dock i den händelsen 8 timmars tid icke uppgått. Att mycket mera vatten här förhanden varit, sluter jag af dessa omständigheter:

1) Att Brusjön efter vattenskaringen, hvilken bortförde dess förra vatten och nedsatte honom 6 alnar, innehade sedan öfver 4 gånger mera vatten än förut. Dess bredd blef väl härigenom något minskad, men dess djup befanns, då det 14 dagar efter olyckshändelsen mättes, hafva ökat sig till 24 alnar; varande detta djup nu under sjöns förra botten. De närboende berätta, att samma djup varit än större strax då olyckan skett; hvilket utan tvifvel däraf härrör, att sjöns lösa botten efter hand flyter tillhopa och uppgrundar honom. Uti denna sjö måtte vattnets uppkastning hafva försiggått. Dess belägenhet såsom en »hölja» emellan allt omkring liggande branta berg, dess lösa botten och förändrade djup göra, jämte vattnets anförda verkan, detta nog troligt.

2) Det kan väl medgifvas, att berörda vattumängd förmått nedflytta en hop stenar till slutet af den oförmålte starka sluttningen; men upå den vid Åns utlopp varande jämnare plan, ända till 450 alnar, är det nya bergets yttersta del nedflyttad, till hvilkets verkställande en större vattenkolumn än 177 kubikalnar synes hafva varit nödig.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1782	23 May?	Hellzén	1782/5/23	3

SOURCE

Kjellén.

3) Kan icke sistnämde vatten hafva förmått betaga stora elfven dess verkan, så som här skett, den samma till $\frac{2}{3}$ igenlutit och anse- nigen uppdämt, helst stora elfven denna tid visat förde 1,000 kubikalnar vatten i sekund och således emot 6 gånger mera än ofvan- nämnda vattenkolumn uti Sillreån. Hvertill kommer, att stora elfven vid det stället där uppgrundningen skett var något mer sluttande än den plan, hvarupå nya bergeträcken blifvit framförd.

4) Har ej den stora elfven kunnat flöda till den höjd och på så lång tid samt uti så lång sträcka, som sagdt är, af Brusjös ofta nämnda vatten allena, helst den förre är mestadels så bred som Bru- sjön och på flere ställen bredare.

Af dessa omständigheter, hvilka jag på det nogaste sökt att ut- röna, sluter jag, att vid denna händelsen vatten uti Brusjön utur jor- den blifvit uppkastadt. Såsom mycket bidragande därtill att sådant detta är sig tilldragit, anser jag den besynnerliga löshet som jord- skorpan haft här å orten, hvarest den varit öfver allt liksom jäande. Detta åter synes härröra af snös hastiga afsmältning sistlidne vår, kälens lika hastiga uppekjutning och det därunder fallande starka och långvariga regnet. Utan tvifvel kan det underjordiska vattnet vid

sådan jordskorpan beskaffenhet snarast bryta sig löst och uppkastas. För öfrigt är den här beskrifna händelsen så ovanlig och besynner- lig, samt för den som verkan däraf på stället ser så förskräcklig, att den upplifvar minnet af Lisabons igenom jordbäfning sist öfver- gångna fördöelse.

P. HELLZÉN (lektor i Hernösand) i K. V. A. Handl. 1782, ss. 328—329.

Denna synnerligen märklige naturtilldragelse¹ är äfven no- terad hos EHRENHEIM s. 100 (under det falska årtalet 1781) samt hos KEILHAU s. 97. Den sistnämnda anmärker därvid, att företeelserna »dog hellere synes ikkun at have været Særsyn ved et Særdeles betydeligt Jordfald og de forud för dette gaaede Operationer af Vændene paa det løse Terrain, som omgiver Søen och udgjör dens Bund».

Detta omdöme var mig icke obekant, då jag i tidningen *Stockholms-Bladet* 1902, nr 113, fäste uppmärksamhet på hän- delsen under rubrik »en underjordisk katastrof i Sverige». Redan uppgifterna om det knallande dånet, om ådalens remnande, om skorstenarnes nedryckande och markens gungning tycktes ju tala för seismisk genesis; men det afgörande var meddelarens, som det tycktes, säkra påvisande af, att här spelat med mera vatten än Brusjön och än ensamma kunnat leverera. Under denna för- utsättning måste vattenmassor hafva uppkastats ur jorden, och detta resultat bekräftades ju däraf att Brusjön 14 dagar efter kata- strofen befanns hafva ett djup på inemot 15 m, då han förut mätt höget $3\frac{1}{2}$ m. Dessa fakta syntes onekligen svåra att förklara på annat sätt än genom antagande af en sprickning i jorden, hvarigenom grundvatten framkommit.

Genom upplysningar, inhämtade dels i Generallandtmäteri- kontoret och dels af en person ifrån platsen, finner jag mig emellertid numera föranlåten att öfvergifva denna tolkning. Bru- sjön är icke, såsom man efter HELLZÉNS framställning måste tro, en isolerad sjö, utan den sista och minsta länken i en hel kedja af

¹ Sillre for, som vållar turistångaren på Indalselfven rätt mycket arbete, uppkom genom det i elfven nedförda »grus- och stenberget» 1782. Elfven flyter här redan förut trängt mellan höga skogsstränder, och passagen hör till de ståt- ligaste på denna berömda turistled.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1782	23 May?	Hellzén	1782/5/23	4

SOURCE

Kjellén.

sjöar, alla af Sillreän genomflutna; 1 $\frac{1}{2}$ km NNO ligger sålunda den icke obetydliga Oxsjön, $\frac{1}{2}$ km N därom det lilla Burtjärn, ett par km O därom Hällsjön, längre O Stora Skäls anse-
liga sjökomplex o. s. v.; och »Helvetesströmmen» mellan de bägge
sistnämnda, »Långströmmen» mellan Hällsjön och Burtjärn vittna om
starkt fall utefter dalgången.¹ Den vid tillfället i Brusjön pre-
sterade vattenmassan får sålunda en mycket naturlig förklaring,
och hvarje nödvändighet att här tänka på underjordiska motiv
bortfaller; de anmärkta företeelserna kunna numera utan tvifvel
förklaras som sekundärphenomen efter KEILHAUS mening, och Bru-
sjöns förökade djup kan skrivas på utrensning af gammal lös-
jord (märk HELLZÉNS anmärkning häröfvan s. 208), möjligen ock
till dels erosion och mekanisk sättning under det starka och
våldamma trycket.

Traditionen på platsen, som mycket väl bevarar händelsen,
tror icke heller på någon jordbärfning, utan ställer katastrofen i
sammenhang med en störtflod, som uppkom därigenom att en
fördämning i någon af de öfre sjöarne sprang.

¹ Se landmätarkartor öfver Sillre bys skogsmark (1792), öfver Norrnäs
(1847—53), öfver Skäldammet och Vällåsen (1846—53). Äfven från S mottager
Brusjön ett tillflöde, från ett litet tjärn, se karta öfver Docke skog 1804. Alla
kartorna i Landmäterikontoret (någon publicerad karta med Brusjön utlätt finnes,
mig veterligt, icke).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1782	13 Oct	Bergen	1782/10/13	1
SOURCE				
Keilhau.	13 Octbr., Jordskjælv i Bergen (v. Hoff, l. c.). —Nuit du 13 au 14 octobre, à Bergen, léger tremblement de terre (<i>Gaz. de Fr.</i>, 26 nov. 1782). 1782. 13—14 oktober, om natten, i Bergen. (KEILH., PERREY).			
Perrey.				
Kolderup.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1782	25 Dec	Tavastland	1782/12/25	1

SOURCE

Renqvist.

41. 1782. XII. 25, Tavastland.

»Första dag jul hördes i flere Tavastländska socknar ett starkt dån, såsom af åska, och kändes skakning i jorden, så att husen darrade. Derpå följde stark köld» (SIDENBLADII, p. 118).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1783	16 Jan	Padasjoki	1783/1/16	1
42. 1783. I. 16. kl. 16 1/2. Padasjoki. »Uti Padasjoki socken i Tavastland kändes d. 16 jan. kl. 4 1/2 e.m. en skakning i jorden med något dån, som varade några sekunder, hvaraf hvalfvet uti kakelugnen på prästgården föll in» (SIDENBLADH, p. 118).				

SOURCE
Renqvist.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1783	1-10 June	Skaptarfjall	1783/6/1	1

URCE

Perrey.

1783. Du 1er au 10 juin, secousses nombreuses dans la province de Skaptarfjall (Islande). La Skaptá, forte rivière, disparut dans la nuit du 10 au 11; plusieurs volcans de l'île étaient en éruption depuis plus d'un mois; vinrent ensuite celles de l'Hékla. Il se forma une île nouvelle dans le voisinage de l'Islande (Pennant, *le Nord du Globe*, t. I, p. 308; Eyriès, *Abrégé des Voyages mod.*, t. VII, p. 186; Marmier, *Hist. d'Islande*, p. 355; *Éphémér. de Mannheim*, an 1783, p. 690; *Gaz. de Fr.*, 22-25 juillet, 8 août, 2 décembre 1783; *Mercur de France*, 27 mars 1784).

Von Hoff, dans sa Chronique, donne de longs détails sur ces éruptions.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1783	15 June	Godgård	1783/6/15	1

SOURCE

Perrey.

---15 juin, entre 4^h et 5^h du matin, à Godgård (Ostro-Gothie), quelques secousses de l'est à l'ouest. Une heure auparavant, on avait entendu un bruit semblable à celui d'une voiture qui roule sur le pavé (*Gaz. de Fr.*, 1er août 1783).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1783	15 July	Öster-Gotland	1783/7/15	1

SOURCE

Keilhau.

1783.

15 Juli, i Öster-Gotland (l. c.).

Perrey.

—15 juillet, une secousse en Ostro-Gothie (von Hoff).

Ce phénomène n'est-il pas le même que le précédent ?

Kjellén.

1783.

97. Den 15 juli; Östergötland.

v. Hoff hos KEILHAU, s. 97.

133. 1783, juli 15. Östergötland. Keilh.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1783	27/28 Sept	Råda	1783/9/27	1

SOURCE
Kjellén.

134. —, sept. 27/28, natten. Råda (Skarab.). N.O. Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1783	17/18 Dec	Christiansø	1783/12/18	1

SOURCE

Perrey.

—Nuit du 17 au 18 décembre, à l'île Christian, près de Bornholm, trois secousses; la seconde fut la plus forte (*Mercur de Fr.*, 7 février 1784).

Schouw.

1783. Decbr. 17—18 paa Christiansø. Kjøbenhavns Adresse-Contoirs Efterretninger 1784 No. 3.

Johnstrup.

Om Natten Jordskjælv paa Christiansø

Kjøbenhavns

Adr. Eft.

1784 Nr.3.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1783	28 Dec	Janakkala	1783/12/28	1
43. 1783. XII. 28, kl. 4—5, Janakkala. •Den 28 december kl. emellan 4 och 5 förmiddagen kändes i närmaste byar till Janackala kyrka en jordbäfning, ty husens skakning var kännbar och man hörde i jorden ett dån, likt knallen af en lossad kanon» (SIDENBLADH, p. 118).				

SOURCE

Renqvist.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1784	22 March	Abild	1784/3/22	1

SOURCE

Kjellén.

1784.

98. Den 22 mars; Abild på vestkusten (Halland).

»Den 22 dennes kl. $\frac{1}{2}$ 6 e. m. kändes härstädes en liten anstöt af jordbäfning, som väl hastigt gick öfver, men af golfvens, väggarnes och fönstrens darrning tydligen kunde märkas.»

Dat. Abills prestgård den 25 mars; Göteborgs Allehanda 1784 n:r 26. Abild ligger en half mil S om Sjönevad, i en dalgång utmed en bergshöjd.

135. 1784, mars 22, kl. $\frac{1}{2}$ 6 e. m. Abild (Hall.); lokalt. Kj.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1784	6 April	Denmark	1784/4/6	1

SOURCE

Chronik,
p.63.

1784, am 6. März. Erdstöße auf einigen Dänischen Inseln²⁾.

²⁾ Cotte S. 340. n. 341.

Perrey.

1784. 6 mars, secousses dans quelques îles danoises (von Hoff, d'après Cotte).

Schouw.

1784. April 6 ved Jægersprils og Frederiksfund. Kjøbenhavn's Adresse-Connoisse Efterr. 1784 No. 64.

Johnstrup.
Kjobenh.
Adr. Eft.
1784 Nr.64.

Kl. 9 Eft. er i Frederikssund, Jægersprils og deromkring fornummet en Rystelse som et Jordskjælv, hvoraf i Frederikssund en Skorsteen er nedfalden.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1784	30 July	Norway	1784/7/30	1
URCE Perrey. Kolderup. —30 juillet, secousse en Norvège (von Hoff). 30 juli. (PERREY). 1784.				

Scandinavian Earthquake Archive

SOURCE
Chronik,
p.64.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1784	30 July	Norway	1784/7/30	2

— am 30. Julius. Erderschütterung in Norwegen ⁹⁾.

9) v. Hoff Gesch. d. Veränd. Th. II. S. 405, ohne Ang. d. Qu.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1784	14 Aug	Langöre, Olafsvik	1784/8/14	1
SOURCE Perrey. —14 août, 5 heures du soir, à Langöre et Olafsvik (Islande), une secousse de quelques minutes; la nuit suivante, sept autres secousses moins fortes.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1784	15 Aug		1784/8/15	1

SOURCE

Perrey.

—Le 15, à quatre heures, une nouvelle secousse qui se
renouvela dans la nuit.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1784	16 Aug		1784/8/16	1

SOURCE

Perrey.

—Le 16, encore une autre secousse très-violente.
Trente grandes fermes ont été renversées par ces com-
motions; des cloches ont sonné (*Mercur de Fr.*,
16 oct., 27 novembre 1784; 3 et 8 janvier 1785. R.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1785	23 Jan	Söby	1785/1/23	1

SOURCE

Perrey.

1785. Nuit du 23 au 24 janvier, dans différentes îles danoises, principalement à Soebye, quelques secousses légères (*Mercure de Fr.*, 5 mars 1785).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1785	4 Feb	Skara	1785/2/4	1

SOURCE

Kjellén.

1785.

99. *Den 4 februari*; Skara.

BJERKANDER; EHRENHEIM s. 100.

136. 1785, febr. 4, kl. $\frac{1}{2}$ 10 e. m. Mariestad, Sköfde, Skara. N. O.
eller O.N.O. Ehr., Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1785	16 Nov 25 Nov	Eker	1785/11/16	1

—16 novembre, dix heures du soir: *Spidebergæ, in Norvegiâ, quidam succussus terræ motus observatus est (Éphém. de Mannheim, an 1785, p. 556).*

Vers la fin de l'année, un nouveau feu dévore l'Islande, et on y ressent souvent des tremblements de terre (*Gaz. de Fr.*, 24 février 1786, d'après une lettre de Copenhague, du 30 janvier).

1785.

16 november, kl. 10 em. (PERREY).

25 november, kl. 4 fm., i Eker. (TH.)

1785.

Den 25 November morgens 4 Uhr traf ein Erdbeben mit Erschütterung und heftigem Wind ein. Der ganze Himmel war rot und der Barometer sank von Morgen bis Abend 2½ Linie und bis auf Mittag des nächstfolgenden Tages 5 Linien.

(Hans Ström: Meteorologische Beobachtungen zu Eger l. c.)

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1785	16 Nov 25 Nov	Eker	1785/11/16	2
The whole sky was red, with a very strong wind. On the 18th there was a very strong wind, like a storm.				

SOURCE

Ström.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1785	21 Dec	Skara	1785/12/21	1

SOURCE

Kjellén.

100. *Den 21 december; Skara.*
BJERKANDER.

137. —, dec. 21. Skara. Kj.

Rengvist.

44. 1785. XII. 21, kl. 15, Kuusamo.
»en lindrig jordbävning, som gick ifrån SV.—NO.» (SjÖGREN, anf. arb.,
p. 75).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	Feb	Sysmä, Gustaf Adolf	1786/2	1

SOURCE

Renqvist.

45. 1786. II, Sysmä, Gustaf Adolf.

«At jordskalf eller jordbäfningar i forntiden här inträffat, har man hvarken af fråsägner eller andra bevis anledning at tro; men år 1786 i Febr. mån. hade hela Sysmä socken och Gust. Ad. Församling samt Pohjola by af nyssnämde Socken, en kännning deraf» (M. TICCANDER, Afhandling, Geographisk och Historisk, Om Sysmä Socken, Diss. Åbo 1792, p. 18).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	4 March	Falkenberg	1786/3/4	1
SOURCE				
Perrey.				
1786. 4 mars, entre 3 et 4 heures du matin, à Falkenberg, dans le Hålland, plusieurs fortes secousses par un froid excessif (<i>Gazette de France</i> , 28 avril 1786).				
Kjellén.				
1786.				
101. Den 4 mars; Falkenberg. EHRENHEIM, s. 100.				
138. 1786, mars 4. Falkenberg. Ehr.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	21 March	Skara	1786/3/21	1

SOURCE

Kjellén.

102. *Den 21 mars; Skara.*

BJERKANDER och EHRENHEIM, anf. st.

139. —, mars 21. Skara. Ehr.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	24 March	Aarnes-Syssel	1786/3/24	1
—24 mars et auparavant, tremblement à Aarnes-Syssel, en Islande (von Hoff, <i>Hamb. Corr.</i>, 1786, n° 84).				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	20 April	Sura	1786/4/20	1
140. —, april 20, kl. $\frac{1}{2}$ 10—10 f. m. Sura (Västm.). S. Sid.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	1 June	Islande	1786/6/1	1
—1er juin, nouvelle secousse en Islande; elle fut ressentie en mer, à Reykianes, par l'amiral Löwenörn (von Hoff, d'après Berghaus, t. III, p. 703).				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	31 July	W. Norway	1786/7/31	1
SOURCE				
Keilhau.		1786. 30 Juli, i Norge (l. c.).		
Perrey.		—30 juillet, sept heures six minutes du matin, à Flek- kertord et dans la partie occidentale de la Norvège, trois secousses pendant deux secondes et demie. —Le lendemain, cinq heures du matin, à Egra, à sept milles à l'ouest de Spidberg, nouveau tremblement (<i>Gaz. de Fr.</i> , 26 septembre 1786; <i>Éphém. de Man- heim</i> , an 1786, p. 404).		
Kolderup.		1786. 30 juli, kl. 7.06 fm., i Flekkefjord og den vestlige del av Norge. (KEILHAU, PERREY). 31 juli, kl. 5 fm., i Eker. (TH.).		
Thomassen.		1786. Am 31 Juli, morgens 5 Uhr, vernahm man ein ziemlich hefti- ges Erdbeben, von einem Gekrach in der Luft begleitet, von dem Leute erwachten. Dasselbe wurde in Flekkefjord, das öger gegen Westen liegt, schon am 30 Juli, morgens 7 Uhr, bemerkt. Zu Sövde, Ober-Thelemarken, ward es am 1 August, mor- gens 4 Uhr, verspürt. Der Barometer stand zu Eger ziemlich niedrig, nämlich auf 27 Zoll. 4 Lin., und fiel bis zum Morgen des nächstfolgenden Tages 1 1/2 Lin. Zu Flekkefjord war der Stand des Barometers der niedrigste, den man im ganzen Jahre beobachtet hatte, nämlich 27 Zoll. 3 Lin.		

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	31 July	W. Norway	1786/7/31	2

SOURCE

Ström.

People were woken by a crashing noise in the sky. Quite a powerful quake. It was felt beforehand in Flekkefjord, then afterwards in Sövde.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	1 Aug	Saude, Telemarken	1786/8/1	1

SOURCE

Kolderup.

1 august, kl. 4 fm., i Saude, Telemarken. (Th.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	22 Aug	Kristiansund	1786/8/22	1

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

22 August, i Christiansand (l. c.).

—22 août, sept heures du matin, à Christianstad, quelques secousses légères (*Gaz. de Fr.*, 6 oct. 1786).
M. Keilhau écrit Christiansand (B.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1786	31. Dec	Kristiania	1786/12/31	1

SOURCE

Kolderup.

31 Desember, kl. 5 em., i Kristiania og omegn. (Th.).

Thomassen.

In Christiania und Umgegend wurde am 31 December nachmittags 5 Uhr ein Erdbeben bemerkt.

Der Barometerstand war 28 Zoll, fiel aber einige Linien bis zum Morgen des nächstfolgenden Tages.

(Hans Ström: Meteorologische Beobachtungen zu Eger l. c.)

c.f. Quakes in Rimini and Venice, 24-26/12.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1787	5 Jan	Edsberg	1787/1/5	1

SOURCE

Perrey.

Kolderup.

1787. 5 janvier, trois, sept et huit heures de la nuit, à Edsberg (Norvège), secousses peu sensibles (*Éphém. de Manheim*, an 1788, p. 394).

1787.
5 januar, kl. 7—8 om., 3 skjælv i Edsberg. (PERRY).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1787	11 Jan	Skara	1787/1/11	1

SOURCE

Kjellén.

1787.

108. *Den 11 januari; Skara.*

BJERKANDER och EHRENHEIM.

141. 1787, jan. 11, kl. 12—1 f. m. Skara och trakten. Ehr.,
Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1787	18 Aug	Vasa	1787/8/18	1

SOURCE

Renqvist.

46. 1787. VIII. 18, kl. 12.53, Vasa och omnejd.

»Den 18 i denne månad kl. vid pass 53 m. til i e.m., hördes under stilla N.Vind, en knall och et långsamt ovanligt dån, samt en skakning i jorden, deraf fönsterne i Husen häftigt dallrade, dörrarne i en del öppnades, och Husen så skakades at Folk som voro inne betogos af frugtan och förundran. Denne händelse som icke synes böra härledas af åskan, då både Luften och Himmen voro klara och aldeles icke så beskaffade, som när tordön är at förvänta, tyckes hafva varit, hvad man här allmännast förmenar, en art jordbäfning, hvarom Naturforskare efter jämförde berättelser från andre Orter i Riket, säkrare måge dömma. Uti Skärgården på flere mil ifrån Staden och på andre ställen häromkring, skal förhållandet med detta jordskalf varit enahanda. Så väl dånets som skakningen, hade sin direction från Norr til Söder.» (Brev från Vasa av den 20 aug. i Inr. Tidn. 1787, nr. 77).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1787	21 Nov	Älfsbacka	1787/11/21	1

SOURCE

Kjellén.

142. —, nov. 21. Älfsbacka (Värml.). Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1788	24 Feb	Falkenberg	1788/2/24	1

SOURCE

Kjellén.

1788.

104. *Den 24 februari*; Falkenberg.

EHRENHEIM, s. 100.

143. 1788, febr. 24. Falkenberg. Ehr.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1788	7 March	Gusdal	1788/3/7	1
SOURCE	Perrey.	1788. 7 mars, sept heures du matin, à Gusdal, évêché de Christiania, différentes secousses du sud au nord (<i>Mercure de France</i> , 3 mai 1788).		
Kolderup.	1788. 7 mars, kl. 7 fm., i Gausdal. (PERREY).			
Mercure de France.	It is written from Gusdahl in the province of Christiania that on the 7th March at 7am, there were felt there as well in several neighbouring places, different shocks of earthquakes in a S-N direction.			
1788/5/3.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1788	24 April	Skara	1788/4/24	1

SOURCE

Kjellén.

105. *Den 24 april; Skara.*

BJERKANDER och EHRENNHELM. Härmed sluta den förres
uppgifter.

144. —, april 24, kl. 2,15—3 e. m. Skara. Ehr., Sid.^a

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1788	26 May	Grytnäs	1788/5/26	1

SOURCE

Kjellén.

145. —, maj 26. Grytnäs (vid Avesta). Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

	EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
SOURCE	1788	2 Aug	Stavanger	1788/8/2	1
Keilhau.	1788. 2 August, i Stavanger (l. c.).				
Perrey.	—2 août, 11 heures 30 minutes du matin, à Stavanger, une forte secousse du sud au nord. Le vent a été très-orageux avant et après (<i>Gaz. de Fr.</i>, 26 septembre 1788).				
Kolderup.	2 august, 11.30 fm., i Stavanger (KEILH. PERREY).				
Gazette de France 1788/9/26.	On 2nd August at 11.30am people felt a strong earthquake shock in the direction N-S.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1788	26 Oct	Luleå	1788/10/26	1
106. <i>Den 26 oktober; Luleå.</i> <i>sså stark skakning att fönstren dallrades.</i> HÖLPHERS V, 155. 146. —, okt. 26, kl. 2,10 f. m. Luleå. O. Kj., Sid.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1788	8 Dec 18 Dec	Aarhus	1788/12/8	1

SOURCE

Keilhau.

8 Decbr., i Aarhus (l. c.).

Perrey.

— 18 décembre, à Aarhus, en Norvège, une secousse
(von Hoff, d'après Cotte). M. Keilhau donne la date
du 8 (B.).

Kolderup.

18 desember, Aarhus (i Suldal?). (KEILHAU, PERREY).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1789	30 Mar	Askersund	1789/3/30	1

1789.

v. Hoff (l. c., P. 388) antegner for dette Aar: Jordskjælv i den sydlige Deel af Island, hvorved den nye Strokr, siden en af de berömteste hede Kilder paa Öen, fremkom. "I samme Aar Jordskjælv i Stavanger, Aarhus (?) og Gurdal (?) i Norge, i Edinburg og Cromarty i Skotland, paa nogle Steder i Tydskland og i Italien; den 6 Septbr. Udbrud af Vesuv."

1789. 10 juin, quatre heures trente minutes du matin, à Skálholt, en Islande, une forte secousse; maisons renversées; la terre s'entr'ouvrit, et, jusqu'au 15, elle éprouva à peine cinq minutes de repos. Ces secousses causèrent de grands dommages; de nouvelles sources d'eau chaude parurent à Rickum et Hébléséida (Gaz. de Fr., 5 septembre 1789; Eyriès, *Abrégé des voyages*, t. VII, p. 183; Hamb. Corr., n° 162, R.).

c.f. 1789/3/30 there was a quake felt in Askersund, Sweden N.W.→S.E. (Svedmark. Geol. Fören. Förhandl. 1894).

Powerful quake from NW→SE, also felt in Askersund and surroundings.

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

Kolderup.

Kgl. Sv. Vet.
Acc. Handl.
1803.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1789	30 March	Askersund	1789/3/30	2
1780. 107. <i>Den 30 mars; trakten kring Askersund.</i> Förenäranda år, natten emellan den 30 och 31 mars, kl. emellan 9 och 10, kom en häftig stöt ifrån NV till SO, som kändes i Askersunds stad och kringliggande socknar. Vädret var lugnt och och klart och mycket kallt; och lyste stjärnorna något dunkla. LARS STOCKENSTRAND i K. V. A. Handl. 1803, s. 316. 147. 1789, mars 30, kl. 9—10 e. m. Askersund och trakten. N.V. Svedm. (III, 33 f.).				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1789			1789	1
SOURCE Perrey. —(Sans date.) Tremblement à Stavanger, Aarhus? et Gurdal? en Norvège, en Écosse, en Allemagne et en Italie. Le 6 septembre, éruption du Vésuve (K., d'après von Hoff, <i>Hist. des changements</i>, t. II, p. 388). Von Hoff ne cite, dans sa <i>Chronik der Erdbeben</i>, aucun tremblement relatif à la péninsule scandinave, pour 1789. Il signale seulement l'éruption du 10 juin, en Islande. Au reste, il y eut cette année, à ma connaissance, vingt tremblements de terre distincts en Europe; et, certes, ce n'est pas la plus féconde en commotions souterraines. En 1843, il n'y en a pas eu moins de soixante-dix (A. Perrey). 1789. I Stavanger, Aarhus og Gurdal (i Suldal). (KEILH., PERREY).				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1789		Islande	1789	1
—(Sans date.) Tremblement dans la partie sud de l'Islande; éruption du Strockur.				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1790	27/28 Jan	Gnarp, Bergsjö	1790/1/27	1
148. 1790, jan. 27/28, natten. Gnarp, Bergsjö (Häls.). Sid.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1790	2 Feb	Eker	1790/2/2	1

SOURCE

Kolderup.

1790.

2 februar, om aftenen, i Eker (lyd uten rystelse). (H. Strøm)¹⁾. (?)

¹⁾ HANS STRØM: „Udtog af 10 Aars meteorologiske Iagttagelser paa Eger“. Det Kgl. Norske Videnskabs-Selskabs Skrifter. B. I. 1798.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1791	21 Jan	Eker	1791/1/21	1

SOURCE

Kolderup.

1791.
21 januar, kl. 5 fm., i Eker. (H. STRØM').

*) HANS STRØM: „Udtog af 10 Aars meteorologiske Iagttagelser paa Eger“.
Det Kgl. Norske Videnskabers-Selskabs Skrifter. B. I. 1798.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1791	21 Jan	Eker	1791/1/21	2
SOURCE				
Ström.				
Accompanied by a rumbling noise.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1791	16 Aug	Sköfde	1791/8/16	1
149. 1791, aug. 16, kl. 1/45 f. m. Sköfde och trakten. S. Sid.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1792	Feb	Norway	1792/2	1
1792. Commencement de février, dans quelques endroits de la Norvège, commotions souterraines avant le grand froid des 13 et 15 de ce mois. Le 13, à midi, éclairs et un grand nombre de coups de tonnerre (<i>Mercur de France</i>, 31 mars 1792). 1792. I begyndelsen av februar paa enkelte steder i Norge. (PERREY).				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1792	7 June	Råda	1792/6/7	1

SOURCE
Kjellén.

150. 1792, juni 7, kl. 1 f. m. Råda (Skarab.). Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1792	6 July	Billings	1792/7/6	1
151. —, juli 6, kl. 2 f. m. Billings kontrakt (Skarab.). Sid.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1792	22 Nov	Kuusamo	1792/11/22	1

47. 1792. XI. 22, kl. 11, Kuusamo (Nordösterbotten?).

«en lindrig jordbävning ifr. SSO.—NNO.» (Sjögren, p. 75). «maan-järitys pohjois-Pohjanmaalla» (Elmgren, anf. arb.).

SOURCE

Renqvist.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1792	10 Dec	Hamberg	1792/12/10	1
SOURCE				
Perrey.				
—10 décembre, à Hambourg, marée extraordinaire (<i>Hamb. Corr.</i> , n° 198).				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1793	1 Jan	Christiansand	1793/1/1	1
SOURCE				
Keilhau.		1793? 1 Januar, Jordskjælv i Christiansand. (Mundtl. Medd.).		
Perrey.		1793? 1er janvier, à Christiansand, tremblement de terre (K.).		
Kolderup.		1793. 1 januar i Kristiansand S. (KEILH.).		

Scandinavian Earthquake Archive

SOURCE
Kjellén.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1793	20 Jan	Gillberga	1793/1/20	1
152. 1793. jan. 20, kl. 9—11 f. m. Gillberga kontrakt, Grums, Nor (Värml.). 2 stötar. O. Sid.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1794	1 Jan	Denmark	1794/1/1	1

SOURCE

Johnstrup.

Schade.
Besk. over
Mors. S128

Kl. 4 $\frac{1}{2}$ Eft. mærkedes i Nykjøbing (Mors) et hastigt forbigående Stød af Jordskjælv, som kom fra NO. og styrede mod SV. med en raslende Lyd i Jorden. Møblerne i Værelserne, hvor jeg med Flere sad, bevægede sig ved Stødet, de siddende bleve som hævede fra Gulvet

med Stolene, og i Husebygningerne høretes en knagende Lyd. Man mærkede det samme Stød adskillige Steder i Byen, men kun i berømtede Retning. Efter Aviserne havde man og samme Dags Aften fornummet Jordskjælv i Norge. ²²⁾

Ström.

Two quakes, S./S.E.→N./N.E. In Kristiansand a droning noise was heard. As is often the case, the earthquake was followed by very mild weather.

Schouw.

1794. Jan. 1ste i Nykjøbing paa Mors. E. Schade
Beskrivelse over Mors S. 128.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1794	1 Jan	Denmark	1794/1/1	2

SOURCE

Kjobenhavnske
Danske Post
Tidende,
1794,
No. 8.

Lyngdahl i Christianlands Stift, den 4de Januar.
Den 1ste Januar: Om Eftermiddagen Kl. 5 præcis, for-
nam man i Lyngdahl i Christianlands Stift et temmeligt
haardt Stød af Jordstøt; der vedvarede omtrent $\frac{1}{2}$ Secund
eller lidt mere, og synes, saavidt man kunde observere, at have
sin Direction fra Syd eller Sydvest til Nord eller Nordøst.
Paa samme Tid er ogsaa Stødet følt saavidt man har Efterret-
ninger, i det hele Rigt og vel maaskee meget videre. Distiksen
var paa nogle Steder svagere end paa andre, dog allesteds
temmeligt stærk. Paa nogle Steder rykkede Lys omkald som
Nobelese i Stagen, og Lys som vare satte fast i Vægen, faldt
ned. Tvende Væge, nogle Mile til Kieids beliggende,
saa stærk rystene, at de kunde kastes og ribes, brækkede
der samme op, som om en Storm kunde have knuset Iset,
da berømte Lyngdahl's Flod, som var fæstet med aakke tønd
ogsaa ikke brækkede. I Kieidsflod skal man efter Ryste'n ha-
ve fornummet en Svovelstos paa Væden, der hang o. b. 6
Glaendes Rødder og efterlod Merke paa Gulvene, naar de
kom ind. Naade for og efter Distiksen høstes et Bulder som
af en stærk Torden.

Esben, den 4de Januar.

Den 1ste januar, Eftermiddag Kl. 5 $\frac{1}{2}$, blev her fornum-
met et Jordstøt af 2de størrelse paa hinanden følgende Stød,
hvoraf det første var det stærkeste. Hefsigere er det fornum-
met paa Gaarden Nævre og Meen, men stærkere paa Sund-
boe i Tellemarken. Afstanden for saaes det adskillige Gange at
lyne. Thermometret stod under Frys punkten. — Fra
Ekinnefjorden medbragte ligeledes, at man der Nytaarsdagen
om Eftermiddagen Kl. mellem 5 og 6 bemærkede 3 til 4, stærk
paa hinanden følgende, temmeligt stærke Stød af Jordstøt,
hvorved isefaaende Møbler meget klendeligen bevægede sig,
og Væggene i nogle Huse bragte meer eller mindre, som
Husenes egen Grundvold var fastere eller svagere til. Mange
berette ogsaa, at de om Natten Kl. omtrent i fornem lige
saadanne Jordstøtter.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1794	10 Oct	Sääksmäki, Ackas, Lempäälä	1794/10/10	1

SOURCE

Rengqvist.

48. 1794. X. 10. kl. 4, Sääksmäki, Ackas, Lempäälä.

»Den 10 Okt. 1794 om morgonen kl. 4 vid pass kändes en starck dallring i jorden och ett dunder såsom af åskan; i synnerhet kändes denna jordens dallring och bullret i Tastila by på andra sidan om Ranta sjön, där fönstrena hade skramlat och folk blifvid upväckte, ifrån sötaste sömnen, äfven så i Ackas socken, där dallringen varit så starck at på flere ställen fönstren sprungit sönder. I Lempele blefvo folket äfven väckte och förskräckta af samma jordskalf: dock var ej någon spricka i jorden tillfinnandes» (G. ELMGRENs rapport till sällskapet »Pro Natura», återgiven av Osc. V. JOHANSSON i Bidr. t. känn. af Finl. natur och folk, F. V. S., H. 71, nr. 3, p. 18).

»Ifrån Lempäälä berättas om en jordbärfning eller rättare jordskalf, som skall sig timat natten mot d. 10 oktober bittida om morgonen, hvarvid husen skakades och ett buller hördes, som åskan hade gått i direction ifrån sydvest till nordost» (SIDENBLADII, p. 119).

Scandinavian Earthquake Archive

SOURCE
Kjellén.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1794	11 Dec	Västerdalarne	1794/12/11	1
153. 1794. dec. 11. kl. 5 f. m. Västerdalarne (Nås till Malung, med utlöpare till Säfsnäs och Lima, 15 mils längd). S. Sid.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1795	15 Aug	Hvalstad	1795/8/15	1

SOURCE

Jellén.

154. . 1795, aug. 15, kl. 11 e. m. Hvalstad (Tivoli, Freskati?)
i Vartofta kontrakt. N. Sid.

EVENT YEAR DAY/MONTH LOCATION
1796 Møen

CODE PAGE
1796 1

c.f. 1796/2/21, in Askersund, Sweden, N.E.→S.W.
1796/9/13, a rushing noise and a tremor. Houses shook,
furniture and windows rattled. (Svedmark Geol.
Fören. Förhand. 1894).

*) Ifølge en Meddelelse fra N. V. Dorph til G. Forchhammer (dat.
24 April 1841), hvori det hedder: „I Aaret 1796, naar jeg ikke feller, en
Søndag Eftermiddag, hvis Datum jeg ikke erindrer, opholdt jeg mig med en
anden Ureng i den ankaalste Provstegaard i Stege paa Møen, da vi
pludselig hørte ligesom en Række Vogne kjøre stærkt hen over en Steen-
bro. Vi styrtede ud paa Kirkegaarden, som ligger søndenfor Provste-
gaarden, og hvorfra Lyden syntes at komme, men da Intet her var at
see, løb vi tvers over den ud paa Gaden, men Alt var nu stille. Strax
derefter kom vi ind til en Mand, som fortalte os, at Theekopperne havde
rystet og dandsel paa hans Dragkiste.“

DURCE

ohnstrup.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1796	21 Feb	Askersund	1796/2/21	1
1796. 108. <i>Den 21 februari: Vetterns norra omgifningar.</i> »År 1796 den 21 febr., vid pass kl. 4 e. m., kändes jordbävning med ett starkt susande, som varade en minut, kommande NO ifrån; hela dagen var ganska lugn och klar; flera gårdar häromkring hafva känt densamma här i socknen (Askersund). Öfverensstämmande berättelser ifrån Hofvertorp, Igelbäcken och Olshammar innehålla detsamma; så väl som ifrån Östergötland, ditåt denna skakningen gick öfver sjön Vettern». STOCKENSTRAND anf. st., s. 317. 155. 1796, febr. 21, kl. 4 e. m. Askersund och trakten rundt N. Vättern. N.O. Svedm.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1796	28 Feb	Hvalstad	1796/2/28	1
156. —, febr. 28, morg. Hvalstad. Sid.				

SOURCE
Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1796	13 Sept	Askersund	1796/9/13	1
109. <i>Den 13 september; trakten kring Askersund.</i> »Samma år, natten emellan den 13 och 14 sept. kl. 11, hördes äfven ett sådant susande, med jordskakning och ramlande såsom af flera vagnar, som påstod vid pass en minut, kommande ifrån N; vädret var NO mycket lindrigt eller rättare helt lugnt; sedan blef stark frost. Under påstående skakning rördes hus, fönster och dörrar mycket starkt, och en silfvertumlare, som stod i ett fönster i hemmanet Kedjan, kastades därifrån till dörren. STOCKENSTRAND, anf. st. 157. —, sept. 13, kl. 11 e. m. Askersundstrakten. N. Svedm.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1798	17 Aug	Frykendalen	1798/8/17	1
158. 1798, aug. 17, kl. 6—$\frac{1}{4}$7 e. m. Frykendalen ned till Naset och upp till Älfdalen. Sid.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1799	7-8 Jan	Islande	1799/1/7	1

1799. Nuit du 7 au 8 janvier, en Islande, ouragan épouvantable; la mer inonda les terres (*Moniteur*, 1er messidor an VII).

On lisait, dans le numéro du 29 prairial, c'est-à-dire, deux jours auparavant :

« Le tremblement de terre qui vient d'avoir lieu en Islande, a causé quelques inondations; la mer est venue sur les terres à 300 verges plus loin que de coutume. »

SOURCE
Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1799	12 March	Skaraborgs	1799/3/12	1
159. 1799, mars 12, kl. 10.43—11 f. m. Skaraborgs slättbygd (S. Vadsbo, Kinne, Billing, Vinköl och Kå- kinds kontrakt). N.O. (N.) eller S.V. 3 stö- tar i Kinne. Sid.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1799	19 April	Trondheim	1799/4/19	1

SOURCE

Perrey.

—20 avril, six heures du soir, tremblement à Drontheim (*Hamb. Corr.*, n° 78).

Kolderup.

1799.
20 april, kl. 6 em., i Trondhjem. (PERREY).

The Times
1799/5/23.

Earthquake at Drontheim. A shock of an earthquake was felt at Drontheim, Norway on the eve of the 20th ult.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1799	19 April	Trondheim	1799/4/19	2

SOURCE

Trondhj.
Tidender,
3/5/1799.

1799.

Fredagen den 3die Maj.

(Indsendt.)

Afvigte 19de April blev her i Bærdalen paa forskjellige Steder foranværet en hæftig Jordrystelse, ikke langt fra saa stærk, at man næsten torde kalde det et Jordstjælv, da Huse og Meubler bevægede sig, men efter et Par Minuter var det forbi, og efterlod sig, Gud Ree Lov! ingen Skade. Man vil formode, at det var et overordentligt stærkt Tælleffud, som er meget forklarlig af, at den bare Jord, uden Bedækning af Sne, saa længe og dybt ned i Grunden har været tilfrossen - og nu pludselig opløst af Væarsfolens Varme; denne Formodning synes mange i en Hast gjorde Raabninger og Sprækker i Jorden i denne Tid at Raabse.

Endnu alle Aviser berettede om den usædvanlige Vænge Sne og strønge Kulde Danmark og det sydlige Norge var plaget af, spæredes Trondhjems Stift i denne Henseende at leve ret vel og ligesom forflyttet hen under en blidere Zone. Sne har været meget lidt af, og, nogle saa kolde Dage undtagne, taalelig kolde den hele Vinter igjennem. Fra Senjen i Norge landene, omtrent 60 Mile nord for Trondhjems, meldes af 5te Februari d. A. følgende: "Den bedste Vinter, jeg i 9 Aar har oplevet i dette Land, er denne, da vi til Enden af forrige Maaned næsten ikke har vidst af Sne; Vejret har jevnlig været mildt og klart."

Endnu er fra en meget agtværdig Haand i Bærdalen et Brev indløbet, som omstændelig omtaler Jordstjælvet, der har været 6 a 8 Sekunder, og været saa stærk, at Brevets Forfatter næsten var kastet overende med Stolen han sad paa.

Næstleden Fredag den 19de April, eller almindelige Bededag, erfarede man paa forskjellige Steder her i Ørkedalen, omtrent Sl. 6

Eftermiddag, en Aft af et Jordrystelse i Jorden, hvorved Huse og Gaarde, efter den Ophængning jeg indhentet, sjælsynlig bevægedes, ræven, og endeel af Husmeublerne røkk. At dette ikke er forårsaget af stærk sluttet deraf, at denne Jordbevægelse forskjellige langt fra hinanden beliggende paa een og den samme Tid, saasom den Side af den store Ørkedals Elv herfra, og paa Svorkmoe Bergplads herfra. — Hvad som kan være den denne her saa ualmindelige Bevægelse overlader jeg til de mere Naturligdomme, men anfører allene Tilfældet en Ting, der rigtig, som sagt, paa den Tid er Rætt.

Siddvold, den 25de April 1799
O. J. Wehl

Et ufejlbart Middel imod Tanke
Iblandt de onde Ting i Verden
pine efter Sigende indtage den over
De Elskonne frygte denne Fiende saa
de heller vilde foretrække Dødsfælsengen
ligheder og Farligheder, dersom de
paa deres Valg; ja den meest elskede
Kulle de gjerne give Afseend, saafremt
kunne faae hiin Fiende fra Halsen.
og Sandpine forliges ikke. Efter d
veise at slutte, som man har medde
denne Plæne, saa troe vi, at det er
Fader selv som tager sit Sæde i s
en smul Mund, og vil paa denne M
som standse den lille Tunge's lebende
der altsaa stiller dette Onde fra Me
ten, vinder udsænelige Laurbær om
og kan røre vis paa, at man for st
me den franske Revolution, end ham
De Trondhjemske Tidender tu

JURCE

Trondhj.
Tidender,
3/5/1799.

Trondhjemske Tidender.

No. 18.

Fredagen den 3die Maj.

(Indsendt.)

25de April blev her i Bærbølen
Steder fornuget en hæftig
alle langt fra saa stærk, at man
aldrig det et Jordstjælv, da Huse
bevægede sig, men efter et Par
et forbi, og efterlod sig, Gud
Slade. Man vil forimode, at
trordentlige stærke Tællestuds,
forklarlig af, at den bare Jord,
og af Sne, saa længe og dybt
har været tilfrossen og nu plud-
et Væarsolens Varme; denne
mange i en Hast gjorde Ab-
etter i Jorden i denne Tid at

De Apiser berettede om den usæd-
e Sne og stränge Kulde Dan-
blige Norge var plaget af, syn-
Stift i denne Henseende at leve
m forstyrtet hen under en blidere
ar været meget lidt af, og, nog-
ge undtagne, taalelig koldt den
gennem. Fra Sengen i Norge
at 60 Mile nord for Trond-
af 5te Februar d. A. følgende:
nter, jeg i 9 Aar har oplevet i
denne, da vi til Enden af for-
æsten ikke har vidst af Sne;
lia været mildt og klart."

fra en meget agtværdig Haand
Brev indløbet, som omstændeli-
dstjælv, der har været 6 a 8
været saa stærk, at Brevet
var kastet overende med Stolen

Eftermiddag, en Aft af et Jordstjælv, eller
Kjæftelse i Jorden, hvorved Husene paa endeel
Gaarde, efter den Oplysning jeg derom har
indhentet, sjælsynlig bevægedes, med et Snaa-
ren, og endeel af Husmøblerne rokkedes tilside.
At dette ikke er forarsaget af stærk Tæl, kan
sluttes deraf, at denne Jordbevægelse skee paa
forskjellige langt fra hinanden beliggende Steder
paa een og den samme Tid, saasom paa den an-
den Side af den store Orledals Elv, i Wiil
herfra, og paa Svorkmoer Bergplads, i Wiil
herfra. — Hvad som kan være Marsagen til
denne her saa ualmindelige Bevægelse af Jorden
overlader jeg til de mere Naturløndige at be-
domme, men anfører allene Tilfældet her, som
en Ting, der rigtig, som sagt, paa ovennævnte
Tid er skeet.

Gidsvold, den 25de April 1799.

D. J. Rehlum.

Et useillbart Middel imod Sandpine.

Iblandt de onde Ting i Verden kalder Sand-
pine efter Sigende indtage den øverste Plads.
De Skjønne frygte denne Kiende saa meget, at
de heller vilke foretrække Varselsengens Besvær-
ligheder og Karligheder, dersom det kom an
paa deres Valg; ja den meest elskede Tilbeder
Kulle de gjerne give Afsted, saafremt de derved
kunne faae hiin Kiende fra Halsen. Kjerlighed
og Sandpine forliæes ikke. Efter den Beskriv-
velse at slutte, som man har meddeelt os om
denne Plage, saa troe vi, at det er det Ondes
Gader selv som tager sit Sæde i saa mangen
en smul Mund, og vil paa denne Maade lige-
som standse den lille Tungaes levende Kart. En-
der altsaa stiller dette Onde fra Wenneffslægt-
ten, vinder udtvænlig Laurbær om sin Vande,

1799

19 April

Trondheim

1799/4/19

4

SOURCE

Trondhj.
Tidender,
26/4/1799.

Følgte Fredag den 19de dennes om Efttermiddagen Kl. 6, 20 M'n. fornam man her i mange Huse, saavel som heromkring paa Landet, et let Jordskjelv, som efter Nozles Sigende har været en Maaud; men Maaud ville have følt det længere. Husene rystede, og Meublerne kom i Bevægelse; Spejle, Bøger, Tællestener ic. faldt ned. — Man faaer desværre vel høre fra fraliggende Lande, at dette Jordskjelv har anrettet Udelæggelser.

At et Par i Bergens Avis No. 14 indførte Bekjendtgørelser ved man, at der atter har været Jldskaarde i Bergen. Hvor mange Gaarde ere afbrændte m. v., eller hvor langt Jlden har grebet omkring sig, dette beretter benævnte Avis ikke; imidlertid interesserer denne beklagelsesværdige Tildragelse Enhver ogsaa uden for Bergen, og har for Trondhjemmerne desuden den Folge, at de — formedelst Combinationen med Brandklassen — maae bidrage til Stadens Erstatning.

Christiansund, den 23de April.

Den 19de d. M. om Efttermiddagen Kl. 5½ havde vi her et Stød af Jordskjelv, der varede omtrent ½ Minut. I de fleste Huse bevægede Meublerne, uden at gjøre Støde. Vejret var stille, smukt og skønt, men temmelig varmt og kvalmt. Under Stødet hørt en Rauslen, som af en stærk belæst Arbejdsvogns Forbifart. Paa Bremsnes og flere Steder skal det have været stærkere. Det er og fornummet i Vatnesfjorden og paa Hæresen.

5te Søndag efter Paaske
prædike:

Højmesse.

Domsf. Hr. Angel.

Bruckf. Hr. Stiftsprovst Wille.

Aftenfæng.

Hr. Bsch.

Hr. Schabland.

Hospitalskirken Hr. Støren.

Afkommet.

Stip. Aanan Omre af Mandal fra Dublin med Ballest

sag til Bøndernes Opstand, hvi mundede Ryste Tunde søge at se. Aldrig var det min Tanke nærme nogen Mand, mindre end eller gjøre hans Forstaaende la værdige Mand har endou ve Opstand fuldkommen viist sin tilfredsstille de Urolige.

Jeg overlader derfor villig domsfri, som vil gjøre sig Umæsee min Bekjendtgørelse udi No saadan Mening kan udledes, der Fogden Kabrs anstødelig. D bliver Hr. Fogdens Angreb imo 14 af de Trondhjemste Tidender faldende, da jeg blot har bestre ter mundtlig Opgivende af min Stormænd, og afstøpieres Trubse ledes som de vare disse Stormænd selv ikke kunde læse Skrift, i Samling i Doe Hisevær den d. 2. Mine Sagsmænd ere end de, som rejste med Fogden Sanden, altsaa, indtil et lov bliver optaget, er min Bekjendtg 11 aldeles ikke svækket ved Hr. No. 14. Jeg har altsaa inter at Forskjellen er kun, at min Indb alkene til den 23de Februar, im iagttager de senere Begivenheder Marti.

Naar Hr. Fogden Kabrs fortæller saaledes: "Da nu no "Borgere have undertiden udsat "paa Hverdagene, for at optage "dagene", vil jeg af Agtelse for kun sige, han var ilde uuderrettet; Molde Borgere, for hvem Gaenene berne med Nægt optagne af Haver som Fogden selv opgiver, var den de Borgere, som i den senere Tid

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1799	19 April	Trondheim	1799/4/19	5

SOURCE

Bergen Adresse
Kont. Eft.
4 May 1799.

Annældelse:
Frederagen, den 19de April, 5½ Slæt Efttermiddag, fornam man i Borgen Præstegaard paa Søndermør en bag dog udførmelig Jordrystelse og nedfølgende Bulder. 2de enkelte Personer, hver i sit Værelse og i særskilte Bygninger, hørte en flahs Dunder, og fornam en Bevægelse baade ved Stolene og af Huusene, samt at Vinduerne rystede; ja den ene, af Vinduesskoderne flammrede. 2de Tjenestepiger, som sad i Kjøkkenet, hørte Lyden, følede Bænkene, de sad paa, ligesom at sættes i Bevægelse; og saae adskillige Kjøkkenkar, som hængte under Bænkene, at bevæge sig frem og tilbage; ja hørte, at de paa Væggen hængende raslede, ligesom og Vinduerne. 2de andre i Borgesluen, som stode og læste i en Bog, lehnende sig op til Vinduet og Væggen, mærkede samme Sammel og Rystelse, hvorefter de udtrykte sig saaledes, at det lod som noget Tungt blev væltet op til eller stødte mod Væggene. Af samtliges Udfigende kunde udbringes dette, at Rystelsens Gang eller Streg var mellem S. V. og N. O. omtrent; dog ei med nogen Bestemthed, fra hvilken Punkt af disse i sør, den udgik. Besøndyrligt var det: at næsten ligesaa mange af Huusets Folk, som i det gode Veir gik hist og her paa Marken, ei mærkede noget dertil. Annælderer alleene, som fort forhen var gaaet af sin Stue paa en Høi bag Huuserne, og da i Begreb med at gaa ned, syntes at høre en hval og tung dog ei skarp eller langvarig Lyd, der noget lignede Donnen af en Cane eller Steen, freed langt fra. Da han omtrent 30 Skridt fra Huusene kommer den ene af annælderne, Capellanen Hr. Heiberg, som ved Lyden og Rystelsen havde gaaet fra sin Stol til Vinduet for at erfare hvad det var? kom da ind af sin Stue og spørger om ogsaa jeg fornam denne Bevægelse, efter Haanden kommer en efter anden til, og fortæller deres Fornemmelser, saa at Tilfældet er uden for al Tvil. Hr. Heiberg annælder detsuden, at Rystelsens Varighed kunde være et godt halvt Minut, hvilket og stemmer temmelig overeens med den af mig hørte Lyd, og de øvriges udfigende. Kort derpaa eftersaes Barometret, som dog intet mærkeligt havde forandret sin Stand fra dets næstforegaaende Jagttagelse. Veiret var den Dag, ligesom mange foregaaende overhovedet mildt og godt med Solskin undertiden, dog temmelig skyet, mest mod Vesten. Dette ene Særegne kunde ved Dagens Veirligt anmærkes at der i Atmosfærens nederste Region saaes til langt ud paa Dagen nogen Taage af det Slags, som nogle her kalde Disne. Veiret har ellers siden lige til i Dag Eftermiddag, da dette nedskrives været her i Egen særdeles godt og uden Nattefrost. Denne Jordrystelse har man detsuden i gaar ved Kirken spurgt, at være fornamet paa Balderø, Vigersøen, paa Gaarden Strømen i Skouve Sogn, og vil maaskee endnu høres fra flere Steder i Norge.

Borgen Præstegaard den 22de April 1799.
N. D. Baade.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1799	April/May	Islande	1799/4	1

SOURCE

Perrey.

—Avril ou mai, tremblement en Islande.
Ces deux faits paraissent concomitants.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1799	Nov	Nors	1799/11	1
160. . —, nov. slutet, Nors kontrakt. Sid.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1800	5 Oct	Kuusamo	1800/10/5	1
49. 1800. X. 5. 11. 5, Kuusamo. «Den 5 Oct. kl. 5 före midd. har i Kuusamo försports jordskakning, som påstått 6 minuter och varit nog stark samt förorsakat dallring i fenstren och förströelse samt räddhoga hos folket» (F. H. S:s arkiv, anf. st., återgivet i Anteckningar etc., p. 87).				

SOURCE

Rengvist.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1801	July	Eskilstuna	1801/7	1
OURCE Perrey. 1801. En juillet, à Eskilstuna, en Södermanland, un tremblement de terre a causé les plus grands ravages : maisons renversées, montagnes entr'ouvertes, dont une, voisine de la mer, a été trouvée couverte de poissons morts (<i>Moniteur</i>, 27 vendémiaire an x, sous la rubrique de Stockholm, 8 août).				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1801	26 July	Kinne, Skara	1801/7/26	1
161. 1801, juli 26. kl. 7.15—8 f. m. Kinne och Skara kontrakt; juli 30, kl. 2 e. m. Vinköls och Billings kontrakt; S.V. Sid.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1801	20 Aug	Vingåker, Svennevad	1801/8/20	1

SOURCE

Kjellén.

162. —. aug. 20, kl. 1 e. m. Vingåker, Svennevad och
Bergslags kontrakt (Österg.); V. Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1801	4/5 Sept	Skara	1801/9/4	1

SOURCE
Kjellén.

163.

—

sept. 4/5, midnatt. Skara (kl. 2 f. m.),
Vinköls, Billings och Redvägs kontrakt in i
Småland och ut till Inland (Göteb.). Billing
S.O., Redväg O. Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1801	12 Sept	Ilmola	1801/9/12	1
50. 1801. IX. 12, natten, Ilmola. »I Ilmola förmärktes natten emot den 12 September ett jordskalf uti en sträckning från Norr till Söder, och med ett buller som liknade åskans» (Utdrag af F. H. S:s Dagbok, 1802, p. 32).				

SOURCE

Rengvist.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1801	3 Oct	Kuusamo	1801/10/3	1
51. 1801. X. 3, Kuusamo. »en jordskakning, som påstod i några minuter och var något stark«(Sjö- GREN, anf. arb., p. 75).				

SOURCE

Renqvist.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1801	27 Dec	Kuopio	1801/12/27	1
52. 1801. XII. 27, kl. 21 $\frac{1}{2}$, Kuopio. »Den 27 December klockan $\frac{1}{2}$ till 10 om aftonen kändes i Kuopio Stad 2:ne tätt efter hvarandra följande starka Jordskakningar, så att sängar och stolar rördes i rummen. Dessa skakningar härrörde, som det troddes, af den kontrast, som den då hastigt infallna 30 graders kolden gjorde emot den varme, som en igenom staden löpande underjordisk källsäder förmådde åstadkomma. Skakningen hade åtminstone varit mera märkbar i de hus, hvarunder nämnde källsäder har sitt lopp fram åt sjön, än i dem som voro aflägsnare» (Utdrag af F. II. S:s Dagbok, 1802, p. 79 f.).				

SOURCE

Renqvist.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1802	4 July	Askersund	1802/7/4	1

SOURCE

Kjellén.

1802.

110. Den 4 juli; trakten kring Askersund.

»Detta innevarande år 1802, den 4 juli, kändes här i socknen vid Boda och Ingelsbyle kl. 4 om morgonen en stöt, som gick ifrån NO till SV. Vädret var lindrigt sunnan med skiftande regnskurar — — —»

STOCKENSTRAND anf. st. Ofvanstående fyra jordskalf äro publicerade äfven i G. F. F. 1894, s. 358, af SVEDMARK. Meddelaren inleder sina uppgifter med följande anmärkning:

»Dessa jordbäfningar kunna kallas lindriga i förhållande emot dem som på utrikes orter yttra sig genom våldsammare utbrott; och äro så allmänt kända här i orten, att de af allmogen kallas *jorddunder*. Jag har i min ungdom ofta hört talas därom och äfven själf märkt dem, men utan att annotera något visst år eller dag när de skedde, förrän år 1789, då jag först började nogare gifva akt därpå.»

Därpå följa de enstaka fallen, och sedan fortsättes:

»Gamla män, så långt de minnas, säga sig hört talas om dessa jorddunder. En gammal trovärdig gubbe, JON STAFFANSSON i Bråten, berättar, att då han en vår uti mars månad (dag och år mindes

han ej) körde hem ved utur skogen och det på godt slädföre, kom ett jorddunder som var så starkt, att jord, stenar och träen med rötterna ramlade utför bergen;¹ hvarpå sedan följde andra dagen så starkt tåg och värme, att ingen enö mer fanns och allt slädföre blef slut för det året. När sådana dunder i jorden höras, förespar ook allmogen någon betydlig ändring i väderleken. — Besynnerligt är, att så långt observationerna räckta, dessa stötar kommit ifrån de norra väderstrecken, och att merendels någon ändring i väderleken varit därmed i följe. Om de igenkomma somliga år oftare än andra eller hålla några vissa perioder, kan af brist på tillräckliga observationer ej sägas. Framtiden kan bäst utröna sådant. Torde hända, att sådana skakningar och stötar märkas på flere orter i riket, ehuru de ej med noggrannhet blifvit upptecknade. Och fastän de ej göra på jordytan så häftiga och synbara förändringar som de starkare jordbäfningar, så torde de dock genom tätare återkomst hafva nog stark verkan att i sin mån förändra dess yta.»² Som bevis härpå anföras trädfynd på botten af kärr i Vetterns närhet; »allt detta ger mig anledning att tänka, att många trakter igenom mer eller mindre märkliga (märkbare) jordskalf sjunka eller höja sig här å orten». Äfven förekomsten af malmfyndigheter och surbrunnar i trakten tänkes stå i samband med de underjordiska krafterna.

¹ Jfr nr 20.

² Jfr BRÖGGER i Nyt. Mag. for Naturvid. 1884, s. 416 m. fl., om den roll som talrika miniaturförkastningar kunna spela i landskapet.

Äfven utan att draga så vidtgående slutsatser af de seismiska fenomenerna på platsen kan man icke undgå att fästa särskild uppmärksamhet vid ofvanstående uppgifter. De härstamma från en trakt, som redan förut spelat en roll i vår statistik (se ofvan nr 29 och 30), och hvars starkt brutna terräng i och för sig afger ett indicium på underjordiska krafterns spel. Vi kunna numera med tämlig säkerhet tolka denna söndersplittning som följd af mötet här mellan tvänne utpräglade sprick-system, det ena i meridianens (Vetterssystemet), det andra i

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1802	4 July	Askersund	1802/7/4	2

SOURCE

Kjellén.

latitudens (Mälarsystemet) riktning.³ Det senare ligger till grund för stora orografiska drag i Mälaredalen, såsom GUNNAR ANDERSSON nu börjat i detalj uppvisa.⁴ Det förra har varit bestämmande för Vetterns konturer, liksom längre norrut för Kilsbergens sträckning och Nerikesslätans afgränsning mot V. Då det med bestämdhet uppgifves, att alla »jorddunder»

³ Se NATHORST i G. F. P. 1887, s. 115.

⁴ Om Mälaretrakternas geografi, Ymer 1903, ss. 77 ff.

komma från nordligare streck — n:r 108 och 110 uppgifvas och hafva kommit från NO, n:r 107 från NV, n:r 109 från N —, så tyckas de hafva förlupit efter en eller flera seismiska linier hörande till det förra systemet, äfven om man härvid snarare skulle väntat dem från S, där detta system är starkast utveckladt.¹ Att härden understundom kunnat ligga under Vettern, så att vi äfven här hafva att göra med vattenskott, synes icke uteslutet i t. ex. fallet n:r 108, där skalfvet kändes ned till Igelbäcken midt för Ön Röknen på sjöns vestra sida och på samma gång äfven på östgötasidan; dock strider detta i viss mån mot uppgiften, att skalfvet kom till Askersund från NO.

¹ E. ERDMANN i geol. kartbl. Askersund (1889), s. 5, påpekar små sprickdalar i trakten med N—S riktning. BLOMBHOG, Geol. beskrifn. öfver Nerike (1902), antager vid Vetterns norra ända flere förkastningslinier i olika riktningar, s. 29, jfr s. 6 om de skarpt markerade dalgångarna i Askersundstrakten.

164. 1802, juli 4, kl. 4 f. m. Askersundstrakten; N.O. Äfven kollektivuppgift om »jorddunder» i berättelse 1803. Svedm.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1803	18 May	Rosendal	1803/5/18	1
1803. 18 mai, om morgenen, i Rosendal, Kvinnherred. (N. HERTZBERG).				

SOURCE
Kolderup.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1803	24 July	S.E. Norway	1803/7/24	1

SOURCE

Keilhau.

1803.

24 Juli, Jordskjælv i det sydlige Norge. I Christiania meldes det at være fornummet Kl. 11 om Aftenen som et meget føleligt Stød med foregaaende Bulder, der lignede Torden; Directionen skal have været fra Ø. til V. (Intelligents-Sedl., 1803, No. 20, Till.). I Laurvig føltes det svagt, og, som det syntes, gaaende fra N. til S. Den der optegnede Tid var Kl. 11½; en surrende Bevægelse i Luften, vedvarende omtrent 2 Minuter, medfulgte. "Electrometeret tilkjendegav en høi Grad af Electricitet i Luften." Therm. + 16 R. (l. c., No. 31).

Perron.

1803. 24 juillet, onze heures du soir, à Christiania, forte secousse précédée d'un bruit pareil au tonnerre; direction de l'est à l'ouest.

A Laurvig, onze heures quinze minutes, faible secousse du nord au sud; elle fut suivie d'une commotion dans l'air avec bruit. L'électromètre n'indiqua aucune électricité considérable dans l'air (K.; *Moniteur*, 9 fructidor an xi).

Kolderup.

24 juli, kl. 11 om., i det sydøstlige Norge. M. (Keilhau).

Reusch.

Kristiania og Larvik 1803. 24de juli. Fra disse to steder have der oplysning om, at der kjendtes stød og høstes bulder ved 11-tiden om aftenen. (Keilhau).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1803	26 July	Rosendal, Kvinnherred	1803/7/26	1

SOURCE

Kolderup.

26 juli, i Rosendal, Kvinnherred. IV. (N. HERTZBERG).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1803	5 Dec	Kuusamo	1803/12/5	1

SOURCE

Rengvist.

53. 1803. XII. 5, Kuusamo. Reminiscens vid nr. 57.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1803	Dec	Tavastland	1803/12	1

SOURCE

Renqvist.

54. 1803. XII. (Medlet), Tavastland.

»Jordbäfning förmärktes tvenne dagar å rad i medlet af december i Tavastland» (F. H. S:s Korrespondens, vol. 18, enl. MOBERG).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1804	June	Norrmark	1804/6	1

SOURCE

Rengqvist.

55. 1804. VI. Norrmark.

»Så berättades år 1804 i Norrmarks Kapell af Ulfaby Pastorat, att man en dag i Junii månad hört ett så starkt buller, att allt folket utgått från sina rum, för att bese den skara af vagnar, som man trodde vara i antagande; då man snart blef varse att lånet var underjordiskt. Fiskare hade berättat, att de efter denna händelse ute i hafshandet funnit en ensam stor Sten, der någon sådan tillförelse ej funnits. Beskaffenheten deraf har icke sedermera, så vidt bekant är, blifvit närmare undersökt» (Åbo Tidningar 1820. nr. 4).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1804	21 Sept	Kuusamo	1804/9/21	1

SOURCE

Rengvist.

56. 1804. IX. 21, kl. 21, Kuusamo.

»Den 21 September kl. 9 e. m. märktes en lindrig jordskakning» (P. H. S:s
korrespondens, enl. MÖBERG).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1804	9 Oct	Kuusamo	1804/10/9	1

SOURCE

Rengvist.

57. 1804. X. 9, kl. 22, Kuusamo.

»Den 9 Oktober kl. 10 e.m. kändes en stark jordskaking, som påstod i några sekunder. Det var den tredje sedan den 5 dec. sistlidet år» (F. H. S:s korrespondens, enl. MONERG). Måhända liithörande: »Blott efter mundtliga efterättelser kan jag tillägga, att 1804 ell. 1805 sent på hösten om en afton ett så starkt jordskalf känts, att fönstren dallrat och kärnen hoppat upp ifrån matbordet» (SJÖGRÉN, p. 75).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1804	3 Dec	Kuusamo	1804/12/3	1

SOURCE

Rengvist.

58. 1804. XII. 3, Kuusamo.

»Den 3 December kändes en stark jordskakning, som påstod närmare en minut och gick från NW till SO» (F. H. S:s korrespondens, enl. MÖBERG).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1805	10 May		1805/5/10	1
1805. 10 mai, affreuse tempête dans la mer du Nord : des vaisseaux furent cruellement abîmés à Tönningen (Jutland), où l'on croit avoir ressenti un tremblement de terre (<i>Hamb. Corr.</i>, n° 77 ; von Hoff).				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1805	19 Aug	Eger	1805/8/19	1
—19 août, à Eger, une secousse (von Hoff, d'après Cotte). S'agit-il d'Eger, en Norvège, ou d'un autre lieu ; d'Eger, en Bohême, par exemple, ou d'Eger, en Hongrie ?				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1808	June?	Islande	1808/6	1
1808. En été (juin?), fort tremblement en Islande; une nouvelle source d'eau chaude se forma; les autres cessèrent de couler pendant quinze jours (Eyriès, <i>Abrégé des voyages modernes</i>, t. VII, p. 51 et 273).				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

	EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
SOURCE	1809	19 Jan	Vestergötland	1809/1/19	1
Keilhau.	1800. 19 Januar, Jordskjælv i Vestgotland (Keferstein l. c., P. 328).				
Perrey.	1809. 15 janvier, à Kionkable, en Westro-Gothie, une secousse sans dommages (<i>Moniteur</i>, 1er avril 1809). M. Keilhau donne la date du 19, d'après Keferstein, (<i>Journ. de Géogr.</i>, p. 328).				
Kjellén.	1800. 111. Den 19 januari; Vestergötland. v. Hoff hos KEILHAU, s. 98. 165. 1809, jan. 19. Västergötland. Keilh.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1809	22 Nov	Denmark	1809/11/22	1

SOURCE

Perrey.

—Nuit du 22 au 23 novembre, entre deux et trois heures, à Copenhague, une légère secousse (*Moniteur*, 11 décembre 1809).

Johnstrup.

Birkerød.

Kl. 2—3 Efterm. mærkedes af adskillige Personer i Helsingør en svag Jordrystelse og paa samme Tid er den og fornummet paa Landet 3 Mile fra Kjøbenhavn (Birkerød).²⁴⁾

Dagen for
1809 N208.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1810	June	Östergötland	1810/6	1

SOURCE

Kjellén.

1810.

112. Juni månad; Östergötland.

KEFERSTEIN hos KEILHAU, s. 98.

166. 1810, juni. Östergötland. Keilh.º

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1810	25 June	Ostro-Gothie	1810/6/25	1
1810. 25 juin, en Ostro-Gothie, tremblement qui a duré une seconde (<i>Moniteur</i>, 31 juillet 1810; <i>Journ. de l'Empire</i>, 30 juillet et 14 août 1810).				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1810	1 Oct		1810/10/1	1

SOURCE

Kolderup.

1 oktober. (KILIL.).

1810.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1810	Oct	Norway, Germany	1810/10	1
—Octobre (sans date de jour), en Norvège et en Allemagne (Ibidem).				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1810	24 Oct	Egnen	1810/10/24	1
1810. v. Hoff (l. c., P. 388): "24 Octbr. Jordskjælv i Egnen ved Hecla, bemærket til Reykiavik. — I samme Aar og Maaned i Norge og Tydskland; allerede i Juni i Öster-Gotland."				

SOURCE

Keilhau.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1811-1816		Valda	1811-1816	1
167—8. 1811—1816. Valda på Västkusten; två fall under 5 år före 1816 (nedan n:o 172). Kj.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1811	4 July	N. Norway	1811/7/4	1

1811. 4 juillet,

1811.

113 (?). »Den 4 juli, 5 augusti och 10 september skal et Bjerg i det nordlige Norge have udkastet Ild, heder det hos KEFERSTEIN — — hvor det derhos er anmerket, at jord-skjælv indtraf paa disse tre Dage i Lapland.» KEILHAU s. 98 f.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1811	7 July	Lapland	1811/7/7	1
1811. 7 Juli Jordskjælv i Norge (l. c., P. 405). — "Den 4 Juli, 5 August og 10 Septbr. skal et Bjerg i det nordlige Norge have udkastet Ild," heder det hos Keilstein (l. c., P. 830), hvor det derhos er anmerket, at Jordskjælv indtraf paa disse tre Dage i Lapland. Det Sidste er maaskee det Sande i den af Forf. benyttede Beretning.				
1811. 7 juli. (KEILH.).				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1811	5 Aug		1811/8/5	1

SOURCE

Perrey.

—5 août,

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1811	10 Sept	Norway, Lapland	1811/9/10	1

SOURCE

Perrey.

—10 septembre, éruptions volcaniques dans une montagne de la partie la plus septentrionale de la Norvège (*Moniteur*, 9 et 21 janvier 1812), et tremblement de terre en Laponie, ces trois mêmes jours, d'après Keferstein.

M. Keilhau pense que cette dernière partie de la relation est la seule véritable. Il indique aussi un tremblement en Norvège pour le 7 juillet. (B.)

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1812	17 Jan	Södermanland	1812/1/17	1
1812. 17 janvier, huit heures dix minutes du soir, dans la province de Södermanland, tremblement de terre à deux reprises : la première secousse, assez faible, fut suivie, à une minute d'intervalle, d'une autre plus violente de quinze secondes. On remarqua cinq ou six commotions par seconde. Le temps était calme, le ciel sans nuages, et la terre enveloppée dans un épais brouillard. Le baromètre variait constamment pendant la durée du phénomène (<i>Moniteur</i>, 15, 28 février 1812; <i>Journ. de l'Empire</i>, 16 février 1812).				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1812	6 July	Rosendal, Kvinnherred	1812/7/6	1

SOURCE

Kolderup.

1812.
6 juli, kl. 9½ em., i Rosendal, Kvinnherred. IV. (N. HERTZBERG).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1814	20 Jan	Nyköping	1814/1/20	1

SOURCE

Kjellén.

1814.

114. Den 20 januari; Nyköping.

Jordskulf med remna i jorden, EHRENHEIM s. 100.

169. 1814, jan. 20. Nyköping. Ehr.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1814	1 Sept	Saltdalen	1814/9/1	1
SOURCE				
Keilhau.	1814. I Septbr. merkedes i Saltdalens Præstegaard og i de om- liggende Egne et Jordskjælv, som efter Pastor Sommerfeldts Beretning (i Rigtidenden for 1819 No. 83) var stærkere end det, der fandt Sted den 31 August 1819, hvorom strax nedenfor. Det yttrede sig først om Natten, og siden næste Dag svagere et Par Gange.			
Perrey.	1814. 1er septembre, au presbytère de Saltdalen et dans les environs, tremblement de terre encore plus vio- lent que celui du 31 août 1819. Il eut lieu la nuit, et fut suivi le lendemain de deux secousses plus faibles (<i>Rigtidenden</i>, ou <i>G. du Royaume</i>, de 1819, n° 83, K.).			
Kolderup.	1814. I september, om natten, i Saltdalen og omliggende strøk. R. (KEILH.)			

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1815	June	Islande	1815/6	1
1815. Juin, tremblement en Islande, surtout dans le nord, dans le canton d'Aesfus, où ils sont fréquents (Eyriès, <i>Abrégé des voy. modern.</i>, t. VII, p. 173. R.).				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1815	28 Dec	Aalborg	1815/12/28	1

SOURCE

Schouw.

Johnstrup.

Kjobenh.
Skilderie
for 1816
Nr. 4.

1815. Decbr. 28 i Aalborg. Kbh. Skilderie 1816 No. 4.

Kl. 4 Morgen sporedes i Aalborg en Jordrystelse, der varede kun ganske kort og syntes at have sin Retning fra NV. mod SO. Paa forskjellige Steder i Omegnen, saavel Sønden som Norden for Fjorden, yttrede den sig endnu langt kjendeligere, end her i Staden selv. ²⁵⁾

Scandinavian Earthquake Archive

	EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
SOURCE	1816	1 March	Askersund	1816/3/1	1
Keilhau.	1816. I Marta, Jordskjælv i Askersund i Sverige (Hoff, l. c.).				
Perrey.	1816. 1er mars, à Askersund, en Suède (K., d'après von Hoff, l. c.).				
Kjellén.	1816. 116. Den 1 mars; Askersund. v. Hoff och KEILHAU, s. 99. 171. 1816, mars 1. Askersund. Keilh.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1816	29 March	Särö	1816/3/29	1

SOURCE

Kjellén.

117—119. Den 29 mars; trakten kring Särö på vestkusten.

»I går, något efter kl. 12 om middagen, kändes här i socknen ett jordskalf, som kom ifrån SO och gick åt NV, hvarvid husen darrade. Själfta skakningen varade blott några sekunder; men i luften hördes 6 å 7 minuter ett starkt dån uti susande både före och efter jordskalfvet. Man trodde, då det hördes, att vagnar hastigt passerade förbi, eller att skorstenseld varit å färde; men snart lärde man känna rätta förhållandet. Det säges i dag, att jordbäfningen varit starkare i Släps s:n; dock har Gudilof allt stannat vid hufvudheten.

Anmärkningsvärdt är, att inom fem år har man här i pastoratet känt tvänne jordbäfningar förut; men de två tredje var den starkaste.»

Dat. Walda s:n den 30 mars 1816, i *Göteborgs Allehanda* d. å., n:r 40. Då HOLMBERG, Bohuslän 1843 (II, 25) säger, att »lindrigare jordstötter hafva förports i mannaminne», så afser han möjligen dessa (eller 1823 eller 1829, se nedan).

Den angifna jordskalfriktningen är det hercyniska spricksystemets; på det geol. kartbl. Göteborg, där i allmänhet ingen bestämd hufvudriktning gör sig gällande; spelar detta system ingen särskild roll, men det återfinnes bland de trenne spricksystemen inom bl. Fjellbacka.¹

¹ BLOMBERG i bl. Göteborg (1902) s. 7; SVEDMARK i bl. Fjellbacka (1902) s. 5.

172. —, mars 29, kl. 12 midd. Valda, Släp, Älfsborg"; S.O. Kj.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1817.	Sept	Kinnekulle etc.	1817/9	1
173. 1817, sept. slutet, kl. ½10 e. m. Kinnekulle, Källandsö. Skarab. läns Hushållningssällskaps Haudl. 1818, s. 36.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1818	9 Jan	Hayfield	1818/1/9	1

Perrey.

1818. 9 janvier, huit heures neuf minutes du matin, à Hayfield, une secousse (*Ann. de chimie et de phys.*, t. XXXIII, p. 402).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1818	20 Jan	Kinnekulle	1818/1/20	1

SOURCE
Kjellén.

174. 1818, jan. 20. Kinnekulle. Ibm 1819, s. 41.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1818	2 Feb	Södra	1818/2/2	1

SOURCE

Kjellén.

175. —, febr. 2. Södra delen af Skarab. län, lokalt. Dån
utan stöt. Ibm s. 41.¹³

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1818	Oct	Islande	1818/10	1

SOURCE

Perrey.

—Octobre, en Islande, grande secousse, bruits souterrains, suivis d'une éruption du mont Hékla (*Ann. de chimie et de physique*, t. XII, p. 425).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	17 Jan	Österdal	1819/1/17	1

SOURCE

Keilhau.

1819.

17 Januar Kl. mellem 1 og 2 Eftermiddag, Jordskjælv i Aamodt i Österdalen. Det "meldte sig med en stærk Durren eller Rumlen, hvilken, efter de Flestes Udsigende, gik i en Direction fra V. til Ö., hvorpaa fulgte en kort Jordrystelse, som paa nogle Steder dog var saa stærk, at Vinduerne rystede og Meubler i Husene bleve bevægede." (Rigstidenden for 1819, No. 10).

Perrey.

1819. 17 janvier, entre une et deux heures du soir, tremblement à Aamodt, dans l'Österdal. Il s'annonça par un roulement dont la direction était de l'ouest à l'est; après quoi une courte secousse, qui, en certains endroits, fut assez forte pour remuer les meubles et faire vibrer les vitres (Rigstidenden pour 1819, n° 10, K.).

Kolderup.

1819.

17 januar, mellem kl. 1 og 2 om., paa Aamot i Østerdalen. IV. (KEILH).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	17 Feb	Tornedalen	1819/2/17	1
SOURCE				
Kjellén.		176. 1819, febr. 17, kl. 11 e. m. Tornedalen, ofvan polcirkeln 16 mil, starkast Kengis, här V. Ehr. (år 1820) ¹⁴ , Moberg.		
Rengvist.		59. 1819. II. 17, kl. 23, Tornedalen. »Förstnämnde dag [17 febr.] kändes Jordskalfvet ofvanom Polarcirkeln på ömse sidor om Torneå elf, börjande från Turtula by ända upp till Parkajoki, 2 mil nära Muonioniska kyrka, på en sträcka af Sexton mil ifrån söder till norr. Ut i Pajala och Kolare byalag samt vid Kengisbruk, der skakningen varit starkast, hade omkr. kl. elfva om aftonen, sedan allt folket redan laggt sig, under något mulen men lugn väderlek, ifrån vester börjat höras ett buller likt åska, som inom en minut så starkt tilltagit, att folket af förskräckelse uppstigit, hvarefter husen under det starkaste underjordiska dån, börjat skällva, så att pertor och trän, hvilka uti boningshusen varit upplaggade på stänger att torkas, nedrasat, samt eldstäder och fönsterrutor sönderspruckit. Denna våldsamma skakning har varat omkring en minut, hvarefter bullret, som framskridit åt öster, under den följande minuten småningom aftagit, så att det märkbara af denna händelse der varat i tre minuters tid. På en sträcka af åtta mil norrom och söderom Pajala har bullret varit så starkt, att allt folket vaknat och uppstigit, men sydligare än vid Polarcirkeln har ej något förmärkts, ej heller så nordligt som vid Muonioniska kyrka. Men uti Kittilä Lappmark, åt öster från Pajala och Kolare byar, hafva äfven eldstäder och fönsterrutor af skakningen sönderspruckit, hvaraf, samt af dånets framskridande den slutsats är gjord, att orsaken till detta Phenomen verkat ifrån vester åt öster, käubar i en bredd af 16 mil i norr och söder» (Åbo Tidningar d. 15 Jan. 1820, nr. 4).		

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	18 Aug	Voss	1819/8/18	1
18 August, paa Voss, fem Jordrystelser mellem Kl. 9$\frac{1}{4}$ og 11$\frac{1}{4}$ om Formiddagen; den første var stærkest, og Drønnet deraf (?) lignede aldeles Lyden af en over Steenbroen hurtigt farende Vogn. Barometeret viste 28, 4, Therm. + 13, 5; Vinden var nordlig og Luften skyet. (Rigstidenden for 1821, No. 20). G² —18 août, entre neuf heures quinze minutes et onze heures quarante-cinq minutes du matin, à Voss, cinq secousses : la première fut la plus forte; le bruit imitait celui d'une voiture roulant rapidement sur un pont en pierre (Rigstidenden, de 1819, n° 20, K.). 18 august, mellem kl. 9$\frac{3}{4}$ og 11$\frac{3}{4}$ fm., 5 stød paa Voss. (KEILH.).				

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

Kolderup.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	1

SOURCE

Keilhau.

Den 31 August indtraf et af de stærkeste Jordskjælv, som man kjender i Norge. Det synes især at have rystet Salten og Helgeland i Nordlandene. Fra Saltdalen indløb følgende Beretning fra Hr. Pastor Sommerfeldt (Rigstidenden for 1819, No. 83):

"Om Eftermiddagen Kl. 2½ bleve vi ganske pludselig skrækkede ved en Duur, lig Torden, hvorved tillige Huset rystede saa stærkt, at Vinduerne klirrede, og Gulvet syntes at have en bølgeformig Bevægelse, naar man gik over det. Rystelsen syntes at komme fra S. V., og at drage sig udad Fjorden. Veiret var meget varmt, uden klart Solskin, og stille. Det var ellers den første nogenledes klare Dag i de sidste 3 Uger, i hvilke her bestandig har hersket sydvest Vind med Regn. Rystelsen varede omtrent 6 Minuter, aftog successiv, hvorved man merkede Duren længere, end man merkede Bevægelsen. Af det over Præstegaarden beliggende høie Fjelds Fod udrinder en Bæk af to Kilder i selve Bjerget. Vandet i denne blev nu aldeles hvidt af Leer, hvilken Jordart ikke findes ved dens Bredder; heller ikke pleier dette i nogen lignende Grad være Tilfældet selv ved Vaarflommen. Ved nærmere Undersøgelse fandtes da, at Vandet saaledes udsprang af Bjergets Fod, hvilket synes tydelig at vise, hvorledes Rystelsen har virket i Jordens Skjød. Kl. henved 5 kjendtes igjen en aldeles svag Bevægelse, hvorved Lyden var stærkere. Som jeg sidder og skriver dette, begynder en ny Rystelse, Kl. 7, 5 Min. Den var svagere end den første, og varede 3. Minuter; dog rystede Huset."——

Paa Lurøe i Helgeland lægttoges dette Jordskjælv af Hr. Dass, som siden har optegnet de særdeles hyppige Rystelser, der forefalde i denne Egn (see nedenfor). Saavidt det kunde skjønnes, gik Jordskjælvets Retning fra S. til N.; ikke alene Husene rystede, men ogsaa de omliggende Fjelde, fra hvilke store Stene faldt ned, saa at de omgaves af et Steenstøv, som om de vare indhyllede i Taage. Adskillige Kilder, der udspringe ved Foden af Bjergene, bleve uklare, som om de vare blandede med Melk, og deres Vand var indtil paa tredie Dag udrikkeligt endog for Kreaturene. Vandet havde en Svovllugt, hvilket man merkede paa flere Steder. Rystelsen selv varede omtrent 10 Minuter (?), siden folte man et Stød hver Time lige til Kl. 7 den følgende Morgen, men paa det Sidste svagere end i Førstningen.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	2
Endnu hæftigere synes Rystelserne at have været i Hemnæs inde i Ranen. Rigstidenden for 1819, No. 99 har herom Følgende: "Ifølge indløbne Efterretninger føltes ogsaa i Hemnæs Præstegjæld i Nordlandene, Kl. 2½ Eftermiddag den 31 August, en usædvanlig stærk Jordrystelse, der ledsagedes af en hui Duren, der lignede en mat Torden; dog var denne matte Lyd langt stærkere end det stærkeste Tordenskrald. Under denne Duur, som vedvarede omtrent en 10 Minuter, deels før, deels efter og især efter Jordrystelsen, bævede Jorden overmaade stærkt i 4 Minuter, saa at man troede, at Vinduerne vilde indstyrte; Melken, som efter Skik opsættes paa Rækker under Loftet i Bondens Stue, squulpedes ud af Trougene; paa nogle Steder toge Skorstenene Skade. Stor-Elven i Moe Annex oprørtes som i den stærkeste Storm. Paa flere Steder saaes Vandet deels i Elvene, deels paa Ranen-Fjord, at stige op som et Springvand, hvilket Særsyn ledsagedes af en i den stærkeste Storm sædvanlig Søgang, skjønt ingen Vind herskede i Luften. Efter Lyden af Duren syntes Rystelsen at gaae fra Østen til Norden, og Jordskjælvet føltes 5 til 6 Gange samme Dag og følgende Nat, dog langt fra ikke saa hæftigt. Det Betydende ved dette Jordskjælvet er, at i 4 til 5 Uger hørtes Lyden næsten daglig, dog altid ledsaget af en ulige mindre Jordbevægelse end den første Gang. Sidste Gang den med Visshed er bemærket, var den 20 Octbr. Veiret har overhoved i dette Aar været overmaade mildt, og vi have ei vidst af Frøst før i de tvende sidste Dage af October Maaned. — Ved det Jordskjælvet, som Natten til 1 Septbr. blev fornummet, sank paa Gaarden Storstrand ved Rans-Fjorden en Ager af en Tøndes Udsæd i Afgrunden; siden faldt Stykke for Stykke, saa at der af Mandens dyrkede Land er udfaldet 200 Alen, hvorved der dannedes et Leerfeld af 30 Alens Høide. — Den første nedsunkne og til Vand forvandlede Ager kom ved en mindre Jordrystelse op igjen nogle Dage efter. Strandbredden er opfyldt med Leer, der danner en langt udskikkende Odde." Det samme Jordskjælvet mærkedes paa Statsbygdens Præstegaard, omtrent 2 Mile fra Trondhjem, Kl. 3½ Eftermiddag den 31 August. Beretningen derom (Rigstidenden for 1819, No., 78) siger, at det deledede sig i tvende Stød, af hvilke det første, der varede 2 til 3 Min., var bøl-				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	3

SOURCE
Keilhau.

—31 août, un des plus forts tremblements connus en Norvège. Il se fit surtout sentir à Salten et Helgeland, dans la province de Nordland. A Saltdalen, à deux heures trente minutes du soir, grand bruit, maisons ébranlées; les fenêtres tintent, le plancher prend un mouvement ondulatoire. La secousse a paru venir du sud-ouest et s'étendre sur le fiord (bras de mer). Il y eut des secousses pendant six minutes; l'eau d'un ruisseau voisin devint toute trouble dès sa source. A cinq heures du soir, autre secousse plus faible, mais avec grand bruit. A sept heures cinq minutes, autre secousse pendant trois minutes, moins forte que la première; elle ébranla cependant les maisons.

A Lauröe (Nordland), la direction parut être du sud au nord; des pierres considérables tombèrent du sommet des montagnes; les eaux des sources furent troublées et laiteuses pendant trois jours; elles prirent un goût sulfureux. Les secousses durèrent dix minutes. Jusqu'au lendemain sept heures du matin, on ressentit d'heure en heure d'autres secousses, mais plus faibles.

A Hemnes, dans le Nordland, à 2^h 30^m du soir, bruits pareils au tonnerre et même plus forts, pendant dix minutes: les secousses furent très-fortes pendant quatre minutes; le lait s'échappa des jattes qui le contenaient; des cheminées tombèrent; l'eau des fleuves, en plusieurs lieux, jaillit en l'air comme une fontaine; la mer aussi agitée que dans les plus fortes tempêtes, quoiqu'il fit calme. Les secousses paraissaient aller de l'est vers le nord; dans la nuit suivante, cinq ou six secousses, mais plus faibles.

Depuis ce jour jusqu'au 20 octobre, on entendit, presque tous les jours, des bruits accompagnés de petites secousses. Un champ, dont l'étendue exigeait un tonneau de graines pour êtreensemencé, s'abîma à deux cents aunes de profondeur, et fut couvert d'eau et d'argile (*Rigtidenden*, 1819, n° 83 et 99, K.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	4

SOURCE

Perrey.

A Statsbygden, à deux milles de Drontheim, le tremblement fut ressenti à trois heures quinze minutes; il y eut deux secousses. La première était ondulatoire, et allait du sud au nord: elle dura deux minutes; la seconde, une minute après, fut plus faible, et ne dura qu'une minute.

A Frosten et à Drontheim, on ressentit les secousses, mais plus faiblement (*Rigstidenden*, 1819, n° 85).

Les *Annales de chimie et de physique*, t. XII, p. 426, et le *Bulletin de la Société géologique*, t. VII, p. 29, signalent aussi des secousses pour les deux jours précédents, c'est-à-dire le 29 et le 30, à Staltdalen. Si elles sont réelles, il est bien étonnant que M. Keilhau n'en parle pas. Le lieu indiqué sous le nom de Staltdalen ne me paraît pas différer de Saltdal ou Saltdalen, ville du Nordland.

A ces faits se rattache le suivant: le 31 août, à Vrala (Laponie russe), tremblement assez fort pour renverser les meubles et les chaises (*Moniteur*, 20 novembre 1819).

Kjellén.

**177. —, aug. 31, kl. 3—4 e. m. Norrland upp till Karungi (Tornedalen) och ned till Stockholm; i O. till Kolahalfön, i V. till Trondhjem och Kristiania. I Norrbotten riktning S.V. Ehr. (år 1820). Moberg.

Kolderup.

31 august, kl. ca. 8, i Senjen („Tromsø stiftstidende“) i Saltdalen, paa Lurø i Helgeland, Hemnes i Ranen, Statsbyggens prestegård ved Trondhjem, paa Frosten og i Trondhjems by. Ogsaa merket i Sverige nord for Stockholm, i en del av Finland og paa Kolahalvøen. IV—VII. St. (KEILH.).

Jordskjælv den 31 august 1819. Dette jordskjælv, der indtraf kl. mellem 3 og 4 em., er iagttaget i det nordlige Norge, i det nordlige Sverige saalangt syd som til Stockholm, i det nordlige Finland samt paa Kola. Beretningen om at rystelsen er følt paa sidstnævnte sted, findes i Mobergs avhandling „Jordskælv i Finland føre 1882“ (Fennia, 9, no. 5), hvor der ogsaa angis, at rystelsen er merket i Torneå, Uleåborg, Brakestad og Kalajoki socken, der ligger omkring den indre del av den Botniska Bugt. Merkelig nok anføres der, at jordskjælv ikke har været følt længere nord end til Karungi, d. v. s. ca. 3 mil nord for Torneå. Dette passer ikke godt med hvad vi vet om utbredelsen paa norsk side. Direktør HOLMBOE har nemlig i sin tid, da han i et andet øiemed lot Tromsø-aviserne gennemse, sendt mig en meddelelse om en notis i „Tromsø Tidende“ for 1 mai 1842, hvor der er anført, at jordskjælv den 31 august 1819 er følt paa Senjen. Av denne notis kan anføres: „I Anledning af Professor KEILHAUS Ytring — eller Mening — om Jordskjælv i Nordland den 31te Aug. 1819, der er optaget i dette Blad No. 17 d. A., hvori det heder: „At Jordskjælv paa

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	5

SOURCE

Kolderup.

Fig. 1. Kart over utbredelsen av jordskjælvet den 31 august 1819.

den ene Side (av Polarcirkelen) ikke synes at være sporet nordenfor Salten" — tillader en Indsender sig herved at oplyse, at det sporedes gennem hele Senjen, Kl. omtrent 3 Eftermiddag, og paa sine Steder var Rystelsen saa heftig at Gryderne dansede i Skjeeringerne paa Skorstenen og Møblerne bevægedes i Værelserne, hvilket ogsaa var Tilfældet i Vesteraalen.

At Rystelsen var stærkere under Polarcirkelen indrømmer jeg fuldkommen. — En stor Jægt her fra Egnen (sydlige Senjen) passerede just samme Tid Strækningen mellem Mangvarene og Salsoen. Der var Rystelsen saa svær paa Søen, at Fartøiet ligesom standsede og skjælv som et Løv, med Knag og Brag, til stor Forskrækkelse for Mandskabet, der ikke straks begreb Aarsagen. I Selsoen — 1 Mil fra Lurø — faldt Stene ned fra Skorstenene og voldte Skade. Her derimod sporedes ingen Bevægelse paa Søen."

Ifølge KEILHAUS meddelelser er jordskjælvet her i Norge følt stærkest i Salten og Helgeland, hvor det tildels har været kraftig, og skal endvidere være følt saa langt syd som til Trondhjem; derimot ansaa KEILHAUS det som sikkert, at det ikke, saaledes som rygtet havde sagt i Trondhjem, var mærket i Kristiania; man har nemlig ingen direkte meddelelser fra Kristiania og heller ingen fra

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	6

SOURCE

Kolderup.

den lange strækning mellem denne by og Trondhjem. I Sverige er skjælvet merket saa langt syd som til Stockholm; KJELLÉN angir: „Norrländ upp till Karungi och ned till Stockholm.“ Paa grundlag af disse oplysninger har jeg paa kartet fig. 1 avsat jordskjælvets omtrentlige utbredelse, men det sier sig selv, at det hele blir bare omtrentlig.

Reusch.

Nordland. 31te august 1819. Ved 2 $\frac{1}{2}$ -tiden efterm. feltes et jordskjælv, som er et af de sterkeste, der kjendes fra vort land. Rystelsen varede adskillige minutter og ledsagedes af sterk dundren. Skorstenene fik skade, kilder blev grumsede m. m. Der er meddelelser fra Saltdalen, Lure og Hemnes; ogsaa i Stadsbygden, Frosta og endog i Trondhjem merkedes rystelsen, her dog svagest. Mindre sted var hyppige bagefter. (Keilhau).

Rengvist.

60. 1819. VIII. 31, kl. 15—16, Österbotten, Lappland.

»Det andra inom sistledne år uti Norden inträffade jordskalfvet skedde den 31 Augusti kl. mellan 3 och 4 e.m., och var af vidsträcktare omfattning. Det är redan ur Allmänna Tidningar bekant, att det varit på samma tid iakttaget uti Stockholm, Trondhjem och flere Svenska och Norska orter samt uti Kola i Ryska Lappmarken. Inom Finlands gränser har det utan tvifvel blifvit känt på flere af dess nordliga trakter, men pålitliga uppgifter derom äro afgifna endast ifrån Torneå Stad och Kalajoki Socken. I nejden af Torneå har inlet då blifvit hördt, men Hus och Byggnader försattes uti en våglik skakning, så att alla lösa Meubler och Käril under $\frac{1}{2}$ minuts tid varit i rörelse, liksom vid ett hårdt Åkslag. Luften har ock sedermera under

aldeles molnfri himmel varit ganska dimmig, med lukt liksom af rök af en närbelägen skog, och eluru vädret under fortfarande sydlig vind blåste ifrån hafvet. Denna skakning har man vid Torneå ej känt längre åt norr, än 3 mil derifrån till Karungi eller Carl-Gustafs Kyrka; men åt sidan vid Arpela och Könölä hyar har den varit häftigare än vid Torneå och Haaparanda, hvaraf man äfven för denna inskräntare ort gjort den slutsatts, att dess sträckning varit från sydvest till nordost. Uti Kalajoki socken har detta jordskalf, under klar himmel med ett obetydligt men mörkt moln i öster, varit förenadt med dån. Husen skakades i en minuts tid, och tyngre saker, som voro på väggarne lösligen upphängda, svängde af och till; på några ställen hade till fots gående tyckt marken likasom svigta i vågor, och emedan dessa rörelser, med mer eller mindre styrka, blifvit kända i hela Kalajoki Socken, som ifrån sydost har en sträckning i 10 mil åt nordvest, så uppgifves ock skakningens gång på denna ort hafva varit i denna direktion. Äfven i Brahestad och Uleåborg skall den efter berättelser varit känd.

Om man öfverser hela den landsträcka, ifrån Stockholm till Trondhjem genom Kalajoki och Torneå till Kola, der detta jordskalf blifvit märkt, så befinnes det hafva åtminstone i en längd af 120 Svenska mil, i den nordligaste delen af Europa varit känt, under en icke obetydlig bredd. Märkligt är att den trakt norrom Torneå, der skakningen den 17 Februari skrämlde ortens innevånare, ej är långt ifrån ungefärliga medelpunkten af det vidsträcktare land, inom hvilket det sednare skalfvet blifvit iakttagets. (Åbo Tidningar, 1820, nr. 4).

»Le 31 août dernier, on a ressenti à Vrola [Kola?], dans la Laponie russe, un tremblement de terre assez fort pour renverser les tables, chaises et autres meubles, sans cependant faire de dégâts plus considérables» (Le Moniteur, 1819, 20 nov.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	7

SOURCE

Helland.

Old walls fell down, and houses shook strongly. The water in the Skipperelven was white with clay, although there is no clay in the neighbourhood. Two weaker quakes later in the day. Aftershock 2/9.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	9

29. } août 1819. *Suède et Norwège. Légères secousses.*
31 }

SOURCE

Annales de
chimie et de
physique
Vol.XII.
p.428.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	10
SOURCE				
Rigstidenden 1819 No. 78.		28 Sept. Two quakes, the first of which lasted 2-3 minutes, and was wave-like. S.→N. The second one was weaker, and lasted for one minute.		
Rigstidenden 1819 No. 83.		15 Oct. At Saltdalen, a noise like thunder was suddenly heard which caused houses to shake so that windows rattled, and the floor seemed to undulate. S.W.→. It lasted for about 6 minutes decreasing all the time, and the noise was felt longer than the trembling movement. Two streams became white with clay, although there is none to be found in this district. There was a weak tremor 2½ hours later, yet the noise was stronger. New quake 2 hours later. It lasted 3 minutes.		
Rigstidenden 1819 No. 85.		22 Oct. At Saltdalen, the quake seems to have been stronger further up the valley, where a few walls collapsed. Aftershocks on the 2nd and 3rd of September. Also felt at Trondhjem, it was stronger in the north than the south. At the same time, an earthquake is said to have been felt in Oslo.		
Rigstidenden 1819 No. 99.		10 Dec. It was accompanied by a hollow droning, similar to thunder, yet much more powerful. It lasted for 10 minutes, and the ground shook for 4 minutes, so that one thought, that windows would shatter. Milk spilt over the rims of churns, and in some places chimneys were damaged. The river was as rough as during the fiercest storm, and water everywhere rose like during a spring tide. E.→N. Six tremors were felt during the day, though all weaker than the first. What is so remarkable, is that the sound was heard daily for 4-5 weeks, though always accompanied by a weaker quake than the first. The last time this was heard was 20th October. At Storstrand Farm at Ransfjorden a field of 700 Alen broke up, and a building collapsed.		

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	11

SOURCE

Keilhau.
Bull. Soc.
Geol. France
1835/11/2
p.18-24.

*Notice sur les tremblemens de terre en Norwège, par
M. Keilhau.*

Le 31 août 1819, il arriva, dans la Norwège septentrionale, un tremblement de terre très considérable, qui suggéra à M. Dass, ~~propriétaire à Lærdal (Préfecture de Nordaust-Amt)~~, d'annoter tous les tremblemens de terre que, depuis, il remarqua dans la contrée. Le curé du lieu, M. Debes, m'ayant communiqué une copie des observations de M. Dass jusqu'en 1829, je fus frappé de la fréquence des mouvemens du sol dans cette partie du pays. Je commençai à concevoir des doutes sur l'idée que j'avais eue jusque-là, et laquelle est la même que M. Lyell émet dans son ouvrage connu : que les tremblemens de terre qu'on a ressentis dans la Scandinavie ne sont que des « vibrations prolongées, » des secousses partielles des régions proprement volcaniques. Mon attention se fixa d'autant plus sur cette fréquence des tremblemens de terre dans mon pays, que les faits indiquant des changemens, géologiquement parlant très récents, du niveau relatif entre le sol scandinave et la mer, se multipliaient presque chaque jour. Il était donc de première nécessité de recueillir toutes les relations existantes sur les tremblemens de terre arrivés dans ces contrées, et puis de chercher à engager le plus grand nombre possible d'hommes instruits, à faire des observations sur tout accident se rapportant aux mêmes phénomènes. Pour atteindre à ce but, j'ai donné, dans le dernier n° (mai 1835) du journal norvégien : *Magasin for Naturvidenskaberne*, un mémoire que j'ai l'honneur de présenter ci-joint. Il se compose de trois parties : 1° relations des tremblemens de terre dans la Scandinavie, et surtout dans la Norwège; 2° citations de quelques uns des exemples les plus frappans et les mieux constatés des tremblemens de terre qui ont été accompagnés des changemens de niveau de districts d'une étendue considérable, et puis un récit des faits indiquant des changemens analogues dans la Scandinavie (j'ai pensé que de telles notices doivent surtout exciter l'attention sur les tremblemens de terre dans un pays où les secousses ne sont pas liées sensiblement ou du moins évidemment pour tout observateur, aux actions volcaniques); 3° exposition de quelques unes des théories sur ces tremblemens de terre, avec quelques remarques, le tout à l'usage des observateurs que j'espère trouver dans les différentes parties du pays, et dont la plupart doivent être peu versés dans la littérature concernant l'objet en vue.

Quant à la première partie du mémoire, il n'est guère possible d'en faire un extrait; et traduire ici cette partie entière, serait aussi d'autant moins convenable, que je ne considère l'énumération donnée que comme provisoire; j'espère obtenir encore plus de détails de différens côtés, surtout quand on aura vu les lacunes dans ma liste; et, alors, je publierai l'énumération plus complète dans un ouvrage sur la géologie de la Norwège, écrit en allemand, ouvrage dont une portion paraîtra incessamment. A présent, je me permettrai seulement de communiquer les notices sur le tremblement du 31 août 1819, et les annotations de M. Dass, en 1827, pour faire voir combien les mouvemens du sol sont fréquens dans ces régions, que, jusqu'à présent, on a dû supposer très tranquilles à cet égard.

De la seconde partie du mémoire mentionné, j'extraurai quelques observations nouvelles, qui, peut-être, pourront avoir quelque intérêt général; la dernière partie ne contient essentiellement que des choses connues.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	12

SOURCE

Keilhau.

*Tremblement de terre dans la Norvège septentrionale,
le 31 août 1819.*

Les limites méridionales du terrain où l'on a observé ce tremblement, semblent s'être étendues jusqu'à la ville de Drandheim (63-64° lat.); vers le nord, les secousses ont été ressenties très fortement, comme on va bientôt le voir, à Saltdalen, 1° de latitude au-delà du cercle polaire. Les relations communiquées sont surtout: 1° de M. Sommerfeldt, alors curé de Saltdalen, bien connu des botanistes, par son ouvrage: *Supplementum Floræ Lapponicæ*; 2° de M. Dass, à Luuroë; 3° de M. Hellzen, curé de la paroisse de Hemnos en Helgeland.

M. Sommerfeldt écrit: « A deux heures et demie après-midi, nous fûmes soudainement effrayés par un bruit semblable à un éclat de tonnerre; en même temps la maison tremblait, les fenêtres cliquetaient, le plancher semblait ondoyer sous nos pieds. Le mouvement paraissait venir du S.-O., et se prolonger dans la direction du Fjord (le golfe de Salten). L'air était calme, il faisait très chaud, mais le soleil ne brillait pas. Cependant, c'était le premier jour assez clair depuis trois semaines, durant lesquelles il a fait ici, tous les jours, un vent de S.-O. accompagné de pluie. Le tremblement dura environ six minutes et diminua successivement; mais le bruit continua plus long-temps que le mouvement du sol. Du pied de la haute montagne qui s'élève au-dessus de la cure, sortent, de la roche vive, deux fontaines qui forment ensemble un petit ruisseau. L'eau de celui-ci devint, à l'heure du tremblement, toute blanchâtre par un mélange d'argile (?), espèce de terre qui ne se trouve pas sur les bords du ruisseau: on voit donc que le tremblement a dû opérer ainsi dans l'intérieur de la montagne. Vers les cinq heures, se faisait sentir un mouvement très faible, mais accompagné d'un bruit bien fort. Au moment même où j'écris, un nouveau mouvement commence, sept heures cinq minutes... Il a été plus faible que le premier, et a duré trois minutes; cependant la maison tremblait.

A Luuroë, il semblait à M. Dass, que la direction du mouvement était du S. au N.; dans cette localité, non seulement les maisons tremblaient, mais même les montagnes environnantes; de grosses pierres s'en détachèrent et croulèrent, faisant tant de poussière, que les hauteurs de l'île semblaient tout enveloppées comme de brouillards. Plusieurs fontaines qui coulent des pieds des montagnes, se troublèrent comme si elles étaient mélangées de lait, et l'eau cessa d'être potable même pour les bestiaux, jusqu'au troisième jour. L'eau avait aussi une odeur de soufre, ce qu'on observait à plusieurs endroits. — Le tremblement principal dura environ dix minutes, ensuite on ressentit une secousse à chaque heure, jusqu'à sept heures du matin suivant; les dernières secousses s'affaiblirent peu à peu.

La relation de M. Kellzen contient essentiellement, qu'à Hemnos, à deux heures et demie après midi (31 août); la terre trembla bien fortement pendant quatre minutes, et que le bruit accompagnant le mouvement dura dix minutes. Le fleuve Stor-Elven fut remué comme par une tempête. A divers endroits on vit les eaux des rivières et du Fjord-Ranen s'élever comme des fontaines, phénomène qui fut accompagné d'une fluctuation égalant celle de la mer agitée par une tourmente; cependant l'air était calme. Le tremblement se répéta encore cinq ou six fois le même jour et la nuit suivante, mais avec moins d'énergie. Le bruit se fit entendre presque chaque jour pendant quatre à cinq semaines, et de faibles secousses furent aussi ressenties dans cet espace de temps. Le tremblement de la nuit qui précéda le 1er septembre causa une grande chute de terre, d'où est résulté, dans ce terrain argileux, un escarpement de 60 pieds de hauteur.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	13

SOURCE

Keilhau.

Outre ces relations, il y a dans les gazettes des rapports annonçant qu'on a senti ce tremblement au 31 août, à Drondheim et dans les environs de cette ville.

Tremblemens de terre observés à Luuroë en 1827.

Le 7 mars		Le 8 juin	une secousse par jour.
18 —	} chaque jour une secousse.	6 —	
28 avril		7 juillet	trois secousses.
11 mai		8 —	
13 —		11 —	une secousse par jour.
17 —		28 sept.	deux secousses.
18 —	cinq secousses.	20 —	deux secousses.
27 —	} chaque jour une légère secousse.	21 octob.	
28 —		25 —	
29 —		28 —	
2 juin	trois secousses.	29 nov.	chaque jour une secousse.
3 —	deux secousses.	24 —	
4 —	une secousse.	29 —	

Quelques faits relatifs au soulèvement de la Scandinavie, dans une époque récente.

Ce n'est pas ce soulèvement très remarquable qu'éprouve, de nos jours, une partie des pays voisins de la mer Baltique, que j'ai précisément en vue ici ; ce sont des soulèvemens qui, dans un temps plus ou moins éloigné, ont dû avoir lieu par intervalles, on pourrait être tenté de dire par grands chocs, et dont les traces sont si analogues aux faits qu'on a observés surtout dans le Chili, immédiatement après le tremblement de terre de 1822, que l'on ne peut guère se défendre de les mettre en rapport avec les tremblemens de terre qui encore se font ressentir très vivement dans la Scandinavie.

Les traces de ces soulèvemens consistent ici, comme dans beaucoup d'autres contrées, principalement en dépouilles des êtres marins laissés sur des lieux qui à présent sont élevés jusqu'à plusieurs centaines de pieds au-dessus de la mer, et puis en anciennes lignes de rivage, que l'on trouve à sec à certaines distances du bord actuel de la mer. Dans le journal déjà cité (seconde série, vol. I.), j'ai décrit une ligne de rivage formée anciennement par le golfe de Drondheim, au pied d'un coteau sableux, près Steenkjor, et située à présent à environ 20 pieds au-dessus du Fjord. Dans le même journal j'ai aussi indiqué les cannelures horizontales, que, dans la préfecture de Nordlands et dans le Finmark, on remarque, non seulement dans le terrain meuble, mais aussi dans la roche assez dure, à une hauteur de 50 à 100 pieds au-dessus du niveau de la mer. A cette classe de faits appartiennent sans doute aussi certaines accumulations de cailloux roulés, rangés parallèlement au bord de la mer, observation faite à Sondmor, par l'inspecteur des phares, M. Schive, qui prochainement publiera une notice là-dessus.

Quant à l'autre classe des faits en question, plusieurs de ces phénomènes sont déjà connus des géologues, d'après les voyages de MM. de Buch, Hisinger et Brongniart. Mais j'ai fait, l'année dernière, de nouvelles recherches, et je crois que je suis déjà parvenu à quelques résultats généraux.

Après avoir examiné dans des voyages antérieurs, plusieurs localités dans le nord (Voy. *Magazin for Natur*, I. ci) et dans le sud de la Norvège, où l'on trouve le gravier coquillier que, dans d'autres endroits, ont observé les auteurs que je viens de citer, et une argile contenant des coquilles marines, que M. von Buch a remarqué près Steenkjor, je consacrai les vacances de l'été passé presque entièrement à l'examen de ces mêmes dépôts ; mon ami M. Bœck, professeur à l'école vétérinaire de Christiania (qui se fera bientôt connaître des géologues, par une monographie sur les Trilobites), et moi, nous parcourûmes surtout la préfecture de Smaalehneut, où ces dépôts se trouvent le plus fréquemment.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	14

SOURCE

Keilhau.

On se rappelle la découverte très intéressante qu'a faite M. Bronghart, des bases de Balanes encore adhérentes à la roche à une élévation de près de 200 pieds au-dessus du niveau de la mer, près Uddevalla en Suède. Le même fait s'offrit à nous, à un endroit appelé Hellesaaen, éloigné de la côte environ huit lieues, et élevé à peu près 430 pieds parisis au-dessus du niveau de la mer. Le gravier coquillier se fit voir en plusieurs endroits où, jusques alors on ne l'avait pas remarqué; toujours nous trouvâmes au moins quelques unes des coquilles contenues, même des plus fragiles, dans un état de conservation si parfait, qu'il n'y a pas de doute que ce gravier ne se soit formé sur les lieux où il repose. Quant à l'argile, il nous parut assez certain que tous les grands dépôts argileux, si répandus surtout dans le S.-E. de la Norvège, souvent d'une épaisseur de plus de 100 pieds, et dont on tire la terre à briques, appartiennent sans exception à la même formation, quoiqu'il semble qu'en certains lieux ils ne contiennent pas de fossiles. Nous recueillîmes environ cinquante espèces de coquilles dans le gravier et dans l'argile. M. Deshayes a examiné presque toute la collection, et n'a reconnu que des espèces que l'on trouve vivantes dans la mer du Nord. (Tous les fossiles du gravier coquillier, dont M. Hisinger a donné dernièrement l'énumération, sont des espèces vivantes.)

Outre les coquilles, on peut encore citer le squelette d'une baleine, que l'on découvrit en 1682, près Frédérikshald, dans l'argile de Fistedalen, et un autre, trouvé dans le même terrain, dans la vallée de Stordalen. Quelques dépouilles de poissons et d'oursins, enveloppées d'argile durcie, dépouilles que l'on a apportées de Romsdalen et de Nordmor, semblent aussi provenir de l'argile ordinaire dont nous parlons. Enfin les plantes marines dans la tourbe d'Oréland, déjà remarquées par M. Fabricius, compléteront la liste des restes organiques contenus dans ces dépôts récents. Dans le Nordland et dans le Finmark, on parle beaucoup des ossements de cétacés; que l'on prétend avoir trouvés sur des hauteurs considérables; mais jusqu'à présent nul naturaliste ne les a vus, et nous ne pouvons pas encore, quoique ces assertions (surtout d'après la découverte connue de M. Ross, dans le Lancaster-Sound) ne manquent pas de vraisemblance, les ranger entre nos citations des faits positifs.

Sans m'arrêter davantage à ces particularités, je ferai seulement mention des résultats auxquels ont conduit les recherches sur les dépôts marins regardés comme traces du soulèvement du sol scandinave. 1° L'argile en question (c'est-à-dire l'argile commune en Norvège, l'argile à brique et parfois figuline), le gravier coquillier et la tourbe, à Zoffera, indiquent par ce différent niveau des masses qu'ils forment, plusieurs soulèvements réitérés. 2° C'est surtout les dépôts argileux qui se trouvent, pour ainsi dire, à plusieurs étages, ou à plusieurs terrasses, les unes plus élevées que les autres. Le *maximum* du niveau de ces terrasses semble être à peu près de 600 pieds parisis. 3° Les dépôts du gravier coquillier étant rencontrés depuis la Suède méridionale jusqu'au Finmark, les districts soulevés ont dû avoir une étendue très considérable; certainement, il n'y a pas de raison pour supposer que chaque choc ait agi sur toute cette partie de la Scandinavie, mais une égalité très remarquable dans la distribution de ces masses fait croire que du moins quelques uns des soulèvements ont dû être presque généraux (1).

(1) Même dans le Spitzberg, j'ai remarqué des bandes d'argile, analogues

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	15

SOURCE

Keilhau.

- Outre les anciennes lignes de rivage et les dépôts marins, desquels je viens de parler, il y a encore un fait très curieux, qui peut-être aussi a rapport aux mêmes soulèvements de la Scandinavie. Dans plusieurs endroits, sur les hautes montagnes, on peut remarquer que les limites de la végétation semblent être descendues. On trouve des racines d'arbres où ces buissons croissent à peine à présent; on voit les forêts de pins (*pinus sylvestris*) se terminer sur les flancs des montagnes, par une bande d'arbres morts, quoique encore debout depuis plusieurs siècles, etc. On a observé ce fait, non seulement dans la Suède, mais aussi dans la Norvège, qui ne semble pas partager le soulèvement lent auquel la partie orientale de la presqu'île est assujéti.

Quant à ce dernier mouvement du sol scandinave, j'ai hasardé la conjecture, que même ce changement de niveau, selon les vues ordinaires tout à fait unique dans son genre, peut-être ne s'opère que par chocs pendant les tremblements de terre, mais que ces chocs sont peu forts, et que le soulèvement qui en résulte n'est perceptible qu'après une réitération long-temps continuée.

oujours

Liste des fossiles du gravier coquillier de la Norvège.

<i>Corbula nucleus</i> Lamk. *	<i>Nucula</i> . N. sp. *
<i>Corbula pisiformis</i> . **	<i>Nucula margaritacea</i> . **
<i>Mya truncata</i> . **	<i>Mytilus umbilicatus</i> Pennant. *
<i>Littoraria Boysli</i> . *	<i>Mytilus edulis</i> .
<i>Amphidesma</i> . N. sp. *	<i>Pecten pseudamusium</i> Chemn. *
<i>Saxicava rugosa</i> Lamk. *	<i>Pecten irlandicus</i> . *
<i>Saxicava arctica</i> Desh. *	<i>Ostrea margaritacea</i> Lamk. *
<i>Saxicava pholadis</i> Lamk. *	<i>Ostrea</i> *
<i>Tellina</i> . N. sp. *	<i>Anomia Ehippium</i> Lamk. *
<i>Lucina radula</i> . *	<i>Dentalium eutalis</i> . **
<i>Venus radiata</i> Brocchi. *	<i>Dentalium dentalis</i> . **
<i>Astarte</i> . N. sp. *	<i>Patella</i> *
<i>Astarte</i> . N. sp. *	<i>Emarginula fissura</i> . *
<i>Astarte</i> . N. sp. *	<i>Rinuda</i> (Defr.). Sp. n. *
<i>Cyprina Islandica</i> . *	<i>Bulla lignaria</i> . *
<i>Cardium edule</i> . Var. *	<i>Natica clausa</i> Lyell. *
<i>Cardium echinatum</i> . **	<i>Turritella terebra</i> . *
<i>Arca</i> . M. sp. *	<i>Turbo littoreus</i> Lamk. *
<i>Nitida robusta</i> Lamk. *	<i>Trochus cinerarius</i> . **

à ceux de la Scandinavie dont nous parlons, et élevés d'environ 20 pieds au-dessus du rivage. Dans ces bancs j'ai trouvé, en outre, le *buccinum scissatum*, phippe, coquille appartenant exclusivement à la mer polaire.

<i>Cerithium reticulatum</i> . *	<i>Balanus sulcatus</i> . *
<i>Fusus corneus</i> . *	<i>Balanus</i> *
<i>Fusus peruvianus</i> . *	<i>Balanus</i> *
<i>Nostellaria pes pelicanj</i> . **	<i>Serpula</i> *
<i>Buccinum undatum</i> . *	<i>Serpula</i> *
<i>Buccinum reticulatum</i> . *	<i>Nullipora polymorpha</i> . **

* Espèces déterminées par M. Deshayes, à Paris.

** Espèces déterminées par M. Deslongchamps, à Caen.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	16

SOURCE

A. de C.
Rooke,
(1823),
'Travels
in Norway.'

The shock of an earthquake†, which is not very common in northern latitudes, was very severely felt at Bodøe on the 31st of August, 1819. Its duration was about a minute and a half, and it commenced with a report resembling a *feu de joie*. Some farms and several rocks were thrown down, the crest of one of which, overhanging the sea, I observed greatly shattered on my way to Løb. The captain of a small Russian vessel off Hundholm received so great a shock, that he instantly let fall both his anchors, and prepared to warp off, thinking the ship had run aground, when at the time, as he found afterwards, he was in 300 fathoms water.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	17

SOURCE

I.A. Heltzen,
Rauens
Beskrivelse.

§ 9.

Vi ville nu endelig slutte dette Kapitel med Beskrivelsen af det mærkværdige Iordskielv d. 31 Aug 1819. Det begyndte omt. Klok 2 1/2 Eftermid. Længe havde Luften været opfyldt med regnsvangre Skyer, da Himlen endelig efter 3 Ugers skyllende Regn opklarede. Alle vare sysselsatte med at redde det nesten halvraadne Foder, der laae paa Jorden. Himlen fik en Blyefarve og man hørte en huul dundrende Lyd liig, men meget hulere, end en langt fra gaaende Torden. Jorden bævede saa voldsomt at Vindverne flemrede mod Solen: paa mange Steder styrtede Murene paa Tagene ned og den huule dundrende Lyd i Luften gjorde de 5 Minuter i hvilke det varede, rædsomme. I Fjeldboligerne hvor Bonden havde sin Mælk staaende paa Hylder, under Taget sqvuplede den over. Man saae paa den blikstille Ranfjord Vandstraaler staae højt, som lægmaster, og Vandet steg op, skiondt Søen faldt, over sine højeste Floebredder. Nogle Steder sprudlede op en meget fin Sand, der synes at være hentet fra Jordens Indvolde, thi man har forgjeves søgt efter den. Fjeldene rystede saa stærkt at den forvitrede Stenmasse paa deres Toppe og fra deres Sider faldt ned med megen Brag og ligesom en Støvregn mod Solstraalene. Bækkene bleve plumrede med Leer og Iord. Jorden bævede saa stærkt at Menneskene, som vare ude paa Marken, kunne ej staae, da Knæerne ej ville bære dem. Denne rædsels Sene varede som sagt henved 5 Minuter og da den ophørte kom en voldsom Orkan af Sydøst der ej vedvarede over 10 Minuter. - Man vil fejle om man troer at det var voldsomt i Ranen. Nej Underretninger blev mig meddeelte fra Lurøe Fjerding og Trænøerne, hvor det har yttret sig ligesaa om ej stærkere end hos os. - Fra de store Tinder i Trænen styrtede Stene og paa Havet og Sundene saaes Vandstraaler og mange af de, paa Søen værende, troede deres Baade skulle omvelte. Denne Rystelse gjentoges, dog mindre i Styrke, 7 Gange samme Aften og Nat. Siden havde vi idelige Mindelser af den i hæle Aaret, endog flere Gange ugentlig og i Aaret 1820 neppe en Maaned imellem. Siden har det vel aftaget men ej ophørt hvilket man kan see af mine meteorologiske Observationer, der vil følge denne Beskrivelses anden Deel. - Sidste Gang mærkedes det endog d. 12 Martz 1833 - altsaa vedbliver det endnu.

Paa Gaarden Storstrand i Hemnæs Fjerding, der ligger ved den østre Bred af den store Bugt Udskorpen - viste dette Iordskielv sig ødelæggende. Vaaningshusene laae paa en stor Bakke og neden for samme var en ej ubetydelig med Potates dyrket Slette. - Da Iordskielvet gik styrtede denne Slette ned og den Leerbakkes Vestre Deel paa hvis Flade ovenpaa Husene stod. Et meget stort 30 til 40 Favne stort Leerfald blev dannet i bemeite Bakke og Sletten neden under stod oversvømmet af Vand. Fiordbredden, der havde Dybde nok for de største Baade blev opfyldt med Gruus saa man vanskelig kunne komme til Landet. - Den ene Naboe maatte, ved Folkets Hjelp, flytte sin Gaard.

Men hvad sleede, ved et af de følgende Iordskielv kom den omtalte og i Afgrunden ligesom nedsiunkne, og med Vand overskyllende Slette atter op igjen, tog sin forige Plads tilbage, dog opfyldt med en Mængde Ujevnheder, under det meget høje Leerfald. Fraperende var det, at en Bøtte, hvori et Græv laae, stod ved Ageren, da en gammel Kone havde optaget Potates, men Konen heldigviis forladt Stedet, forinden Ulykken skeede, kom atter med Sletten op igjen. Man seer nu paa dette Sted et stort Leerfald ovenfor Sletten, hvilket er saa meget mere fraperende, som man vanskelig, uden at kjende Tildragelsen, kan forklare dets Tilblivelse.

Finder man Spoer af noget ildsprutende Biergs Tilværelse i Oldtiden paa Helgeland? Er et Spørgsmaal hvis Besvarelse er saa meget mere vegtig for Helgelændere, at faae besvaret, som de i 14 Aar vedvarende Iordskielv bebuder, at der laboreres paa et Udbrud i vore om ej Helgelands, dog Nordlands Tracter. Saa vidt jeg veed findes intet egentlig Spoer af noget Crater, men at der paa Tommen i Nesne Sogn findes Bimpsteen er vist, der fra Havet kan være bragt og hvad den Bimpsteen som siges findes højere op i Fjeldet angaaer overlader jeg til andres Undersøgelse.

EVENT YEAR DAY/MONTH LOCATION
1819 31 Aug N. Norway

CODE PAGE
1819/8/31 18

SOURCE

Thjems
Adv.
14/9/1819.

Erkjendelse af den forrige Aars Beretning af den 1ste Septbr. 1819. No. 74.

Paa Bogtrykkeris-Interessentkabetes Forlag udgivet og trykt af G. R. Winblad.

Stedbygdens præstegaard, den 8de Septbr. 1819.

I Bølge Opfordring i Adresse-Avisen No. 71, d. 21. er det jeg hermed meddelede Aids-Erpeblikken følgende Efterretning om Jordstøtset sidst 31te August, forsaavidt det her blev bemærket:

At 3½ an Eftermiddagen, da et Skift af nogle Venner sadde tilhørd hos mig, begyndte Wordet stærkt at bevæge sig — Vi spiste paa en stor Sal i anden Etage, og ved at se Bevægelsen, troede næsten Alle, at enten jeg eller en Ains ben, paa Spag, satte Galskabet i Bevægelse; vi samtalede derom, og Hver nægtede sin Medvirken til Bevægelsen. Min ældste Datter stod i Støtten af det store runde Episkorb, og hørte af Alle i en stærk dansende Bevægelse;

Man sagde: 'Gimstuen flaaer og danser, hvortil hun svarede ja jeg glør saa. Jeg fandt det ligesaa umuueligt for hende at frembringe saadan Bevægelse, som jeg fandt det uoverensstemmende med hende. Opførelse, om hun haade gjort det, og jeg blev mere opmærksom, budvord jeg tydeligt fornem at Bevægelsen var følgende; dette gav mig den Forsikring at det maatte være et Jordskælv, hvilket jeg vitrede for Selvslabet, uden at det maafagdes, skendte de fleste troede at hele Sagen var en Skamt enten af mig eller en Ains den. Jeg vil slutte, at denne følgende Skjælske vorede omkrent 2 o 3 Minuter; thi vi samtalede derom, saa paa hændere, giettede og spogede om Bevægelsen, og den blev bærstiger, indtil den med eet opbrøt. Efter Forløb af 1 Minut kom den igjen, men søgere og af fort Værlighed, lig

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	19

SOURCE

Thjems
Adv.
14/9/1819.

gesom den heller ikke nu var følgende, men blot
skjelvende. Efter nogle Timers Forløb hørte vi
fra Nebørgaarden Genstød, at Stuen der havde
knaget, og at Rast var nedfalden fra Muren, under
Kystkassen. Een af mine Sønner havde været
paa et Stabur, og maatte flygte derfra, da
han syntes det vilde falde overende med ham; paa
et andet af mine Stabure sprang Døren op — og
saaledes bleve vi da overbeviste om at Kystkassen
var et Vuds af Naturen, og hverken af mig eller
mine Gæster. Den følgende Dag kom en Ven til
Selskabet, som den Dag var 2 Mile borte herfra;
ved at spørge om han havde mærket noget derom,
svarede han: Saa havde jeg dog Ret, skøndt
man modsagde mig — jo jeg følede udtrykkeligt
at jeg blev gyngt, og spurgte de Tilstedeværende
om de intet følede, men de nægtede det. Denne
hans Erfaring bekræfter mig i min Paastand, som
jeg ytrede, at Bevægelsens Retning var Syd til
Nord; thi Gaarden Foss, hvor han var, ligger
2 Mile nordensfor min Præstegaard. Resultatet
af det Hele er da, efter min Formening: Første
skjelvet indtraf 31te August Kl. 3 15 Minuter
Eftermiddag, dekte sig i rørende Stød; det første
2 o 3 Minuter varigt, var følgende, fra Syd til
Nord; det andet 1 Minut, svagere, og kun skjel-
vende; mellem Begge var en Pause af 1 Minut.

København.

EVENT YEAR DAY/MONTH LOCATION
1819 31 Aug N. Norway

CODE PAGE
1819/8/31 20

SOURCE

Thjems
Adv.
21/9/1819.

allene pebillegerede
resecndors-Efterretninger.
Tredagen den 21de Septbr. 1819. No. 76.
Paa Bogtrykkeri-Interessentskabs Forlag udgivet og trykt af C. A. Edvinding.

med Hob Dødsfaldet paa 24° i Espægen og 36° i Solen.
Den 13te August faldt en utvælsig Storm Jorden paa Kl. 2½ Eftermiddag, og medbragte tagende, omtrent 80 Secunder. I Dødsfaldet faldt en gammel Elversten ned; ved første Støt knæbde den i alle Stue, saa at den, som blev den sig bange, løste sig — formodentlig af Frygt for at Husene vilde falde sammen. Hvad der brækkede paa Væggene, brækkedes som Jorden under, og løse Møbler røddes fra sine Pladde.
Eenkelte med Maaledelighed bemærket.

Brøllen i Ørkedalen, den 16de Septbr. 1819.
Tredagen den 31te August Kl. 2 30 Minuter Eftermiddag, den 31de Tid, mærkede vi en Jordenrælselse, der vedvarede 30 Secunder. Der var fryd, hvori jeg opholdt mig, havde meget fryd, saa det knæbde alledegne i alle 2 Stuer, som imidlertid opholdt sig paa Loftet over bode sig sad, mærkede det endnu stærkere; alt det som hang paa Væggene, begyndte at brække. Jeg var spurgte afsluttende her i Egnen om dette Jordenrælselse, men Ingen var mærket noget derom. Dette er alt hvad jeg kan berette om den 31de Septbr. 1819.
J. Dødsfald, Dødsfaldet.

SOURCE

Thjems
Adv.
21/9/1819.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	21

Meteorologiske Observationer i Trondjem for August Maaned 1819.

Dato	Barom.	Therm.	Beirligt.	Dato	Barom.	Therm.	Beirligt.
1.	27 11½	14	N. B. Skyet.	16.	27 8	13	S. B. Drivskyet.
2.	27 11	16	Klar Luft.	17.	27 9½	13	B. ditto.
3.	27 9½	17	Ditto.	18.	27 11½	12	B. skyet.
4.	27 9	18	Eftermiddagen Torden.	19.	27 11½	14	Ditto.
5.	27 9	17	N. B. Klar Luft.	20.	27 11	14	Ditto.
6.	27 9	17	Eftermiddagen Torden.	21.	28 0	11	Ditto.
7.	27 9	17	N. B. Klar Luft.	22.	28 1½	12½	S. B. Drivskyet.
8.	27 8	20	Eftermiddagen Regn.	23.	27 11½	9	Klar Luft.
9.	27 7	18	N. B. Klar Luft.	24.	27 8½	12	S. B. Skyet.
10.	27 6	18	Ditto.	25.	27 9	10	B. Skyet.
11.	27 8½	14	N. B. Torden og Regn.	26.	27 7	9	S. B. Skyet.
12.	27 9½	15	N. B. Drivskyet.	27.	27 8	11	Aftenen Jmaat Regn.
13.	27 10½	17	Ditto.	28.	27 9½	9	B. Skyet.
14.	27 10	14½	N. B. tynde Skyet.	29.	27 7	10½	B. Drivskyet.
15.	27 8	15	N. B. Skyet.	30.	27 4½	14	B. ditto.
16.	27 8	15	N. B. Klar Luft.	31.	27 3½	16	N. B. klar Luft.
17.	27 8	15	Klar Luft.	Mid.	27 3½	15	S. B. Skyet.
18.	27 8	15	S. ditto.				S. skyet, og kl. 2½ af-
19.	27 8	15	Eftermiddagen Regn.				termiddag mærket
20.	27 8	15	B. Klar Luft.				et Jordstøt.
21.	27 8	15	Eftermiddagen Regn.				

Observationerne ere fæete om Morgenen kl. 8.

Thjems

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	22
SOURCE				
Trondheims Adress. Contors Efterretninger, 1819/9/17.				
1819/9/14.				
1819/9/21.				
		Felt on the farm at Strugstad and several places in Sparboen. It lasted ½ a minute, and was accompanied by a roaring noise.		
		Following report from Stadsbygdens Parish: We were eating in a large room on the second floor, when the table began to move at 3.15. My daughter seemed to be dancing on the floor, which was not in keeping with her upbringing, yet I saw that it was a wave-like motion, which convinced me, that it must be an earthquake. The others, however, thought that I must be playing some kind of trick on them. The trembling lasted 2-3 minutes, and grew stronger. After one minute it returned, although was weaker and shorter, and it was shaking rather than a wave-like motion. First quake S. N.		
		At Overhalden an old chimney collapsed, and people ran out of their houses for fear that they would fall down . It lasted 80 seconds. At Brakken in Osterdalen the quake lasted 30 seconds.		

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	23

SOURCE

Abo Tidenden,
1820/3/8.

8 mars 1820:

Underrättelser om de sistlidna år i Finland inträffade jordskalv (ur Åbo Tidn.).

..... Det andra inom sistlidet år i Norden inträffade jordskalvet skedde den 31 aug. mellan kl. 3 och 4 e.m. och var av vidsträcktare omfattning (än ett skalv 17 febr.). Det är redan av tidningarna bekant att det varit på samma tid iakttaget i Stockholm, Trondheim samt flera svenska och norska ~~stad~~ orter, ävensom i Kola i ryska lappmarken. Inom Finlands gränser har det utan tvivel blivit känt på flera av dess nordliga trakter; men pålitliga underrättelser därom är avgivna enbart från Torneå stad och Kalajoki socken. I nejden av Torneå har intet dån blivit hört; men hus och byggnader försattes i en våglik skakning så att alla lösa möbler och kärl under en halv minuts tid var i rörelse, liksom vid ett starkt åskslag. Efter jordstöten var luften vid alldeles molnfri himmel, ganska dimmig med luft såsom av rök från en närbelägen skogseld, ehuru vädret, under fortfarande sydlig vind, blåste från havet. Denna skakning har man, vid Torneå, ej känt längre åt norr än 3 mil därifrån ?? till Karungi eller Carl Gustafs kyrka; men åt sidan, i Arpela och ~~Könölä~~ Könölä byar, har den varit häftigare än vid Torneå och Haparanda, varav man, även för denna inskräntare ort, gjort den slutsats att dess riktning varit från sydväst till nordost.

I Kalajoki socken har detta jordskalv under klar himmel, med ett obetydligt men mörkt moln i öster, varit förenat med dån. Husen skakades i 1 minuts tid; och tyngre saker, som var på väggar lösligen upphängda, svängde av och till. På några ställen hade till fots gående personer tyckt marken liksom svikta i vågor; och emedan dessa rörelser, ehuru med mer eller mindre styrka, blivit kända i hela Kalajoki socken, som från sydost har en sträckning av 10 mil åt nordväst, så uppgives ock skakningen på denna ort ha skett i nämnda riktning. Även i Brahestad och Uleåborg skall den, efter berättelser, varit känd.

Om man överser hela den landsträcka, från Stockholm till Trondheim, genom Kalajoki och Torneå till Kola, där detta jordskalv blivit märkt, så befinnes det ha varit känt i den nordligaste delen av Europa, åtminstone i en längd av 120 svenska mil, under en icke obetydlig bredd. Märkligt är att den trakt omkring Torneå där skakningen den 17 febr. skrämd ortens invånare, ej är långt från medelpunkten av den vidsträcktare landsträcka, inom vilket det senare skalvet blivit iakttaget; men ännu märkvärdigare är att samma dag, den 31 aug., och vid samma tid då jorden här i Norden skalv, i Tultschun, en stad vid Dniestr, omkring 20 svenska mil norr om Odessa vid Svarta havet, vid samma geografiska bredd som Paris, och omkring 200 mil fågelvägen från Torneå, en så stark köld inträffat att bäckar tillfrusit. Att tvenne på vardera av nämnda orter så ovanliga händelser inträffat alldeles på samma tid, syns antyda någon gemenskap mellan dessa händelser och ge anledning till forskningar huruvida de kunna ~~här~~ ha samma orsak.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	24

SOURCE

Trondhjems Adv.
Kont. Eft.
17 Sept 1819.

Prædikanterne
 I paa femtende Søndag efter Trinitatis.
 Til Høimesse:
 I Domkirken Hr. Stiftsprovst Ungell.
 I Prædike Hr. Støren.
 I Hospitalskirken Hr. Arens.
 Til Aftensang:
 I Domkirken Hr. Arens.
 I Prædike Hr. Schulz.

Ved den i forrige Nummer meddelte Efterretning om Jordstølvet var af Forfatteren tilføjet følgende Lynildshistorie:

Det var den 3die Septbr. 1818, om Eftermiddagen Kl. 5, da et hurtigt oprællende Løben med usædvanlig Bulder nærmede sig Præstegaarden. Jeg var fraværende, og i Trondhjem, i Anledning af den forestaaende Kroyning — Jeg sad just ved Hans Majestæts Taffel, og saae Glimtet af den sorteste Lødenskye, jeg i mit Liv har seet — Mit Sind stemtes i samme Dieblis-
 th. alvorligste Eftertanke — Det var ingen Ahnelse om det, der foregik i mit Hjem, 2 Mile derafra — men den Tanke: End om Gud nu sendte en Lynstraale ind i disse Værelser, hvor Kongen, hans Sen, Rigeres Ministre, kongeriges Stottere, Generaler, Bisper og en talrig Samling af vigtige Personer vare samlede — Ordener, Procerier, Sæbler og alt dette Glimtende, ville være ligesaa mange Lødensledere; det sammentrykkede Skrab vilde føre Strømmen i et Dieblis fra Mand til Mand — og Gud hvilken Forstyrrelse i Europa, i de forenede Riger og i Familierne vilde blive Folgen — I saadanne Tænker som jeg alvorligst forbyder, ikke tænke paa mig selv eller mit eget Hus, medens Gud bestyrmende holder sin Haand over Mine og Mit. — Der skete, jeg saar, jeg ned i mit Præstegaards Høimessning, og det ikke enkelt, men paa tre Steder. En Skralde rammede Møbløstebæser paa Døreningens østre Ende, kastede det ned, der ligger

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	25

SOURCE

Trondhjems Adv.
Kont. Eft.
17 Sept 1819.

Kæbdningen fra, gik ind igjennem et vindue, der
die Loft, knuste alle Stuerne, sprængte alle
posten; slog igjennem Gulvet, ned i anden Etage,
hvor denne Straale forenede sig med en anden,
der var gaar igjennem et Kaffelovnsrør, med
samme Værelse; her sprængtes 3. og 4. Etage, og
Kaffelovnsrøret blev brødt i to Stykker; 5.
Parallelt med det sprængte Loft — En 6. Straale
som havde sit Værksted paa dette Værelse, traf
der laar flere Læs Hovlspaaner, slog ned et
Stykke Træ i Haanden; det splintredes i to
Haand, den selv dættedes rundt, som af en Gulv-
velvind, Hovlspaaner og Værkstøi flod omkring i
Værelset, der var fyldt af Røg og Damp; en 7. Straale
knap smeltedes i hans Trøie, men den 7. og 8.
Gang blev afladt — Denne Lynstraale sprængte
Hul paa Messingvæggen, der tildeels var Røg,
og dættedes paa Væggen i næste Værelse, faldt
ud, et Sten og Kalk, som om det var slaaet ned
1000 Pund — Det var ikke Dødsstraf.

og de vare, 9. og 10. Gang, med ned i 2. Etage.
En tredje Lynstraale slog ned igjennem den store
Gloefsteen, sprængte Hul paa den, traf Kaffepis-
get i Kaffeløst, sprængte hendes Fodstøt og
faldte paa hendes under Kjellensbænk — Igjennem
det sprængte Hul gik en Deel af Straalen ind i
Mælkammeret, faldte min 17de Gang frugte
sommelige Rone under Mælketrøien, her af Dreng-
gebørnene under Bordet, og en voksen Karl op paa
Bordet, faldte ogsaa dette Værelse med Damp,
uden at gjøre videre Skade, end en fin brandt
Stribe paa min Kones Ansigt og Hals — De 2
mindste Børn vare paa Barnelamneret, hvor
Straalen ikke kom, men de bleve dog faldede overs-
ende. En tredje Green af denne Straale tog
Veien igjennem Kaffelovnsrøret i Sovelamme-
ret, og ud af Dvæerren, foran hvilken min
Kones Søster sad paa en Skammel — Hun blev
loftet frem paa Gulvet, Straalen traf og faldt
paa begge hendes Fødder, og slog et Hul ned
igjennem Plantegulvet, der hvor hendes Fødder

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	26
Trondhjems Adv. Kont. Eft. 17 Sept 1819. løst — Værelset fyldtes med Svovldamp, men ingen Gnist tændte, høreten i de øvre eller i noe get af disse tre Værelser. Dette er skeet af Her- nen, og er underligt for vore Dine. R o n n e.				

SOURCE

Trondhjems Adv.
Kont. Eft.
17 Sept 1819.

løst — Værelset fyldtes med Svovldamp, men
ingen Gnist tændte, høreten i de øvre eller i noe
get af disse tre Værelser. Dette er skeet af Her-
nen, og er underligt for vore Dine.
R o n n e.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	27

Opfordring fra den physiographiske Forening i Kristiania til at iagttage og anmelde Jordkjælv.

I en Afhandling "om Jordkjælv i Norge", indført i Magasin for Naturvidenskaberne, 2den Række 2det Bind, ytrer Forfatteren (Prof. Keilhan) det Ønske, at man maatte give mere Ogt paa disse Naturbegivenheder, end hidtil er fæet, og at Alt, hvad desangaaende iagttages, maatte blive opbevaret for Videnskaben. Med dette Ønske fremkommer man her til Nordlandenes Behoere i Særdeleshed, da det er af høj videnskabelig Interesse at faa afgjort et Spørgsmaal, hvortil hin Afhandling giver Anledning, nemlig

om ikke og vis, Del af det nordlige Norge udgjør et eller tilhører en Fjærgen, af de hidtil bekendte jordskælv-Regioner (Kredse), nemlig Region af dette Slægt. Af saadanne er hidtil kun antaget toende, som vedkomme vor Verdensdel, nemlig den sydøstasiatiske og den islandiske, saa at alle de Jordkjælv, der maades hos os, kun skulde være fortrængte Evingninger af Etod, der udgaa fra disse toende Regioner. Ifølge de i den anførte Afhandling samlede Iagttagelser synes imidlertid den Formodning ikke ubægt, at Middelpunktet for en, om end forholdsmæssig faag, saa dog ganske skilførendig Kyskælv-Kreds er forklunden omtrent under Polarcirkelen her paa den skandinaviske Halvde. Saaledes indtraf den 31te August 1819 et meget stærkt Jordkjælv, der paa den ene Side ikke synes at være sporet udenfor Sletten, og paa den anden, ikke udenfor Trondhjem, men som var færdigst hæftigt i den nordlige Del af Helgeland, saasom i Hennæs og paa Euro, Siedet, der ogsaa ere at betragte som hørende den- ne Kyskælv-Hovedfæde. Just paa Euro er siden (af en af de Proprietær A. Dals) en Mængde andre Jordkjælv bleve bemærkede, som spædt påstaa at have have hjemme der i Egnen, da kun et af dem kun antages at falde sammen med bekendteblevne Kyskælv- fæde dets høit beliggende Punkter; dette indtraf den 21de Febr. 1826, da man og havde Jordkjælv i Lof- foden, et Etod, som dog heller ikke er stort længere fæ- der fra Hovedfæden for Kyskælv den 31te August 1819; end Trondhjem er det, hvorfra som anført denne Kyskælv strækker sig.

Det maatte da først og fremst være ved Iagt- tagelse i den nordlige Del af Helgeland og i de der- til nærmest tilgrændsende Egne, at den ovenfor ytrede Formodning kan finde Bekræftelse eller ikke. Man til- lader sig derfor især at opfordre disse Stedets Behoe-

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	28

SOURCE

Tromsø
Tidende,
No. 17,
27/2/1842.

re til at give Ngt paa de hos dem, som det synes, fortræffeligst hyppigst forekommende Jordstøt. Da det imidlertid ogsaa gjælder om at bestemme Rystelsernes hele Udstrækning, saa indsees, at ligeledes Efterretninger fra andre Egne ville være særdeles velkomne, foruden at disse fra et almindeligere Standpunkt naturligvis altid ville være af Interesse.

Angaaende Jagttagelses-Maaden, da turde det ikke gavne stort forsaavidt at meddele nogen bestemt Forskrift. Enhver Jagttager vil især give Ngt paa Tiden, naar Jordstøtvet finder Sted, og saa noie som muligt anmærke deene; ligeledes saavidt muligt Barigheden af Rystelsen. Fremdeles vil det, saavidt ske kan, observeres,

1) Herved forstaaes Regioner, i hvilke Jordstøt og vulkanst Birkfomhed især finde Sted, og hvori de dertil hørende Phenomener staa i nærmere Forbindelse med hinanden indbyrdes, end med ligeartede Phenomener i andre saadanne Regioner, saa at man for hver af dem kan antage et særligt Sted for den Proces, der betinger de deraf følgende Vulkaners Birkfomhed, saavel som de Jordstøt, der sammensværes indtræffe.

om Stødet eller Stødene ere horisontale, og da i høed Compasfreg de gaa, eller om de ere opadviertende, eller om det er en bølgeformig Bevægelse, som foruarmet. Styrtet af Jordstøtvet vil Enhver, ved at lægge Mærke til dets Birkninger, i Høiend saavel som ude, forsøge, saa godt han kan, at bestemme og angive. Deres at kunne anvende de Instrumenter, som ere opfundne til saadant Brug, kunde vistnok i mange Tilfælde være usseligt; men meget gode Resultater kunne ogsaa erholdes uden disse Apparater, hvilke desuden hos os med Sagen mindre Fortrolige let kunne blive vildledende. Forandringer i Vindens sædvanlige Tilstand, af hvilken Løstomhedst Slags, som antages at have noget som helst Sammenhæng med Jordstøtene, — Urolighed hos Mennesker og Dyr, Veirforandringer, usædvanlige Bevægelser i Vandene, Vindstød a. s. v. a. s. v. vil ligeledes sikkert Enhver, som overhoved vil besætte sig med denne Sag, efter bedste Effort iagttage og antegne.

Beretningerne bedes indsende til den physiographiske Forening i Kristiania, hvis ikke Jagttageren foretrækker i noget offentlig Blad, selv at beretningerne sine Bemærkninger.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	31 Aug	N. Norway	1819/8/31	29

SOURCE

Tromsø
Tidende,
1/5/1842.

Spør af Jordskjælv i Senjen den 31te August 1819.

J Anledning af Professor Keilhans Ytring - eller Mening - om Jordskjælvet i Nordland den 31te Aug. 1819, der er optaget i dette Blad No. 17 d. A. hvori det heder: "At Jordskjælvet paa den ene Side (af Polarcirkelen) ikke synes at være sporet nord for Salten" — tillader en Indsender sig herved at oplyse, at det sporedes gennem hele Senjen, Al. omtrent 3 Eftermiddag, og paa sine Steder var Ryskelsen saa heftig, at Gryderne dansede i Skjeringerne paa Skorstenen, og Møblerne bevægedes i Værelserne, hvilket ogsaa var Tilfældet i Væsteraalen.

At Ryskelsen var stærkere under Polarcirkelen indrømmer jeg fuldkommen. — En stor Jægt her fra Egnen (sydlige Senjen) passerte just samme Tid Strækningen mellem Mangvarene og Eidsøen. Der var Ryskelsen saa stærk paa Eoen, at Fartøiet ligesom standsede, og skjalv som et Løv, med Knag og Brag, til stor Forskrækkelse for Mandskabet, der ikke strax begreb Marsjagen. I Eidsøen - 1 Mil fra Euro - faldt Sten ned af Skorstenene, og voldte Skade. Her derimod sporedes ingen Bevægelse paa Eoen.

Vi havde den Dag spag Østenvind med klar Luft om Formiddagen. Eftermiddag stille og lidt Regn. Mærkeligt var det ogsaa at vi her den samme Maaned havde tvende af de frygteligste Tordenveir med Lynild, som vi har oplevet, nemlig den 7de Aug. om Eftermiddagen, og den 28de om Aftenen. Hvorvidt disse flode i Forbindelse med Jordskjælvet kan jeg ikke bedømme. Senjen i April 1842.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	28 Sept etc.	Luuröe	1819/9/28	1

SOURCE

Keilhau.

28 Septr., paa Luuröen, et svagt Stöd.
20 — sammesteds, et svagt Stöd.

16 Octbr., smst., ligeledes.

10 Novbr., paa Luuröen, et stærkt Stöd.

21 — smst., et svagt Stöd.

3 Decbr., smst., ligeledes.

17 — smst., ligeledes.

Perrey.

—28 et 29 septembre, à Luuröe, faibles secousses (K.).

—16 octobre, à Luuröe, nouvelles secousses.

—10 novembre, à Luuröe, secousse forte.

—21 novembre, nouveau et faible tremblement à Luuröe.

—3 et 17 décembre, à Luuröe encore, secousses faibles (K.).

Kolderup.

28 september, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

29 september, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

16 oktober, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

10 november, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

21 november, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

3 december, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

17 december, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	2,3 Oct	Trondheim	1819/10/2,3	1

SOURCE

Perrey.

—Nuit du 2 au 3 octobre, à Saltdalen, Drontheim, etc.,
tremblement de terre précédé d'un bruit très-intense,
qui paraissait se propager de l'ouest à l'est (*Ann. de
ch. et de phys.*, t. XXXIII, p. 404).

Kolderup.

2 - 3 oktober, om natten, Saltdalen—Trondhjem. M. (PERREY).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	2,3 Oct	Trondheim	1819/10/2,3	2

SOURCE

Nuit du 2 au 3 Octobre, — ; *Staltdalen*, *Drontheim*, etc. ; tremblement de terre, précédé d'un bruit très-intense, qui paraissait se propager de l'ouest à l'est.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1819	20 Oct	Hemmaes	1819/10/20	1
SOURCE Keilhau. Perrey. Kolderup.	20 — i Hemnaes, see ovenfor. —20 octobre, faible secousse à Hemnaes. Mellem 31 august og 20 oktober, hyppige rystelser i Hemnes i Ranen. (KEILH.).			

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1820	3 Jan etc.	Luurøe	1820/1/3	1

SOURCE

Keilhau.

1820.

3 Januar, smst., ligeledes.

10 Januar, smst., ligeledes.

12 — smst., et stærkt Stød.

20 — paa Luurøe, et stærkt Stød.

29 — smst., ligeledes.

8 Febr., smst., et let Stød.

2 April, smst., et stærkt Stød.

17 — smst., et stærkt Stød.

11 Juni, smst., et let Stød.

10 August, smst., fire lette Stød.

18 — smst., to lette Stød.

20 —

21 —

22 — } smst., hver Dag et let Stød.

14 Septbr.,

10 Octbr.,

Perrey.

1820. 3 et 10 janvier, à Luurøe, secousses faibles; les 12, 20 et 29, secousses fortes au même lieu.

— 8 février, à Luurøe, secousse faible.

— 2 et 17 avril, au même lieu, secousses fortes.

— 11 juin, à Luurøe encore, secousse faible.

— 10 août, au même lieu, quatre faibles secousses; le 18, deux secousses faibles; les 20, 21 et 22, ainsi que les

— 14 septembre et

— 10 octobre, une faible secousse chaque jour (K.).

Olderup.

1820.

3 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

10 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

12 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

20 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

29 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1820	3 Jan etc.	Luuröe	1820/1/3	2

SOURCE

Kolderup.

8 februar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
2 april, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
17 april, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
11 juni, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
10 august, paa Lurøen i Helgeland, 4 stot. L. (KEILH.).
18 august, paa Lurøen i Helgeland, 2 stot. L. (KEILH.).
20 august, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
21 august, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
22 august, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
14 september, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
10 oktober, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1820	19 Jan	Voss	1820/1/19	1

SOURCE

Keilhau.

19 — paa Voss, et temmelig stærkt og vedvarende Jordskjælv Kl. 6 om Morgen. Barometeret 27, 1, 4, Therm. —6; Vinden sydvestlig og Luften skyet. (Rigstidenden for 1821, No. 20).

Perrey.

—19 janvier, six heures du matin, à Voss, secousse assez forte.

Kolderup.

19 januar, kl. 6 fm., paa Voss. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1820	19 Jan	Voss	1820/1/19	2
SOURCE Rigstidenden for 1821, No. 20. Two quakes, the first stronger than the second. - and quake 4th and 6th of March, } W.→E. - and 22nd of March (very weak). }				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1820	17 Feb	Lappland	1820/2/17	1

SOURCE

Kjellén.

1820.

120. Den 17 februari; Lappland.

»En stark skakning ofvan om polcirkeln på en sträcka af ungefär 16 mil i Lappmarken».

EHRENHEIM s. 100.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1820	31 Aug	Norrlands	1820/8/31	1
121. <i>Den 31 augusti; Norrlands kust.</i> »Samma år den 31 aug. öfver Torneå, Vesterbotten ned till Kristiania, äfven känd i Stookholm.» ELRENNIEM ibm. Utan tvifvel var detta ett botniskt skalf efter någon af de kända seismiska linierna, men utbredningen är påfallande och äger knappast ett motstycke inom våra seismiska annaler.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1820	13 Nov	Kinds	1820/11/13	1

SOURCE

Kjellén.

178. 1820, nov. 13. kl. 12,45 f. m. Kinds härad (Älfsb.) upp
till Hångsdala (Skarab.). Skarab. HS. Handl.
1821, s. 26.¹⁵

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1821	4 Feb	Bergen/Voss	1821/2/4	1

SOURCE

Keilhau.

1821.

3 og 4 Febr., Jordskjælv i Bergen. Herfra skrev man (Rigstidenden for s. A., No. 15): "Her i Byen og dens Omegn sporedes et ikke ubetydeligt Jordskjælv Natten til den 3 Febr., Kl. imellem 1 og 2, hvorpaa fulgte Uveir fra Vest med Haglbyger hele Dagen. Den 4 var Veiret stille og smukt før Middag, men Kl. 12½ skede en af de hæftigste Jordrystelser, Anmelderen har følt; den varede sikkert 1 Minut, og Kl. 8 om Aftenen skede atter to Stød, omtrent 6 til 8 Minuter mellem hvert, og hvoraaf det første var det stærkeste, dog ei som hiint ved Middagstid. De syntes alle at trække sig fra N. til S. Natten gav en stærk Nordvest-Kuling med svære Illinger". Fra Voss indløb ligeledes Efterretning om, at to Jordrystelser, den første stærkere end den sidste, ogsaa der vare bemærkede omtrent Kl. 8 om Aftenen; Barometeret 27, 9, Therm. + 1, Vinden N. V., Luftten skyet (Rigstidenden for 1821, No. 30).

Perrey.

1821. 4 février, vers une heure trente minutes du matin, à Bergen, secousse assez forte; le même jour, à midi et demi, forte secousse pendant une minute; à 8^h du soir, deux secousses à six ou trois minutes d'intervalle; la première des deux était la plus considérable, mais cependant moins forte que celle de midi. La direction parut être du nord au sud.

Le même jour, huit heures du soir, à Voss, deux secousses, dont la première était la plus forte (Rigstidenden, 1821, nos 15 et 30, K., et *Ann. de ch. et de phys.*, t. XVIII, p. 414).

Kolderup.

1821.

3 februar, mellem kl. 1 og 2 fm., i Bergen og omegn. R. (KEILHAU.)
4 februar, kl. 12½ middag, i Bergen, 2 stød. L. (KEILHAU.)
4 februar, kl. 8 em., i Bergen og paa Voss, 2 stød. M. (KEILHAU.)

Reusch.

Bergen og Voss 1821. 4de februar. Kl. 8 efterm.

Aftershocks: 6/2 and 22/2 at Voss, W.E.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1821	4 Feb	Bergen/Voss	1821/2/4	2

SOURCE

Rigstidenden,
1821, no.15.

Ann. de Ch.
et de Phys.
xviii, p.414.

Followed by hailstorm. Quake lasted one minute, there were two tremors in the evening separated by a break of 6-8 minutes. N.→ S.

Les 3 et 4 février. Bergen en Norwège. Assez vives secousses.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1821	6 Feb	Voss	1821/2/6	1
SOURCE				
Keilhau.	6 Febr., paa Voss, svagt Jordskjælv Kl. 7½ Aften. Barometeret 28, 3, 2, Therm. + 2, Vinden S. V., Luften taaget (l. c.).			
Perrey.	—6 février, sept heures trente minutes du soir, à Voss, faible secousse.			
Kolderup.	6 februar, kl. 7½ em., paa Voss. I. (KEILH.).			

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1821	22 Feb	Voss	1821/2/22	1
22 Febr., paa Vofs, "overmaade stærk Jordrystelse," Kl. 3$\frac{1}{2}$ Eftermiddag. Barometeret 28, 9, Therm. —1, 5, Luften stille og taaget. Alle disse paa Vofs merkede Jordskjælv troedes at have havt deres Retning fra Vest til Øst (l. c.). —22 février, trois heures trente minutes du soir, à Voss encore, très-forte secousse. Les secousses observées dans cette ville parurent se propager de l'ouest à l'est. 22 februar, kl. 3$\frac{1}{2}$ em., paa Voss. L. (KEILH.).				

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

Kolderup.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1821	9 May etc.	Lauröe	1821/5/9	1
SOURCE	Keilhau.			
		9 Mai, 25 Juli, 10 Septbr., 12 — } paa Lauröen, hver Dag et let Stød.		
		—9 mai, à Lauröe, une faible secousse. —25 juillet, une faible secousse encore. —10 et 12 septembre, à Lauröe, une faible secousse chaque jour (K.).		
		9 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.). 25 juli, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.). 10 september, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.). 12 september, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).		

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1821	20 Dec	Eyafjelds-Jökull	1821/12/20	1
—20 décembre, la montagne de Eyafjelds-Jökull (Islande) jeta par son sommet des torrents de flamme, et la terre trembla fortement. Ce volcan reposait depuis 1812. Du 20 décembre au 1er février 1822, la colonne de feu fut constamment visible (<i>Ann. de ch. et de phys.</i>, t. XXI, p. 397; <i>Journ. des Débats</i>, 8 et 9 avril 1822). Von Hoff, qui décrit assez longuement cette éruption, signale des tempêtes le 25, du sud; les 26 et 27, du nord-est, avec baisse extraordinaire du baromètre, observée dans la plus grande partie de l'Europe.				

SOURCE

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1822	15 Feb	Halland	1822/2/15	1

SOURCE

Perrey.

1822. 15 février, à Halland, forte secousse (*Ann. de ch. et de phys.*, t. XXXIII, p. 405).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1822	15 Feb	Halland	1822/2/15	2

SOURCE

Ann. de ch.
et de Phys.,
t. XXXIII,
p.405.

15 Février, —; *Halland* (Suède); forte secousse.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1822	4, 8 May	Luuröe	1822/5/4,8	1
SOURCE				
Keilhau.		1822. 4 Mai, paa Luuröen et let Stöd. 8 — smst., ligeledes.		
Perrey.		—4 et 8 mai, à Luuröe, une secousse (K.).		
Kolderup.		1822. 4 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.). 8 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).		

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1822	10 Sept	Carlstad	1822/9/10	1
SOURCE				
Keilhau.	10 Septbr., i Carlstad, stærkt Jordskjælv med underjordisk Torden, og ledsaget af Stjernes kud (Keferstein, l. c., P. 340).			
Perrey.	—10 septembre, onze heures et demie du soir, à Carlstad, fort tremblement de terre précédé d'un bruit semblable à celui du canon, et accompagné de l'apparition d'un grand nombre d'étoiles filantes très-brillantes. Direction de la secousse, de l'est à l'ouest: elle fut ressentie jusqu'aux extrémités de la province. On a trouvé dans différents endroits des aérolithes (<i>Ann. de ch. et de phys.</i>, t. XXI, p. 393; <i>Moniteur et Journal des Débats</i>, 11 octobre 1822; K., d'après Keferstein, l. c., p. 340).			
Kjellén.	1822. 122. Den 10 september; Karlstad. »En lindrig stöt, åtföljd af ett rullande dån.» BERZELIUS, årsberättelse till K. V. A. 1823, s. 229. »Stærkt Jordskjælv med underjordisk Torden og ledsaget af Stjernes kud.» KEFERSTEIN hos KEILHAU, s. 105. 179. 1822, sept. 10, sent aftonen. Karlstad, S. Dal. Berz., Sid.			

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1822	1 Nov	Norrtelge	1822/11/1	1
SOURCE				
Keilhau.	I Novbr., svage Jordstöd ved Norrtelge og ved hele den nordlige Kyst af Östersöen, ledsagede af rullende Larm. (Kefenstein, l. c., P. 342).			
Perrey.	— 1er novembre, à Norrtelge et sur toute la côte boréale de la Baltique, faible secousse avec roulement (Kefenstein, l. c., p. 342, K.).			
Kjellén.	123. Den 1 november; Upplands kust. »I nov. lindrig stöt i Norrtälje och hela Östersjökusten N åt, åtföljd af ett rullande dån från N till S.» BERZELIUS ibm. »1 nov., svage Jordstöd ved Norrtälje och ved hele den nordlige Kyst af Östersöen, ledsagede af rullende Larm.» KEFERSTEIN hos KEILHAU, ibm. Tydliggen samma källa. 180. —, nov. 1. Norrtälje och »hela Östersjökusten N. åt». N. Berz.			

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	6 Jan	Bergen	1823/1/6	1
SOURCE				
Keilhau.	1823. 6 Januar, Jordskjælv i Bergen (Keferstein, l. c., P. 342). Hverken Rigstidenden eller Morgenbladet omtaler dette Jordskjælv; Angivelserens oprindelige Kilde er mig ubekjendt.			
Perrey.	1823. 6 janvier, à Bergen, tremblement cité d'après Keferstein, l. c., p. 342. La source de cette nouvelle est inconnue à M. Keilhau (K.).			
Kolderup.	1823. 6 januar, i Bergen. (KEILH.).			

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	9 Jan etc.	Luuröe etc.	1823/1/9	1

SOURCE

Keilhau.

9 — paa Luuröe, et Stöd.

10 — smst., tre Stöd.

24 — smst., et Stöd.

25 — smst., to Stöd.

27 — smst., et let Stöd.

29 — Jordskjælv i Norrtelge (Keferstein, l. c., P. 342).

30 — paa Ålands-Öerne, mellem Kl. 11 om Aftenen og Midnat, et hæftigt Jordstöd ledsaget af underjordisk Larm. Paa samme Dag følte man en Jordrystelse i Nortelge i Sverige, 11 Mile fra Ålands-Öerne. (v. Hoff, i Poggend. An., 9 B., P. 589).

25 Febr., paa Luuröen, to Stöd. (Paa samme Dag Jordskjælv i Hannover? v. Hoff, l. c. P. 502).

19 Marts, smst., to Stöd.

24 — smst., to stærke Stöd.

6 Mai, smst., et Stöd.

8 Octbr., smst., to Stöd *).

*) I det paa Luuröen roligt henløbne Mellemfrist fra 6 Mai til 8 Octbr., havde Vulkanen Kötlegiaa paa Island Eruptioner, nemlig i Juli fra 1 til 15 (v. Hoff, l. c., P. 596). I Mellemtiden mellem 12 Septbr. 1821 og 4 Mai 1822 havde Eyafjelds Jökul et hæftigt Udbrud, fra Decbr. 1821 til 1 Febr. 1822. (Keferst. l. c., P. 338).

9 — smst., tre Stöd.

11 — smst., et Stöd.

—9 janvier, à Luuröe, un choc; le 10, trois chocs; le 24, une secousse; le 25, deux secousses; le 27, une secousse faible (K.).

—29 janvier, à Norrtelge, ville de Suède à l'est d'Upsal, tremblement de terre (K.).

—30 janvier, à Norrtelge, deux secousses. A l'île d'Åland (mer Baltique), à 11 milles géographiques de Norrtelge, on ressentit une violente secousse entre onze heures et minuit: elle était accompagnée d'un bruit souterrain (*Ann. de ch. et de phys.*, t. XXIV, p. 429; *Journal des Débats*, 17 mars 1823; *Moniteur*, 18 mars; von Hoff, *Archiv. des decouv.*, 1824, p. 210; *Ann. de Poggendorff*, t. IX, p. 592).

—25 février, à Luuröe, deux secousses.

—19 mars, à Luuröe, deux secousses; le 24 mars, deux fortes secousses encore.

—6 mai, à Luuröe, une secousse.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	9 Jan etc.	Luurøe etc.	1823/1/9	2

SOURCE

Perrey.

—Du 1er au 26 juillet, le Koetlegiaa (Islande), qui était tranquille depuis soixante-huit ans, a fait trois éruptions. Chacune fut accompagnée de tremblements de terre (*Ann. de ch. et de phys.*, t. XXIV, p. 432; *Constitutionnel*, 11 sept. 1823; *Journal des Débats*, 11 sept. et 9 oct.; von Hoff).

—8 octobre, à Luurøe encore, deux secousses; le 9, trois secousses nouvelles; le 11, une secousse (K.).

Kolderup.

9 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
10 januar, paa Lurøen i Helgeland, 8 stöt. L. (KEILH.).
24 januar, paa Lurøen i Helgeland, stöt. L. (KEILH.).
25 januar, paa Lurøen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).
27 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
25 februar, paa Lurøen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).
19 mars, paa Lurøen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).
24 mars, paa Lurøen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).
6 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
8 oktober, paa Lurøen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).
9 oktober, paa Lurøen i Helgeland, 3 stöt. L. (KEILH.).
11 oktober, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	30 Jan	Norrtälje	1823/1/30	1

1823.

136. Den 30 januari; Upplands kust.

»Den 30 jan. 1823 kändes i Norrtälje, längs åt hafskusten N åt och på Åland tvänne lindriga jordstötter. På Åland voro de starkast och åtföljda af dån.»

BERZELIUS i Årsber. 1824, s. 282. KEILHAU, s. 106, tillägger (efter v. HOFF) att stöten på Åland kändes mellan kl. 11 e. m. och midnatt. Jfr ofvan nr 123, som måhända tillhör samma spänning.

Som bekant anses Ålands haf för ett sänkningsfält, hvars ena rand sticker upp i Upplands ö-fria kust utanför Björkö och Vätö.¹

¹ SVEDMARK, Studier i Roslagen, s. 22; E. ERDMANN i geol. bl. Grisslerborn (1895), s. 3.

181. 1823. jan. 30, kl. 10 f. m. och 2—3 e. m. Norrtälje och kusten i N., ned till Skånella i S.V. Åland och Nystad i O.; till Åland från V. Berz., Moberg, Sid.

61. 1823. I. 30, kl. 11 & kl. 14 1/2. Åland, Nystad.

»Kl. 1/2 till 11 f. m. jordskalf, nog starkt, men ännu starkare var det kl. 1/2 till 3 e. m. Jorden darrade och ett doft dunder i [oläsligt] hördes vid [oläsligt]» (i meteorologisk journal, förd i Finström av dr. J. P. GRANBERG, meddelat av prof. OSC. V. JOHANSSON).

»Thorsdagen den 30 sistl. Januari kändes här [Nystad] tvänne Jordskalf, först kl. 11 f.m. och sedan kl. half till 3 e.m., af hvilka husen litet skakades och derjemte hördes ett dån såsom af förbifarande vaguar. Deras riktning tycktes vara ifrån väster till öster. Vinden var sydost med lagom bläst och mulen luft. — Enligt pålitliga berättelser hafva samma Jordskalf bemärkts vidsträckt å Landet häromkring» (Åbo Tidningar 1823, nr. 13).

»I Nystad och på Åland kändes den 30 [Jan.] kl. 11 f.m., samt kl. 2 1/2 e. m. ett jordskalf med dån, gående ifrån Wester åt öster, iakttaget på samma tider äfven i Roslagen i Sverige» (Und. fr. F. H. S., II. Saml. No 3, Åbo 1823, p. 101.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	27 July	Kinnekulle	1823/7/27	1
182. —, juli 27, kl. 5 f. m. Kinnekulle. V. Sid.				

SOURCE

Kjellén.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	1

SOURCE

Keilhau.

16 Novbr.,
17 — } Jordstøt i Christiania; på sidestærkede Dag
24 — } ogsaa i "Friedrichstal, Moss og Westernæs"
(Keferstein, l. c., P. 343).

24 Novbr., i Stockholm og paa nogle Steder i Dalarna, sa-
ge Jordstød, ledsagede af en dump Lyd, som syn-
tes at komme ned fra Luften (v. Hoff, l. c., P.
600).

Perrey.

—16, 17 novembre, à Christiania, secousses (K.).

—24 novembre, six heures cinq minutes du soir, à
Stockholm et dans la Dalécarlie, faible secousse pré-
cédée d'un bruit sourd qui paraissait descendre de
l'atmosphère. On l'a ressentie quelques minutes plus
tôt en plusieurs lieux situés à l'ouest. Peu après, vio-
lente tempête (*Ann. de ch. et de phys.*, t. XXIV, p.
429; *Journal des Débats*, 25 décembre 1823; *Moni-
teur*, 26 et 27 décembre 1823, 4 janvier 1824).

Le même jour, à Christiania, Friederichstal, Moss
et Westernæs, une secousse (K.).

Kjellén.

1823.

124. Den 24 november; Värmland och Mellansverige.

»Den 24 nov., kl. 6 på aftonen, kändes i flera delar af Sverige
en jordstöt, som jag skall utförligen omtala efter den rörers oss när-
mare, och som ehuru ganska ringa till sin rörelsequantitet likväl ge-
nöm sin utsträckning väckte en särdeles uppmärksamhet. Här i
Stockholm kändes den af ganska få, jämförelsevis med dem som
icke däraf erforo det minsta. Längre åt O (V?) har den blifvit mer
och mer märkbar, ehuru ingenstädes så betydlig att någon skada
däraf uppkommit. I anledning af de upplysningar rörande denna
jordstöts utsträckning, jag genom tidningarne begärt, hafva åtskil-
liga underrättelser inkommit. Den nordligaste är från Falun, den
sydligaste från Högby i Östergötland samt Slättängs gästgifvaregård
i Västergötland¹ och den östligaste(?) från Uddeholm i Värmland.
Jag vet icke, att denna jordstöt blifvit bemärkt på Österajöns östra
strand; det är däremot af alla omständigheter troligt att den måst
kännas i Norge, kanske på något ställe starkare än i Sverige, emedan
den synes hafva varit starkast i Värmland och på dess vestra gräns;
men de upplysningar jag därom begärt af en af Akademiens norska
ledamöter hafva uteblifvit. I Skånes norra del kändes den icke.

Berättelserna öfverensstämma däri, att i Värmland jordstötar
kännts starkare än i de andra provinserna, att den varit blott några
få sekunder (några säga $\frac{1}{2}$ eller hel minut; detta härrör från ovana
att mäta så korta tidmoment), och att den skett med tvänne repri-
ser såsom tvänne på hvarandra följande stötar. Somliga beskrifva
rörelsen såsom rätt upp och ned, andra såsom våglik, hvilket måste
bero på lokala förhållanden. Den föregicks af ett stigande buller
likt det af en häftigt framrullande vagn, hvilket buller slutades med
första stöten. Detta buller hördes i Värmland så starkt, att det
väckte uppmärksamhet, det aftog med stöten, men det hördes äfven
här i Stockholm af personer hvilkas uppmärksamhet icke var ledd åt
andra håll. Några yttra att ett eldsken varit sedt, detta har dock
ingen positivt tillkännagifvit, och det kan hafva antingen varit en
låg inbillnings foster eller ej sammanhängt med jordskalfvet, emedan
ett sken synbart på långt afstånds ställen borde hafva varit synbart
på mellanstationerna och hafva varit tillräckligt att väcka allas uppmärk-
samhet under den mörka Årstiden. Barometern var i allmänhet låg,

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	2

SOURCE

Kjellén.

termometern öfver fryspunkten, och hela dagen förut var en stark sydvästlig blåst, som kort efter jordstöten på alla ställen utbröt i en ganska häftig storm. Man tyckte sig också finna, att dånet och

¹ Antagligen afes Högby i Skenningetrakten och Slättäng i Vartofta, ett stycke N om Sandhems station.

stöten hade samma riktning emellan SV och NO; några hafva likväl tyckt det komma i SO och NV, men alla gifva den en riktning från norr till söder, då likväl, att döma af fenomenets tilltagande från vester till öster(?), det synes böra hafva kommit från öster och gått till vester. — Då jag själf icke förmärkte något af detta fenomen och således icke kan beskrifva det efter egen känsla, skall jag anföra en af de från Värmland inkomna berättelserna derom (från sassesorn F. V. GEYER i Persberg). Ett starkt buller, liknande det som uppkommer då en hårdt lastad stor och grof vagu köres mycket fort på en ojämn stengata, väckte på en gång vår uppmärksamhet och förskräckelse; detta varade 6 eller 7 sekunder, hvarefter huset skakade så starkt, att möbler och öppna dörrar darrade och att löst upphängda persedlar nedföll; då bullret kom öfver byggningen, hördes det alldeles såsom muren uppå fallit omkull och flere stenar rullat öfver oss; här syntes dock ingen skada skedd, ehuru murar på andra ställen *remnat*. Jag hastade ut för att efterse om något sken skulle synas, men förmärkte ej något sådant, ehuru det berättas att ett sådant varit synligt i NO, därifrån också bullret syntes komma. Termometern visade + 8°. Barometern glömde jag att observera. Efter bullret och skakningen följde ett starkt susande, hvarefter en stark sydvästlig storm uppstod. Folk som gingo ute, hörde bullret starkt, men besynnerligt nog kände icke jorden darra;¹ de som voro

¹ Då utan skakning eller stöt anmäles äfven från Mellanverige 1879, Luleå 1886 och Skara 1893, se G. F. F. 1878—9, s. 319, 1887, s. 47. Å andra sidan har jag antecknat sex fall af skakning utan då, nämligen Luleå 1882, Örebro 1888, Bollnäs 1891, Törneryd 1894, Norrbotten 1894, Ljunghy 1896, se saml. i G. F. F.

på botten i grufvorna hvarken hörde eller kände något, men de som voro på stegarne för att gå upp eller ned kände en så stark skakning att de ej annat visste än att stegarne skulle ramla ned med dem. De som voro på sjön kände en mycket häftig vattnets darrning, helt olik den blåsvädet förorsakar. Personer, som vistades i öfre våningen af ett hus kände darrningen mycket starkare än de uti den nedre. Boskapen började på flera ställen att råma.

Orsaken till ett sådant fenomen kan naturligtvis icke utrönas, då den ej är vulkanisk. Emellertid tyckes dånet, hört öfver en så stor sträcka af landet utan att ändå vara så starkt, att det öfverallt ådragit sig uppmärksamhet, gifva klaffen till en förklaring däraf. Detta då har nämligen meddelat sig icke genom luften utan genom jordens massa, troligen orsakadt af en eller flera från starkaste stöttingsstället löpande sprickor, hvaraf ljudet liksom af sprickor på isen om vintern lupit något litet fortare än sprickningen, vid hvilken husen darrat. Likväl synes det som borde man i detta fall hafva tydligare hört det i grufvorna än ofvan jord, som dock enligt sammanställmande intyg från Persbergs, Bispbergs och Falu grufvor icke varit händelsen.»²

² Vi känna numera, att detta är ett normalt förhållande vid jordkalf. Jfr härofvan s. 199 vid nr 83.

BERZELIUS i K. V. A. Årsber. 1824, ss. 283—286.

EHRENHEIM, s. 100, känner skalfvet endast från Stockholm och har intet annat meddelande därom än att barometern förhöll sig likgiltig. KEILHAU, s. 107, omtalar det dels från Stockholm och dels från Dalarne (»savage Jordstöd, ledsagede af en dump Lyd, som syntes at komme ned fra Luften,» efter v. HOFF). dels från Kristiania och Moss m. fl. (efter KEFERSTEIN). Prof. HANSTEEN har utfört en särskild undersökning om saken (Mög. for Naturvid. 1826), tillfogat en del uppgifter från sydvästra Norge och sammanfattat utbredningsområdet såsom ett bredt

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	3
bälte från Sveriges ostkust genom Upland, Södermanland, Vestmanland, södra Dalarna, norra Östergötland, norra Västergötland, Värmland, södra Hedemarken, Akershus amt, Kristiania och Drammen; från vestra sidan af Kristianiafjorden finnes ingen uppgift mer än från sistnämnda ort. Jfr THOMASSEN i Bergens Museums Aarsberetn. 1888, ss. 6—10, och SVEDMARK i G. F. F. 1894, s. 211 f.¹ Hufvudsakligen genom Berzelius' intresse för fenomenet är 1823 års jordskalf för Mellansverige tillika med 1752 års för Norrland och 1759 års för västkusten det bäst kända för äldre tider. Härtill har naturligtvis bidragit dess ovanligt stora utbredning, som på ett påfallande sätt erinrar om novemberskalfvets 1901. Äfven de olika uppgifterna om riktningen 1823 stämma väl med hvad som konstaterats år 1901 och står i intimt sammanhang med de olika spricksystemen i Värmland, sådana de nu af HOLMQVIST och SVEDMARK påvisats.² I ett annat afseende torde 1823 års jordskalf framstå med rent af klassisk betydelse. Det var med ledning därpå som ¹ Sannolikt är det (som redan SVEDMARK anmärkt, G. F. F. 1894, s. 213) detta skalf som afses, då man 1866 i Tortuna (Vestmanland) påminde sig hafva känt ett jordskalf »för omkring 50 år sedan», se ERDMANN i G. F. F. 1888, s. 767. Jag anser mig därför icke böra upplaga detta rykte som hemul för en särskild jordstöt i trakten. ² Se G. F. F. 1902, ss. 66, 115 ff. (med karta). Det är icke oantagligt, att de stora jordskalfven af 1497, 1879 och 1894 äro att skriva på samma geografiska konto (äfven om epicentrum 1879 af LINNARSSON förlagts till sydvestra Södermanland, se G. F. F. 1878—79, s. 325 f.). BERZELIUS framställde den teori om jordbäfningarne, som definitivt gjorde slut på alla gamla funderingar om luftexplosioner, elektriska urladdningar o. s. v.,¹ och som ännu alltjämt är den härskande.² ¹ Se HJÄRNE, TRÆLIUS, GISSLER ofvan ss. 133, 151 n. 2, 160 f. Jfr HÖGSTRÖM s. 131 och STOCKENSTRAND s. 208. —² I sitt bref till Hjärne 19/11 1703 (ofvan nr 22) förklarar SPARFELDT sin mening, att den anmälda jordbäfningen var »försakad af den stränga vintern, som nu så snart faller på det lilla vädret och jorden, hvaraf vältalen förqväfves och sökande luft försäkras sådan effekt», se HJÄRNE s. 404. ³ Jfr G. F. F. 1902, s. 206. *183. —, nov. 24, kl. 6 e. m. Södra Värmland, N. Västergötland och Närke, med periferi till Solör—Drammen i V., Uddeholm, Västerdal och Falun i N., Uppsala—Stockholm i O., Skeningetrakten, Vartofta, N. Dal i S. (i N. Skåne susning utan stöt). Uppgifter från 11 län. 2 stötar. Berz., Sid. [16—17 november, om natten, i Kristiania. (Th.). 24 november, kl. ca. 5¼ em., Grue, Kristiania, Drammen, Moss, Fredriksstad og Fredrikshald. IV—V. (Th.). Ogsaa merket i Sverige til Uddeholm, Västerdal og Falun i N., Upsala—Stockholm i O. og Skeningetrakten, Vartofta N.dal i S. Stor utbredelse i Sverige. (KJELLÉN). 24 november, mellem kl. 4 og 5 fm., i Soggendal, Dalarna. (Th.).				

SOURCE

Kjellén.

Kolderup.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	4

SOURCE

Reusch.

Soggendals omegn 1823. 24de november. Om morgenen mellem kl. 4 og 5. (Hansteen i „Mag. f. Naturvid.“ VII. Kr. 1826, s. 172. Fra samme sted omtales et jordskjælv mellem kl. 4 og 5 den 6te januar 1824).

Søler, østsiden af Kristianiafjord, Drammen 1823. 24de november. Omtrent kl. 5¼ efterm. Denne jordrystelse var udbredt over det mellemste Sverige og syntes at have været stærkest i Vermeland. Den kjendtes ganske svagt i Stockholm og merkedes ogsaa i Norge: Grue, Kristiania, Drammen, Moss, Fredrikstad Fredrikshald, ingensteds synderlig sterkt. (Hansteen i „Mag. f. Naturvid.“ VII. Kr. 1826, s. 170—176).

1823.

In der Nacht vom 16 auf den 17 November wurde in Christiania von der Schildwache der Festung ein Erdbeben vermerkt.

Erdbeben in Schweden und dem östlichen Norwegen.

Christiania, 24 November, nachmittags 5¼ Uhr. Die Erschütterung wurde auf dem Auditorium der Anatomiechamber, »wo sogar eine der Thüren ziemlich heftig zitterte«, gemerkt. »Die Erschütterung dauerte ungefähr 3 Secunden.«

(Chr. Boeck, stud. med.)

Der Generalauditeur Bergh erzählte, dass in seiner Stube ein hoher, runder Kachelofen auf seinem Fusse zu wackeln begann.

Am 24 November am 5 Uhr 20 Minuten nachmittags erfolgten in Christiania und Opslo zwei Stösse oder Erschütterungen, die gleich nach einander folgten und von denen der erste der heftigste war. Einige meinen noch einen dritten Stoss gespürt zu haben. Die Stösse schienen mehr vertikal als horizontal zu sein.

(»Rigstidende« No. 95.)

Die Temperatur stieg von ± 0.6 (3 Uhr 20 Min. nachmittags) auf $\pm 5.1^{\circ}$ (11 Uhr 9 Min. nachmittags).

Am 24 November 5¼ Uhr nachmittags wurde zu Drammen ein starker Stoss, der mit einem hohlen unterirdischen Dröhnen verbunden war, vernommen. Der Stoss schien von W—O, oder vielleicht WSW—ONO zu gehen und dauerte kaum 2 Secunden. Abends desselben Tages zwischen 9 und 10 Uhr erhob sich ein heftiger Sturm, gleichfalls von W oder WSW. Derselbe dauerte jedoch nur eine Viertelstunde, wonach es wieder still wurde.

Am 24 November 5¼ Uhr nachmittags wurde zu Moss ein Erdbeben mit zwei kurz nacheinander folgenden Stössen bemerkt. Dasselbe wurde am Strande am stärksten verspürt.

Fredrikshald am 24 November 5 Uhr 55 Min. nachmittags. Erschütterung, die 3 Secunden dauerte.

Fredrikstads Vorstadt. Dasselbe Erdbeben wurde hier zwischen 5 und 6 Uhr abends ungefähr 10—12 Secunden lang verspürt. Die Gläser in einem Schranke stiessen an einander. »Der Stoss endete etwas stärker als er begann und nahm, nach meinem Erachten, die Richtung OSO.«

(Ole Mandskow.)

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	5

SOURCE

Thomassen.

Vom Pfarrhofs zu Soggendal (Jäderen) berichtet Pastor Bernhoft: Am 24 November zwischen 4 und 5 Uhr morgens wurde ein Erdbeben gemerkt. Das ganze Haus wurde erschüttert. Die Landleute erzählten, dass das Erdbeben ungemein stark gewesen wäre. Der ganze Tag war wolkig mit heftigem nordwestlichen Winde. Abends wurde die Luft mild und es regnete die ganze Nacht zwischen dem 24 und 25 November. Man sah auch Blitze, hörte aber keinen Donner.

Grue in Solör. »Südlich vom Haardsee, der sich von O nach W streckt und an welchem Möistad liegt, wurde der Stoss abends zwischen 4 und 5 Uhr solcherweise verspürt, dass man zuerst ein heftiges hohles Dröhnen hörte und danach heftige Stösse, die das Haus und alle Mobilien erschütterten, vernahm. Sowohl das Geräusch wie die Erschütterung gingen nach Westen.

Ich war damals in einem Bauernhofs zu Fjeld-Siden, der nur eine Viertelmeile oder noch weniger von Möistad entfernt, aber in einer andern Lage zu dem Gebirge, welches sich hier von N nach S erstreckt liegt, ohne etwas zu sehen oder zu verspüren. Im Pfarrhofs Grue wurde auch nichts bemerkt. Im benachbarten Hofe Skulstad dagegen ward das Erdbeben von mehreren gehört und verspürt.«

(Pastor Hesselberg.)

Schweden. Der Professor Berzelius hat hier Beobachtungen gesammelt, von denen folgendes angeführt werden soll:

Am 24 November 6 Uhr abends wurde in mehreren Teilen Schwedens ein Erdbeben vermerkt.

In Stockholm wurde es nur von wenigen verspürt. Der nördlichste Ort, von dem Berichte gekommen sind, ist Falun, der südlichste Högby in Östergothland und der Gasthof Slättäng in Westergothland. Der westlichste Ort ist Uddeholm in Wermeland.

Das Erdbeben ist, wie es scheint, am stärksten in Wermeland und an der westlichen Grenze desselben gewesen.

Im nördlichste Teile Skaanes wurde die Erschütterung nicht bemerkt.

Die Berichte stimmen darin überein, dass die Erschütterung in Wermeland stärker als in den übrigen Provinzen verspürt wurde, dass sie nur einige Secunden dauerte und sich zweimal wiederholte wie von zwei nacheinanderfolgenden Stössen herrührend.

Einige beschreiben die Bewegung als vertikal, andre als horizontal. Dies muss von lokalen Verhältnissen herrühren. Der Erschütterung voraus ging ein Getöse, das nach und nach stärker wurde. Es glich dem Geräusch eines schnell daherrollenden Wagens und endete mit dem ersten Stosse. Dies Getöse wurde in Wermeland, ja sogar in Stockholm gehört und zwar so stark, dass es Aufmerksamkeit erregte. Einige äussern einen Feuerschein gesehen zu haben, doch hat es niemand geradezu angezeigt, und er kann entweder durch eine lebhafte Einbildungskraft hervorgerufen sein, oder hat in keinem Zusammenhange mit dem Erdbeben gestanden. Denn ein Schein, der sich an weit von einander liegenden Orten gezeigt haben soll, hätte auch an den Zwischenstationen sichtbar sein müssen, zumal in der dunkeln Jahreszeit.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	6

SOURCE

Thomassen.

Der Barometerstand war an den meisten Orten niedrig, der Thermometer stand über dem Gefrierpunkte und den ganzen Tag zuvor war heftiger südlicher Wind. Kurz nach dem Erdbeben erhob sich ein heftiger Sturm. Auch glaubte man wahrzunehmen, dass das Geräusch und die Stöße dieselbe Richtung hatten, nämlich zwischen SW und NO; doch schien es einigen als ob sie von SO nach NW gingen. Alle geben doch eine Richtung von N—S an. Dem Zunehmen des Phänomens von W nach O zufolge schien es aber, als ob die Richtung von O nach W sein müsste.

Der Assessor Geyer zu Persberg in Wermeland erwähnt in seiner Beschreibung des Phänomens, dass zuerst 6—7 Secunden lang ein starkes Getöse gehört wurde, wonach eine heftige Erschütterung folgte. An einigen Orten barsten die Mauern. Er sah keinen Feuerschein, den man doch, wie gesagt wurde, im NO bemerkt haben wollte. Von da schien auch das Getöse zu kommen. Der Thermometer zeigte 8° C. Nach dem Getöse und der Erschütterung folgte ein starkes Sausen, wonach sich ein heftiger südwestlicher Wind erhob. Leute, die auf dem Felde waren, hörten das Getöse stark, verspürten aber die Erschütterung nicht. Die Bergleute, die sich in der Tiefe der Gruben befanden, weder hörten noch fühlten die Erschütterung, während die, welche auf den Leitern waren, um herauf- oder herabzusteigen, eine so heftige Erschütterung vernahmen, dass sie befürchteten, die Leiter werde mit ihnen hinab stürzen. Leute, die sich auf der See befanden, verspürten ein heftiges Zittern des Wassers, das von dem, welches vom Winde herrührt, ganz verschieden war. Personen, die sich in den oberen Stockwerken der Häuser befanden, merkten das Erdbeben viel stärker als die in den unteren. An mehreren Orten begann das Vieh zu brüllen.

Professor Hansteen, der alles vorhergehende mitgeteilt hat (siehe: »Magazin for Naturvidenskaberne VII, Christiania 1826«) fügt folgende Bemerkungen hinzu:

Aus Obigem geht also hervor:

1) Dass am 24 November 1823 um $5\frac{1}{4}$ Uhr (die Zeit nach dem Meridiane Christiania's gerechnet, ungefähr $5\frac{3}{4}$ nach dem Stockholms) ein Erdbeben stattfand, das sich von den östlichsten Küsten Schwedens nördlich durch Uppland, Södermannland, Westmannland, das südliche Dalarne nach Wermeland, wo es am heftigsten gewesen zu sein scheint, erstreckte. Südlich streckte es sich durch den nördlichsten Teil von Öster- und Westergothland.

In Norwegen wurde es im südlichen Teil von Hedemarken, im Akershus Amt, Christiania und Drammen bemerkt. Ob diese Erschütterung am westlichen Ufer des Christianiafjords auch an anderen Orten als Drammen verspürt worden ist, ist nicht bekannt.

2) Dass ein anderes Erdbeben denselben Tag 4—5 Uhr morgens an der südwestlichen Küste des Stiftes Christiansand wahrgenommen wurde. Im östlichen Norwegen ward dieses Erdbeben nicht verspürt. Es stand aber doch wahrscheinlich mit dem 12 Stunden später in Schweden und dem östlichen Teile Norwegens verspürtem Erdbeben in Verbindung.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	7

SOURCE

Thomassen.

Dass die Heftigkeit der Erschütterungen sehr verschieden, sogar in ganz nahe an einander liegenden Orten gewesen ist. Dies wird zum Teil durch die verschiedene Lage erklärt, zum Teil durch die Annahme, dass die zitternde Erdoberfläche, wie eine zitternde Saite, verschiedene Schwingungsknoten hat, in welchen eine Bewegung nicht verspürt wird. So bemerkt man bei einem Quecksilberhorizonte, der zu astronomischen Observationen mit den Reflexionsinstrumenten benutzt wird, wenn dieser auf lockere Erde gesetzt wird, heftige Erschütterungen durch die Fusstritte eines Menschen, z. B. in einem Abstände von 100 Schritten, während man in kleineren oder grösseren Abständen nichts verspürt, um so wieder in anderen zunehmenden oder abnehmenden Abständen heftigere Bewegungen zu verspüren.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	8

SOURCE

Hansteen.

Hansteen: The earthquake stretched from the east coast of Sweden north to Upland, Södermannland, Vestmannland, Varmland (where it was at its strongest), south through the northern part of Öster, and Vestergöthland in Norway, through the southern part of Hedemarken, also Akershus to Oslo and Drammen. Another quake was felt twelve hours earlier, from the S.W. coast near Oslo, and felt throughout E. Norway. The speed of the earthquake varied tremendously according to the reports from various places.

Jordskjelvet den 23. November 1823.

Herr Professor Berzelius opfordrede mig i Brev af 9de Januar 1824 at give Akademiet i Stockholm en Beretning om, hvorledes det Jordskjelv, som der blev fornummet den 24de November 1823 Kl. 6 Eftermiddag, var bleven bemærket i Norge, saasom han af Hans Excellence den Norske Minister Sommerhjelm var bleven underrettet om, at dets Virkninger ogsaa havde strakt sig til Norge. I denne Anledning anmodede jeg i den Norske Rigstidende Alle og Enhver i Norge, som maatte have fornummet dette Naturphænomen, at meddele mig Underretning om samme. Men da disse Efterretninger først indløb efter lang Tids Forløb, og jeg endnu længe vedblev at vente paa flere, saa blev Beretningen saa længe udsat, at jeg frygtede, den havde taht sin Interesse. Imidlertid kunne disse Efterretninger dog maaskee bidrage noget til en nøiere Kundskab om dette Naturphænomens rette Aarsag, hvorfor de her, skjøndt sildig, leveres.

Christiania.

Den 24de November Kl. 5½ Eft. omtrent kom min Kone ilende ind i min Stue, og spurgte, om jeg havde bemærket Jordskjelvet? Jeg, som stod paa Gulvet, og var beskæftiget, havde ei fornummet noget, men hun havde siddet paa en Stool og følte derved Bevægelsen. Jeg var derfor tvivlsom om Rigtigheden af Erfaringen, indtil jeg næste Dag erholdt følgende Kristlige Beretning fra Hr. Christian Boeck (daværende Studiosus Medicinæ). "I Gaar Aften omtrent Kl. 5½ følte jeg tilligemed flere af de medicinske Studerende, der vare nærværende paa Anatomiskammerets Auditorium, en temmelig tydelig Rysten, hvorved endog en af Dørene dirrede meget stærkt. Rystelsen vedvarede nok omtrent 3 Sekunder. Ingen Kjøren af Vogne eller noget Vindstød hørtes, men derimod var Luften i Timen imellem 5 og 6 bleven betydelig mildere. Det har sandsynligvis været et svagt Jordskjelv" o. s. v. Afldede Central-Auditeur Bergh fortalte mig siden, at i hans Stue begyndte en høj cylindrisk Steenkakkelovn at røkke paa sin Fod. Ogsaa paa andre Punkter i Christiania blev Rystelsen bemærket, dog af forskjellig Styrke. Rigstidenden No. 95 bemærker: "Natten imellem den 16de og 17de November er af Vagten paa Fæstningen bemærket et Jordskjelv, og Eftermiddagen den 24de Kl. 5—20 Min. bemærkedes overalt her i Byen og i Opaloe tvende Stød eller Jordskjelv strax efter hinanden, hvoraf det første var det stærkeste. Nogle formene, at have bemærket endnu et tredje Stød. Stødene synes at have været mere vertikale, end horizontale." Barometer- og Thermometerstand i Christiania var paa denne Dag følgende:

Tid	Luft. Temp.	Baromet.	Veirliget
9t 10' Form.	— 1°9	752,7	tykt, Taage
3 20 Eft.	— 0,6	748,0	Taage
11 9 —	+ 5,1	746,4	stærk N. Vind, klart.

Barometret i Millimeter er reduceret til Frysepunktet og dets Høide over Havsladen 55 Fod.

Drammen.

Sidste Mandag den 24de November følte man her et temmelig stærkt Stød af Jordskjelv, der var forenet med nogen hul underjordisk Durren, og gav en temmelig

stærk Ryselse i Hufene, endog i den Grad, at paa et Sted en Lyfessage faldt ned af Bordet. Stødet syntes at tage sin Direction fra Vest til Øst eller maaskee fra V. S. V. til O. N. O., men det varede ikke længe, neppe over 2 Sekunder. Dette indtraf omtrent Kl. 5½ om Eftermiddagen, og samme Dags Aften Kl. imellem 9 og 10 opkom en heftig Storm ligesaa fra Vesten eller V. S. V.; men den vedvarede ½ Time, da det derefter blev stille Veir. (Rigstidende N. 97).

Mos.

Ogsaa her bemærkedes Mandagen den 24de omtrent Kl. 5½ Efterm. en Jordrytelse, der yttrede sig med to kort paa hinanden følgende Stød, og var kjendelig saavel i den øvre som nedre Deel af Byen, men virkede i en stærkere Grad i de Huse, hvis Beliggenhed nærmer sig Vander. (Rigstidende No. 97).

Frederikshald.

Ogsaa her mærkedes Eftermiddagen Kl. 5t 55' et Jordskjelv, som varede i 3 Sekunder (Rigstidende No. 97).

Frederikstads Forstad.

"Efter Deres Forlangende i Rigstidenden No. 15 giver jeg mig herved den Ære at indberette, at den Jordrytelse, som erfarede i Christiania og flere Steder den 24de November imellem Kl. 5 og 6 om Aftenen, ogsaa blev fornummet her omtrent paa samme Tid af mig, omtrent i 10 til 12 Secunder, saa at Glasene i en Skjænk, der stod ovenpaa et Chatol, hvorved jeg sad med Lys og skrev, stødte mod hinanden og gav Klang, saa at jeg derved blev opmærksom. Dette Stød endte noget haardere end det begyndte, og tog efter min Formening sin Retning O. S. O."

Ole Mandskow.

Soggendahl.

I Soggendahls Præstegaard paa Jødderen i Christiansands Stift blev samme Dag ogsaa Jordskjelvet bemærket, hvorom Hr. Pastor Bernhoff havde den Godhed at give

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	9

SOURCE

Hansteen.

mig følgende Underretning. "Den 24de November om Morgenen Klokken imellem 4 og 5 blev Jordrykkelsen fornummet her. Jeg vaagnede uden at kunne strax fatte, hvad det var; men mine Fruentimmere følede, at hele Huset rystede, og Dagen efter, da her var Gudstjeneste, kunde Folk oppe fra Landet forfølge, at Jordrykkelsen var bemærket almindelig stærk. Hele Dagen var skyet, stærk Sydvest, om Aftenen mild Luft og Regn, og hele Natten til 25de Nov. Lynild uden Torden. Den 6te Jan. 1824 indtraf atter en Jordrykkelse om Morgenen imellem 4 og 5, temmelig stærk fra Sydvest til Nordost; den varede 5 Minuter; tyk og uroelig Luft med vestlig Vind. Jordrykkelser ere almindelige i denne Egn; i 3 Aar ere 4 indtrafne."

Grue.

Fra Grue i Solder har Hr. Pastor Hesselberg givet følgende Efterretning om denne Jordrykkelse. "Søndensfor Haard-Søen, der gaaer i Længde fra Øst til Vest, ved hvilken Søe Mösslad Gaard ligger, følte Stødet saaledes imellem Kl. 5 og 6, at der først hørtes en stærk huul Larm, og derefter bemærkedes stærke Stød, saa Huset rystede med dets Inventarium i Værelset, og saavel Lyd som Jordbevægelse gik Vest efter. Jeg var den Gang i en Forretning paa en Gaard i Fjeld-Siden, som kun ligger 4 Mil eller mindre fra Mösslad, men i en anden Sijling mod Fjeldet, som der gaaer i Nord og Syd, uden at høre eller føle noget, og hørte først Fortællingen nogle Dage efter. Min Kone var hjemme og sad den Aften i Sille Roe i Værelset, men fornam intet; heller ikke blev der mærket noget her (paa Grue Præstegaard) af nogen Anden. Paa Nabogaarden Skulstad derimod blev det hørt og følt af Flere. Saaledes har jeg hørt af Andre: Nogle have fornummet dette Jordrækkelse, Andre ikke."

Sverrig.

Hvorledes denne Jordrykkelse forholdt sig i Sverrig, sees af følgende Beretning af Prof. Berzelius i Aarsberetning 1824 S. 283 og f. f. "Den 24de November Kl. 6 om Aftenen kjendtes i flere Dele af Sverrig et Jordrækkelse. Her i Stockholm bemærkedes det af gandsko Faa, i Sammenligning med dem, som aldeles intet fornam. Længst mod Øst var det mere og mere kjendeligt, dog ingensteds saa betydeligt, at nogen Skade deraf opkom. I Anledning af de Oplysninger, angaaende dette Jordrækkelse Udstrækning, jeg i Tidenderne har begjært, ere adskillige Beretninger indkomne. Den nordligste er fra Falun, den sydligste fra Högby i Östergötland samt Slättängs Gjeslgivergaard i Västergötland og den østligste fra Uddeholm i Vermeland. Jeg veed ikke, om dette Jordrækkelse er bleven bemærket paa Östergötlands Østre Strand; det er derimod af alle Omstændigheder troeligt, at det maatte være bleven fornummet i Norge, maaskee paa noget Sted stærkere end i Sverrig, da det synes at have været stærkest i Vermeland og paa dets vestlige Grændse. I Skaanes nordlige Deel bemærkedes det ikke. Beretningerne stemme deri overens, at i Vermeland mærkedes Jordrykkelsen stærkere, end i de andre Prövindter, at den varede kun nogle faa Secunder, og at det skede med to Repriser, som af to paa hinanden følgende Stød. Nogle beskrive Bevægelsen som vertikal, Andre som horizontal, hvilket maa beroe paa locale Forhold. Den blev foregaaet af et stigende Bulder, lig det af en heftig fremrullende Vogn, hvilket Bulder endtes med det første Stød. Dette Bulder hørtes i Vermeland saa stærkt, at det vakte Opmærksom-

hed; det aftog med Stødene, men det hørtes endog her i Stockholm af Personer, hvis Opmærksomhed ei var rettet paa andre Gjenstande. Nogle ytre, at et Hårskin blev fæst; dette har dog ingen positivt tilkjendegivet, og det kan enten være frembragt af en livlig Indbildningskraft, eller ei have sammenhæng med Jordrækkelsen, da et Skin, som vilse sig paa langt fra hinanden betiggende Steder, maatte have været synligt paa Mellemstationerne, og tilstrækkeligt til at vække Alles Opmærksomhed i den mørke Aarstid. Barometret var i Almindelighed lavt, Thermometret over Frysepunktet, og hele Dagen tilforn var en stærk sydvestlig Vind, som kort efter Jordrykkelsen overalt brød ud til en heftig Storm. Man syntes ogsaa at finde, at Lyden og Stødene havde samme Retning imellem S. W. og N. O., nogle have alligevel syntes, at de kom i S. O. og N. W., men alle give dem en Retning fra Nord til Syd, da alligevel, at dømme efter Phænomenets Tiltagende fra Vest til Øst, det synes at burde være kommet fra Øst og gaaet til Vest. Følgende Beskrivelse er fra Assessor Geyer i Persberg i Vermeland. Et stærkt Bulder, lignende det, som opkommer naar en svært belæst stor og grov Vogn kjøres meget fort paa en ujevn Steengade, vakte paa een Gang vor Opmærksomhed og Fortrækkelse; dette varede 6 eller 7 Sekunder, hvorefter Huset rystede saa stærkt, at Möbler og aabne Døre dirrede, og at løst ophængte Ting nedfaldt. Da Bulderet kom over Bygningen, hørtes det aldeles som om Muren ovenpaa faldt ned, og flere Stene rullede over os; her skede dog ingen Skade, omendkjøndt Mure paa andre Steder revnede. Jeg hastede ud for at see om noget Skin kunde sees, men mærkede intet, omendkjøndt det berettes, at et saadant har vilst sig i N. O., hvorfra ogsaa Bulderet syntes at komme. Thermometret viste + 8° (formodentlig Celsius, altsaa + 6°4 Reaum. H.). Barometret glemt jeg at observere. Efter Bulderet og Ryskelsen fulgte en stærk Suse, hvorefter en stærk sydvestlig Storm opstod. Folk, som gik ude, hørte Bulderet stærkt, men, besynderligt nok, følte ikke Jorden ryste. De, som vare paa Ruunden i Oruberne, hverken hørte eller følte noget, men de, som vare paa Stigerne for at gaae op og ned, følte en saa stærk Ryskelse, at de troede Stigerne skulde styrt ned med dem. De, som vare paa Søen, bemærkede en meget heftig Vandens Zitteren, aldeles plig den som Vinden forarsager. Personer, som opholdt sig i øverste Stokværk af et Huus, følte Zitteringen meget stærkere, end de i det nederste. Qvæget begyndte paa flere Steder at brøle.

Af det Ovenstående sees altsaa 1) At den 24de November 1823 om Aftenen Kl. 5½ efter Christianias Tid (omtrent 5½ efter Stockholms Tid) indtraf en Jordrykkelse, som samtidig strakte sig fra Sverrigs østligste Kyster, i Nord gennem Upland, Södermannland, Västmannland, det sydligste af Dalerne til Vermeland, hvor den synes at have været heftigst, i Syd igjennem den nordligste Deel af Östergötland og Västergötland; i Norge igjennem den sydligste Deel af Hedemarkens Amt og hele Akershus Amt, til Christiania og Drammen. Om samme har været fornummet paa den vestlige Side af Christiania Fjorden paa andre Steder end i Drammen, er ei bleven oplyst. 2) At samme Dag er et andet Jordrækkelse bemærket om Morgenen Kl. 4 — 5 paa den sydvestlige Kyst af Christianslands Stift, som ei er bemærket i den østlige Deel af Norge;

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	10

SOURCE

Hansteen.

Konglige
Vetensk.
Academiens
Årsberetelse
1824.

Svedmark.

sandsynligvis har det dog naaet i Forbindelse med det 13
Timer senere bemærkede i Sverrig og den østlige Deel
af Norge. 3) At Ryssefjernes Hestighed har været meget
forskjellig endog paa ganske nærliggende Steder, hvilket
deels kan forklares af forskjellige Localiteter, deels maa-
ske ved at antage, at den zitterende Jordoverflade, lige-
som en zitterende Streng, har sine forskjellige Svingnings-
knuder, i hvilke ingen Bevægelse fornemmes. Saaledes
bemærker man ved en Qviksølv-Horizont, som bruges ved
astronomiske Observationer med Reflections-Instrumenter,
naar den er sat paa løs Jord, stærke Zitteringer ved et
Menneskes Fodtrin f. Ex. i 100 Skridts Afstand, i mindre
eller større Afstand derimod næsten ingen, og atter i an-
dre forøgede eller formindskede Afstande igjen større Be-
vægelse.

Hansteen.

Felt by few in Stockholm. Extended north to Fahlun, south to Högby
in Östergötland, east to Uddeholm in Varmland. It was not felt in Skåne
The epicentre was in Varmland, where two tremors were felt, and were
accompanied by a roaring noise. S.W.→N.E. The roaring noise lasted 6-7
seconds in Varmland, doors opened and furniture rattled. A great storm
broke after the quake. People outside heard the noise, though they did
not feel the ground tremble. People out at sea saw the water rise
powerfully. Some people claim to have seen a ball of fire in the sky,
though there is no confirmation of this.

S.W.→N.E. Epicentre in Varmland.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1823	16 Nov etc.	Sweden & E. Norway	1823/11/16	11
SOURCE				
Rigstiden, No.95.	Two tremors, one soon after the other, the first was more powerful. Some people claim to have felt a third. The shock seems to have been more vertical than horizontal.			
Rigstiden, No.97.	It was felt very strongly in Drammen. There was a subterranean droning noise, houses shook, and candlesticks fell off tables, W.→E. (W.S.W.→E.N.E.), and lasted for just two seconds. At Moss two quakes were noticed, which were stronger in those houses lying near the water than in the upper parts of the town. Lasted three seconds in Frederikstad.			
Mandskow.	Ole Mandskow states that it lasted 10-12 seconds, and that the glasses in his cupboard rattled. It ended more powerfully than it began→E.S.E.			
Pastor Bernhoft.	Pastor Bernhoft states that it was felt by all the farmers in his parish of Jedderen near Christiansand, and was considered to be very powerful. There was another earthquake there, 1824/1/6, S.W.→N.E., which lasted five minutes. Four earthquakes were felt there within the space of three years.			
Pastor Hesselberg	Pastor Hesselberg: E.→W. First there was a loud, hollow noise, followed by a strong tremor, which made houses shake. Nothing was felt or heard at Feld-liden, 2km from Møistad, nor at Grue Vicarage. At the neighbouring farm, Skulstad, it was felt by several people.			
Annalen de Physik & Chemie IX, p.600.	Weak quake accompanied by a dull noise which seemed to come from the air.			

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1824	6 Jan	Soggendal & Bergen	1824/1/6	1

SOURCE

Perrey.

1824. 6 janvier, cinq heures trente minutes du matin, à Bergen, fortes secousses dirigées du S. O. au N. E.; bruit souterrain qui dura plus d'une minute (*Ann de ch. et de phys.*, t. XXVII, p. 377; *Moniteur*, 20 fév. 1824).

Kolderup.

1824.
6 januar, mellem kl. 4 og 5 fm., i Soggendal og omegn. R. (Th. og REUSCH).
6 januar, kl. 5.30 fm., i Bergen. (PÉRREY).

Thomassen.

1824.
Soggendal (Jäderen). Am 6 Januar zwischen 4 und 5 Uhr morgens fand ein ziemlich heftiges Erdbeben von SW nach NO statt. Die Dauer war 5 Minuten. Die Luft war trübe und der Wind westlich. »Erdbeben sind in dieser Gegend häufig; im Laufe von 3 Jahren sind 4 wahrgenommen worden.«
(Pastor Bernhoft in »Mag. f. Naturvidensk.« VII. Christiania 1826.)

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1824	6 Jan	Soggendal & Bergen	1824/1/6	2
Le 6 janvier, 5 heures et demie du matin. <i>Berguen</i> en Norwège. Fortes secousses dirigées du S. O. au N. E. Bruit souterrain qui dura plus d'une minute. Earthquakes occur frequently in this region: four have been felt in the last three years.				

SOURCE

Annalen
der Physik
& Chemie.

Pastor
Bernhoft.
Naturvidensk
Oslo 1826.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1824	28 Jan etc.	Luurøe	1824/1/28	1

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

Kolderup.

1824.

28 Januar, }
29 — }
30 — }
7 Febr., } paa Luurøe, daglig et Stød,
12 Marts, }
27 — }
4 Mai, }

24 August, smst., et stærkt Stød.
5 Septbr., smst., et Stød.
8 Decbr., smst., tre Stød.

—28, 29 et 30 janvier, à Luurøe, une secousse chaque jour.
—7 février, une secousse nouvelle au même lieu.
—12, 27 mars et 4 mai, une secousse chaque jour.
—24 août, une forte secousse.
—5 septembre, une secousse, toujours à Luurøe.
—8 décembre, trois secousses à Luurøe(K.).

28 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
29 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
30 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
7 februar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
12 mars, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
27 mars, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
4 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
24 august, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
5 september, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
8 desember, paa Lurøen i Helgeland, 3 stød. L. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1824	June	Kuusamo	1824/6	1

SOURCE

Renqvist.

62. 1824. VI, midsommartiden, om dagen, Kuusamo

•1824 i Juni omkring midsommarstiden skall ock om dagen en jordskakning. Åtföljd af ett märkeligt dån, och gående ifrån SO. till NV., försports på flere ställen å hela landtryggen» (SJÖGREN, p. 75).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1824	14 Aug	Kinds	1824/8/14	1

SOURCE

Kjellén.

1824. 1824, aug. 14. kl. 1/2 12 f. m. Kinds prosteri (Älfsb.).
N.O. Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1824	15 Nov	Odensée	1824/11/15	1

SOURCE

Perrey.

—15 novembre, cinq heures trente minutes du matin, à Odensée (Danemark), quelques personnes prétendent avoir ressenti une secousse de tremblement de terre pendant une violente tempête (von Hoff, d'après le *Preuss. Staatszeit*, 1824, n° 282, p. 1219).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION
1824	15 Nov	Odensée

CODE	PAGE
1824/11/15	2

SOURCE

Annalen
der Physik
& Chemie.

Some people claim to have felt an earthquake during a powerful storm.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1825	18 Jan etc.	Luuröe etc.	1825/1/18	1

SOURCE

Keilhau.

1825.

18 Januar, smst., et Stöd. — Ifölge v. Hoff (Pogg. An., B. 15, P. 363) merkedes Jordstöd sydlig paa Island den 20 Januar, og i samme Maaned har man illeledes fölt dem paa Nordlandet sammesteds.

3 Febr., paa Luuröe, et Stöd.

4 — sammesteds, et Stöd. — Paa disse tvende Dage i Febr. var det, at Nordsøen, under en rævende Storm fra Nordvest, brød ind paa Danmarks, Tydsklands og Hollands Kyster, og anrettede de frygtelige Ödelæggelser, som dersteds endnu ere i frisk Minde. (Cfr. v. Hoff, l. c., P. 273).

5 Febr., paa Luuröe, et Stöd.

7 — smst., et Stöd.

17 April, smst., fire lette Stöd.

Perrey.

1825. 18 janvier, à Luuröe, une secousse (K.).

—20 janvier, en Islande, fortes secousses; quelque temps auparavant, on avait éprouvé de violents ouragans et de désastreuses inondations. Il y a eu dans le même mois plusieurs autres secousses (*Ann. de ch. et de phys.*, t. XXX, p. 412).

II. 6° div. — *Géographie physique.*

29

—3 et 4 février, à Luuröe, une secousse chaque jour. Tempête violente, ces deux jours, sur les côtes de Danemark et de Hollande (von Hoff, l. c., p. 273, K.).

—5 et 7 février, à Luuröe, une secousse chaque jour.

—17 avril, à Luuröe, quatre petites secousses (K.).

Kolderup.

1825.

18 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

3 februar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

4 februar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

5 februar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

7 februar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

17 april, paa Lurøen i Helgeland, 4 stöt. L. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1825	3 Sept	Ydre	1825/9/3	1

SOURCE

Kjellén.

1825.

125. Den 3 september; Ydre härad.

»Den 3 sept. kl. 11 e. m., kändes ett starkt jordskalf med dån.»

RÅXF, IV, s. 356.

185. 1825, sept. 3, kl. 11 e. m. Ydre härad. Kj.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1825	18 Nov	Hångsdala	1825/11/18	1

SOURCE

Kjellén.

186. —, nov. 18. Hångsdala (Skarab.). S.V. Skarab.
HS. Arsberättelse för 1825.¹⁸

Scandinavian Earthquake Archive

SOURCE
Kjellén.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1825	24 Nov	N. Dal	1825/11/24	1

187. —, nov. 24, kl. 10 e. m. N. Dal. 2 stötar. Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1826	23 Jan etc.	Luurøe etc	1826/1/23	1

SOURCE

Keilhau.

1826.

- 23 Januar, smst., et stærkt Stød.
- 22 Marts, paa Luurøe, et Stød.
- 22 April, smst., et Stød. — ("Hæftigt Jordskjælv i Granada i Spanien. Dette Datum er tvivlsomt." v. Hoff, l. c., P. 43).
- 20 Mai, paa Luurøen, et Stød.
- 21 Juli, smst., et Stød.
- 7 Septbr., smst., to Stød.
- 5 Novbr., smst., et Stød.
- ? 30 Decbr. — Motala-Elv i Östergötland standsede pludselig til den 31 om Aftenen, saa at man imidlertid kunde passere den tørskoet. Om Aarsagen her været et Jordskjælv, er imidlertid høist uvist. (See v. Hoff, l. c., P. 54).

Perrey.

1826. 23 janvier, à Luurøe, forte secousse.

- 22 mars, à Luurøe, une secousse.
- 22 avril, encore une secousse.
- 20 mai,
- 21 juillet,
- 7 septembre,
- 5 novembre, à Luurøe encore, une secousse chaque jour (K.).
- 30 décembre (?), le Motala-elv, en Ostrogothie, s'arrête, et on peut le passer à pied sec. Est-ce par suite d'un tremblement de terre (K.)?

Kolderup.

1826.

- 23 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 21 februar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 22 mars, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 22 april, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 20 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 21 juli, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 7 september, paa Lurøen i Helgeland, 2 stot. L. (KEILH.).
- 5 november, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1826	7/11 Feb	Sundsvall	1826/2/7	1

SOURCE

Kjellén.

1826.

126. *Den 7 och 11 februari; trakten kring Sundsvall.*

»Den 7 febr. en ganska märkelig stöt vid Galtströms järnbruk 8 mil från Sundsvall; den 11 en mycket lindrig nära intill Sundsvall vid Jakobsdal, åtföljdt af ett rullande dån.»

BERZELIUS i K. V. A. Årsber. 1826, s. 309. De bägge stötarne kunde naturligtvis också upptagas hvar för sig som själfständiga nummer.

188. 1826, febr. 7 och 11. 2 lokala stötar vid Sundsvall.
Berz.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1826	21 Feb	Torneå	1826/2/21	1

SOURCE

Keilhau.

21 Febr., smst., et Stöd. — Paa samme Dag Jordskjælv i Torneå, hvorefter det heder hos v. Hoff (Pogg. An., B. 18, P. 41): "Efterat der den 20 i næsten 24 Timer havde blæst en hæftig Storm fra Syd, indtraf, ved klar Himmel og stille Luft, den 21 Kl. 9 Aften, et Jordskjælv, der varede et Minut, gik fra Syd mod Nord, og var ledsaget af en i Begyndelsen sagte og dump Lyd, som siden gik over til en raslende Larm. Alle Bygninger vaklede." Det er Skade, at Hr. Dafs ikke har antegnet Klokkeslettet, naar det paa denne Dag paa Luuröen bemærkede Jordskjælv indtraf.

Mrey.

—21 février, au même lieu, une secousse encore (K.).

—Même jour, neuf heures du soir, à Torneå, tempête de vingt à vingt-quatre heures, suivie, au moment du calme, d'un tremblement de terre qui dura une minute, dans la direction du sud au nord, avec un grand bruit. Tous les bâtimens furent ébranlés (von Hoff, d'après l'*Allgem. Zeit.*, 1826, n° 109, p. 433, et le *Leonhard's Zeitscher.*, 1826, II, p. 426).

Kolderup.

21 februar, paa Luröen i Helgeland. L. (KEILH.).

Kjellén.

189. —, febr. 21, kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m. Torneåtrakten. S. Berz.¹⁷

127. Den 21 februari; Torneå.

»Den 21 febr., kl. $\frac{1}{2}$ 9 f. m., i grannskapet af Torneå en lindrig stöt med skakning af hus och möbler och ett rullande dån liksom af åska.»

BERZELIUS ihm.

»Efterat det den 20 i næsten 24 Timer havde blæst en hæftig storm fra S, indtraf ved klar Himmel og stille Luft den 21 kl. 9 Aften (? se ofvan) et Jordskjælv, der varede et Minut, gik fra S mot N og var ledsaget af en i Begyndelsen sagte og dump Lyd, som siden gik over til en raslende Larm. Alle Bygninger vaklede.»

KEILHAU, s. 108, efter v. HOFF.⁸

⁸ De nu anförda jordstötarna hafva icke varit de enda under året. I Årsber. 1827, s. 352, yttrar BERZELIUS: »Under loppet af 1826 hafva åtskilliga lindriga stötar blifvit kända på flere ställen i Sverige, men af en så obetydlig eller t. o. m. problematisk art, att de i nära grannskap icke blifvit försporda.»

Engqvist.

63. 1826. II. 21, kl. 9, Torneå.

»Den 21 febr. [innevarande år 1826], kl. $\frac{1}{2}$ 9 f.m., i grannskapet af Torneå en lindrig stöt med skakning af hus och möbler och ett rullande dån liksom af åska» (BERZELIUS, K. V. A. Årsber. 1826, s. 309).

»Den 21 Februari [1825] kl. 9 på aftonen kändes [i Torneå] äfven ett starkare jordskalv» (Helsingfors Morgonblad 1833, nr. 97, År och klockslag korrigeras i enl. med KJELLÉN, p. 71, under hänvisning till BERZELIUS).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1826	21 Feb	Torneå	1826/2/21	2

SOURCE

Rengvist.

«Efterat det den 20 i næsten 24 Timer havde blæst en hæftig storm fra S, indtruf ved klar Himmel og stille Luft den 21 kl. 9 Aften et Jordskjælf, der varede et Minut, gik fra S mot N og var ledsaged af en i Begyndelsen sagte og dump Lyd, som siden gik over til en raslende Larm. Alle Bygninger vaklede» (KJELLHÄV i Magazin for Naturvidenskaberne 1835, p. 108, här återgivet enl. KJELLÉN i Geol. För. Förh. 1903, p. 215).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1826	21 Feb	Torneå	1826/2/21	3

SOURCE

Berzelius.

Damaged houses and furniture, and accompanied by a rumbling.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1827	7 March etc.	Luurøe etc.	1827/3/7	1

SOURCE

Keilhau.

1827

7 Mars, }
 18 — }
 25 April, } paa Luurøe, hver Dag et Stød.
 11 Mai, }
 13 — }
 17 — }
 18 — smst., fem Stød.
 27 — }
 28 — } smst., hver Dag et let Stød.
 29 — }
 2 Juni, smst., tre Stød.
 3 — smst., to Stød.
 4 — }
 5 — } smst., daglig et Stød.
 6 — }
 7 Juli, smst., to Stød.
 8 — smst., et Stød.
 11 — smst., et Stød.
 25 Septbr., smst., to Stød.
 20 — smst., to Stød.
 21 Octbr., }
 23 — }
 25 — } smst., daglig et Stød.
 22 Novbr., }
 24 — }
 29 — }

1827. 7 et 18 mars, à Luurøe, une secousse chaque jour
 (*Bulletin de la Société géol.*, t. VII, p. 21).

—25 avril, à Luurøe, une nouvelle secousse.

—11, 13, 17 mai, une nouvelle secousse chaque jour.

—18 mai, cinq secousses encore.

—27, 28, 29 mai, chaque jour une légère secousse.

—2 juin, trois secousses nouvelles.

—3 juin, deux secousses, toujours à Luurøe.

—4, 5 et 6 juin, une secousse chaque jour.

—7, 8 et 11 juillet, à Luurøe encore, trois secousses
 le premier jour, et une seule chacun des deux au-
 tres jours.

—25 et 26 septembre, deux secousses nouvelles chaque
 jour.

Perrey.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1827	7 March etc.	Luurøe etc.	1827/3/7	2

SOURCE

Perrey.

— 21, 23 et 25 octobre, une nouvelle secousse chaque jour.

— 22, 24 et 29 novembre, à Luurøe, encore une secousse chaque jour (*Bulletin de la Soc. géol.*, VII, p. 21).

— 3 décembre, secousse en Suède (von Hoff, d'après *Kastner's Arch.*, XIV, p. 234).

On lit dans le *Voyage en Islande*, partie géologique, p. 214, qu'il y eut un tremblement de terre dans le voisinage de l'Austur-Jökull (Islande), quatre ans après l'éruption du volcan en 1823; je n'en trouve aucune autre trace. Von Hoff, qui décrit si bien toutes les éruptions volcaniques, et qui était à portée de connaître toutes celles des volcans d'Islande dont il donne une longue suite, n'en cite qu'une seule pour cette année; c'est celle du Skeidarar-Jökull, le 13 février.

Kolderup.

1827.

- 7 mars, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 18 mars, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 25 april, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 11 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 18 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 17 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 18 mai, paa Lurøen i Helgeland, 5 stöt. L. (KEILH.).
- 27 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 28 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 29 mai, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 2 juni, paa Lurøen i Helgeland, 3 stöt. L. (KEILH.).
- 3 juni, paa Lurøen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).
- 4 juni, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 5 juni, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 6 juni, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 7 juli, paa Lurøen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).
- 8 juli, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 11 juli, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 25 september, paa Lurøen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).
- 26 september, paa Lurøen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).
- 21 oktober, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 23 oktober, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 25 oktober, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 22 november, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 24 november, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).
- 29 november, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1827	17/24 Nov	Vartofta	1827/11/17	1

SOURCE

Kjellén.

190. 1827, nov. 17 och 24. Vartofta prosteri; 2 stötar. Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

SOURCE
Kjellén.

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1827	3 Dec	Kinds	1827/12/3	1
191. —, dec. 3, kl. 1 e. m. Kinds prosteri (Älfsb.). S.O. Sid.				

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1828	3 Jan etc.	Luurøe etc.	1828/1/3	1

SOURCE

Keilhau.

Perrey.

Kolderup.

1828.

3 Januar, smst., et Stöd. (Paa samme Dag, efter Middag, to Jordstöd i Abruzzo i Italien. v. Hoff, l. c., B. 25, P. 59).

6 Febr.,
13 — } paa Luurøe, daglig et Stöd.
1 Marts., }

3 — smst., et stærkt Stöd.

4 — smst., to Stöd.

5 — smst., tre svage Stöd.

1828. 3 janvier, à Luurøe, une secousse (K.).

—6 et 13 février, au même lieu, une secousse chaque jour.

—1er mars, encore une secousse; le 3, une secousse forte; le 4, deux secousses;

—5 mars, à Luurøe, très-faibles secousses encore (K.).

—19 décembre, au lever du soleil, à Yggerstorp, près Jönköping, éruption d'eau qui est sortie d'une colonne de grès, et qui a lancé à une grande hauteur, au milieu de la colonne d'eau, une grande quantité

29.

de terre et de petites pierres. La terre, quoique gelée à environ deux pieds de profondeur, a été divisée en plusieurs masses, qui ont été, ainsi que les arbres qui s'y trouvaient, entraînées par cette espèce de torrent. L'éruption a été accompagnée d'un bruit semblable à celui du tonnerre (*Journal des Débats*, 2 fév. 1829).

1828.

3 januar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

6 februar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

13 februar, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

1 mars, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

3 mars, paa Lurøen i Helgeland. L. (KEILH.).

4 mars, paa Lurøen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).

5 mars, paa Lurøen i Helgeland, 3 stöt. L. (KEILH.).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1828	8 March	Halmstadtrakten	1828/3/8	1

SOURCE

Kjellén.

192. 1828, mars 8, kl. 6,15 f. m. Halmstadtrakten; 2 stötar.
S.O. Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1828	24 Sept	Gäseneds	1828/9/24	1

SOURCE

Kjellén.

193. —, sept. 24, natten. Gäseneds och Kullings härader
(Älfsb.). Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR DAY/MONTH LOCATION

CODE PAGE

1828

29-30 Sept Hiegöl.

1828/9/29

1

SOURCE

Kjellén.

1828.

128 (?). Den 29—30 september (och 18 december); Hiegöl i Småland (något S om Vätterns S ända).

Den 18 december år 1828 uppvälde vid Hiegöls soldattorp i denna socken (Yggestorp), $1\frac{1}{2}$ mil från Jönköping, ur en hård gräsbacke vid solens uppgång ett vattenflöde som uppkastade och bortsköljde med största häftighet 100 laas jord och småstenar. Den på en halfalns djup tillfrusna jorden uppsprängdes styckvis i 4 å 5 stycken på längden, hvaraf nära 20 samman upprycktes och bortfördes af strömmen, så väl som de på stället växande träd och enbuskar. Under explosionen ljöd det i luften som åskdunder. — Gamla män i orten hafva från förfädren en spådom, att hemmanet Hiegöl skall få sin undergång genom utbrott af en underjordisk elf liggande ofvan för gården. (Post- och Inr. Tids. 1829, n:r 11). Här förmärktes äfven natten emellan den 29 och 30 sept. samma år en ganska betydlig jordstöt (Stockh. Dagbl. 1828, n:r 259).

TUNELDS geographi, 8:de uppl., Småland (1832), s. 832 f.

Fenomenet: 18/12 har en påfallande likhet med n:r 23 här ofvan, ehuru det synes haft betydligt större dimensioner; och uppgiften om den underjordiska elfven gör en tektonisk diagnos osäker äfven vis-à-vis jordstöten i september. Å andra sidan talar platsens geografiska läge onekligen för seismiska inflytelser; gården Hiegöl synes nämligen på Generalstabskartan bl. Jönköping ligga i direkt sydlig fortsättning af den både på kartan och i naturen väl markerade höjdräckning, som fullbordar den östra Vätterstrandens flacka kurva från Vestanå (vid Gröna) till Tenhultsjön, och hvars karaktär af förkastningsbrant icke kan dragas i tvifvelsmål.² Då den kända spricklinien emellertid icke når ända fram till här ifrågavarande lokal utan endast pekar på densamma, så kan visserligen sambandet vara blott skenbart.

² Framhållet i bref af stud. P. STOLFE, som först skäte min uppmärksamhet på denna Tunelds uppgift. Hiegöls soldattorp återfinnes i öfre kanten på bl. Nydala, något längre bort från Tenhult.

194. —, sept. 30, kl. $\frac{1}{2}$ 2—2 f. m. Vartofta prosteri upp till S. Kinna och ned till Vätterns sydända (gården Hiegöl). 3 stötar. Kj., Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1829	20 Jan	Helsingfors	1829/1/20	1

SOURCE

Rengvist.

64. 1829. I. 20, 21, morgonen, Helsingfors.

•I dag Onsdag den 21 Januari kl. 25 min. till 7 f.m. kändes under klar himmel med svag N. O. vind och 18 grader köld, liksom vertikalt under Hr. Handelsman Carl Sicreckens våningshus vid Kasern Torget ett jordskalf, som varade omkring par sekunder och så starkt, att bord och derpå befintliga ljusstakar dallrade. Detta jordskalf observerades af fem personer uti särskilte rum samt väckte 3 personer ur deras sömn. K. 10 min. till 8 försprordes i samma hus å nyo en, ehuru svagare skakning. Äfven i går kl. 6 fm. förmärktes likasom en darrning, ungefär lika svag som den sednare i dag. (Hels. Tiden. 1829, nr. 7).

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1829	18&19 March etc.	Luuröe etc.	1829/3/18	1

SOURCE

Keilhau.

1829.

18 til 19 Marts om Natten, i Malung i Dalarna, hæftigt Jord-skjælv ledsaget af stærk Susen i Luften. (v. Hoff, l. c., B. 20, P. 418).

4 Juni, paa Luuröen, et svagt Stöd.

3 August, sammesteds, to Stöd.

9 Octbr., paa Luuröen, to Stöd.

16 Novbr., smst., to Stöd.

19 — smst., et svagt Stöd *).

*) Her onder den mig ihændekomme høist merkelige Fortegnelse af Hr. Dafs; det er at haabe, at dens Fortættelse siden vil kunne leveres.

1829. Nuit du 21 au 22 février, en Islande, secousses qui se renouvelèrent, pendant plusieurs jours, dans toute la partie méridionale de l'île. Des maisons furent renversées. L'Hékla resta calme. L'hiver fut tellement doux, qu'on ne vit presque ni neige ni glace (von Hoff, d'après le *Preuss. Staatsz.*, 1829, n. 104).

—Nuit du 18 au 19 mars, à Malung, province de Dalécarlie, une secousse violente accompagnée d'un bruissement dans l'air, lequel a retenti au loin: mouvement du N. O. au S. E. (*Journal des Débats*, 4 mai 1829; von Hoff).

—Nuit du 18 au 19 avril, à Malung, en Dalécarlie, une forte secousse avec bruit dans l'air (von Hoff).

A l'appui du fait précédent, von Hoff cite: *Preuss. Staatsz.*, 1829, n. 117; *Corresp. des Wurtemb. Landw.-Vereins*, 4 Heft, 1829, p. 235; *Bghs.*

A l'appui de celui-ci, il cite: *Correspond. des Wurtemb. Landw.-Vereins*, 5 Heft, 1829, p. 289; *Bghs.*

Comme cet auteur était mieux à même de vérifier les faits que moi, j'ai cru devoir noter pour cette année deux phénomènes distincts.

—4 juin, à Luuröe, faible secousse.

—3 août, au même lieu, deux secousses (K.).

—9 octobre, à Luuröe, deux secousses.

—16 novembre, à Luuröe, deux secousses encore; le 19, une faible secousse (K.).

1829.

4 juni, paa Luröen i Helgeland. L. (KEILH.).

3 august, paa Luröen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).

9 oktober, paa Luröen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).

16 november, paa Luröen i Helgeland, 2 stöt. L. (KEILH.).

19 november, paa Luröen i Helgeland. L. (KEILH.).

Terrey.

Kolderup.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1829	18-19 March	Malung	1829/3/18	1

SOURCE

Kjellén.

1829.

129. *Den 18—19 mars; Malung i Vesterdalarne.*

»Den 18 til 19 Mars om Natten, i Malung i Dalarne, hæftigt Jordskjælv, ledsaget af stærk Susen i Luften».

KEILHAU, s. 110, efter v. Hoff.

195. 1829, mars 18/19, natten. Malung. Keilh.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1829	31 July	Sala	1829/7/31	1

196. —, juli 31, kl. 10 e. m. Sala prosteri. O. Sid.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1829	18 Aug	Sjælland	1829/8/18	1

SOURCE

Keilhau.

17 August. Et temmelig stærkt Jordstød mærkedes i Gøtenborg, paa Amager, i Kjöbenhavn og paa et i Egnen ved Dobberan for Anker liggende Dampskib. (Pogg. An., B. XXIX, P. 433).

Perrey.

— 18 août, de jour, à Copenhague, plusieurs secousses violentes durant quelques minutes, et accompagnées d'un bruit pareil à celui que produit le roulement d'une voiture. Le baromètre resta stationnaire. Les tremblements de terre sont rares dans ce pays (*Ann. de ch. et de phys.*, t. XLII, p. 349; *Moniteur*, 3 septembre 1829). M. Keilhau, qui cite encore Gottembourg et Armager, donne la date du 17 (B.).

Kjellén.

130. Den 17 augusti; vestkusten.
»Et temmelig stærkt Jordstöt märkedes i Göteborg, paa Amager, i Kjöbenhavn og paa et i Egnen ved Dobberan (Mecklenburg) for Anker liggende Dampskib.»
KEILHAU ibm. Denna utsträckning talar onekligen mera än hvad som anföres om n:r 60 häröfvan för en selenisk linie utanför vår vestkust, ehuru uppgifterna äro allt för torftiga för att tillåta någon bestämd slutsats.

[197.] —, aug. 18, kl. 3,15 e. m. Göteborg; sekundärt från Sjællands Öresundskust. Keilh. (dat. 17/8)¹⁸, Johnstrup.

Johnstrup.

Kl. 3¼ Eftm. en Jordrystelse i det nordlige Sjælland, i Skovene og i flere af Fiskerlejerne ved Strandveien, hvor Fiskerne endog flygtede ud af deres Huse af Frygt for, at disse skulde styrte sammen over dem. I Hovedstaden og paa Amager mærkedes Rystelsen meget stærkt, den varede i et Par Sekunder og havde en nordvestlig Retning. Man hørte en huul dundrende Lyd, liig en Vogns Rullen gjennem en Port, og fulgtes umiddelbart af et stærkt Stød eller Ryk, som naar en svær Gjenstand falder omkuld. Paa flere Steder rystede Mure og Møbler i Værelserne kjendeligt, Vinduerne klirrede,

Kjöbenh.
for 1829
Nr. 132.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1829	18 Aug	Sjaelland	1829/8/18	2

SOURCE

Annalen
det Physik
und Chemie
Vol XLII.

First earthquake to be felt in Copenhagen since 1755/11/1. It lasted several seconds and was preceded by a hollow thunder. N.W.→S.E., it was strong enough to cause furniture to sway.

Moniteur
1829/9/3.

Le 18 août, de jour; *Copenhagen*. Plusieurs violentes secousses, accompagnées d'un bruit semblable à celui que produit le roulement d'une voiture.

Scandinavian Earthquake Archive

EVENT YEAR	DAY/MONTH	LOCATION	CODE	PAGE
1829	19/20 Dec	Västerdalarne	1829/12/19	1
198. —, dec. 19/20, natten. Västerdalarne (Nås, Transtrand). Sid.				

SOURCE

Kjellén.